REX PLATONICVS:

SIVE,

DE POTENTISSIMI PRINCIPIS IACOBI BRITANNIARVM Regis, ad illustrissimam Academiam Oxonienſem, *adventu, Aug.* 27. An. 1605.

NARRATIO

AB ISAACO WAKE, PVBLICO Academiæ ejuſdem Oratore, *tunc temporis conſcripta, nunc iterum in lucem edita, multis in locis auctior & emendatior.*

Editio Tertia.

OXONIAE,
Excudebat Ioſephus Barneſius *Academiæ Typographus.*
1615.

SERENISSIMO
PRINCIPI,

Ac Domino D.

HENRICO,

REGNORVM BRITANNIÆ MAGNÆ, FRANCIÆ, ET HIBERNIÆ HEREDI.

NON eſt (Excellentiſſime *Princeps Henrice*) eadem Lycęi lima atq; Fori, nō idē eruditorū atque plebis judicium; horum ſenſus fortunę tuę ſplendore trahūtur, illorum mentes virtutum tuarū luminib⁹ oblectātur: ab vtriſq; (quantum ætatula tua feret) feliciſſimus judicaris: ab alteris, quòd tanto parente, & ad tantā

ſpẽ fortunę natus ſis; ab alteris, quòd parente tali natus ſis, & ad talium inſolẽtiũ in Regibus virtutum ideam, & naturâ accõmodatus ſis, & diſciplinâ inſtitut⁹. Aliàs enim quãtilli quęſo eſſet, quòd tali natus ſis, niſi & talis? Taliſq; vt ſis, quę vſpiã poſſunt eſſe pręſtantiora ſubſidia, quàm quibus ſuavitas Iuventæ tuæ ad omnem maturitatis perfectionẽ provocatur? præſertim quum jã nõ opus ſit *Philippo* noſtro lętari, quòd *Ariſtotelis* tẽpore tu noſter nat⁹ ſis *Alexander*, ſed tuæ Excellentiæ idẽ ſit & *Philippus*, & *Ariſtoteles*, Põtentiſſim⁹ Pater, & ſapientiſſimus pręceptor. Cujus ſive præceptis ad Regni, ſive exemplis ad tui ipſius moderationem cõformére, neceſſe eſt è tã mirabilis Magiſtri Schola, mirabile quid, omniúmq; amoribns digniſſimum evadas. Quin immo, qui indolem tuam non leviter perſpeximus, quum

hic

hîc inter *Oxonienſium* Muſarũ alumnos cenſeri libenter paſſus ſis, quúmq; in celeberrimo toti⁹ orbis cõventu paternæ eruditioni exultabundus applauderes, videmur nobis nõ tã optare debere, qualem te habere velimus, ſed jam habere qualem optaremus. Habebimus certè quidem, ſi prout prima fundamẽta jacta ſunt, ita cetera eruditionis, pietatis, virtutũq; tuarũ tecta (quibus ſolis tectus, tutúſq; eſſe poſſis) ſuperſtruantur, ſiq; Magni Exemplaris beatis veſtigijs inſtiteris, cuj⁹ ego eruditionis veſtigia hîc aliquot, nõ tam calamo adornare (quod nõ poſſim) quã (quod debeam) animo adorare ſtatui. Vereor tamẽ ne ſacros illos Tripodas profano calamo violârim, dúmq; illã Regij eloquij igneam vim atq; haud imitabile lumẽ exprimere auſim, *Salmonei* illius, qui *Iovis haud imitabile fulmẽ* imitari voluit, flagitiũ ad-

miserim. Cujus offensę formidine perculsus, quid aliud agerẽ, quàm vt cum *Themistocle*, qui *Admetum Persarum* Regis filiũ vlnis gestabat, vt faciliùs patris alienati animũ molliret, Excellentiæ tuæ patrociniũ manibus, precibúsq; apprehendã, vt qui non ignorem plus momenti habere dilectum tuum nomen, ad gratiam consequendam, quàm libellum meum (si peccãtem, amore tantùm peccantem) ad offensam commovendam? Quòd si ab ista Regis optimi offẽsione immunis esse possim, de reliquorum supercilijs securus ero, qui aut chartas has jam editas arrodẽdo, sorices agũt, aut, quia nó citiùs editas reprehendunt. Verùm vt vtríusq; illis partim satisfaciã, etiam jã citiùs editas esse fateor, quàm volui, vtpote quas non omninò editas esse malui, quàm intempestivè. Sed quum intelligerem non deesse ex eorũ nu-

numero, quorũ authoritati refragari lubens nolim, qui Commentationẽ hãc, (quã ſeſquianno abhinc deſcripſerã) ex cœca nocte, quâ ſepultã latere volui, in lucem erutam pervellent, ne fortè quis alius, cui rei veritas minùs perſpecta eſſe potuit, id ipſum aliquando auderet; ſtatui tandẽ ęſtimationi potiùs meæ, quàm eorum votis deeſſe, præſertim quũ nihil ipſe in votis potiùs habeã, quàm vt æternæ *Iacobi* memoriæ (licèt indignus) aram ponerem, & *Henrici* ſpei Felicitatíq; votivam hanc Tabulam conſecrarem. *Oxoniæ*;

E Collegio Merton. 13. *Cal. Iul.*

Excellentiæ veſtræ
devotiſſimus

Servus

Iſaacus Wake.

REX PLATONICVS, SIVE *MVSÆ REGNANTES.*

ITA sunt multorum hominum ingenia, vt nullum satis dignum historiâ argumentum existimét, prętęr res bello gestas Imperatorum & Rerum publicarũ; quibus terrarũ domini credunt se æquè propè ad Maiestatem Divinam accedere gloriâ, ac ab eâ recedunt longè bonitate. Quam eorum sententiam si quis eâ comprobare velit ratione, quòd armorũ scilicet studiosus, & virtutis bellicę admirator multũ se delectari profiteatur cognatâ sibi virtute, rectiùs fortassis eius possit excusari affectus, quàm judiciũ probari. Nam vt in depingendo vultu, tũ demùm optimè facies exprimitur, cũ sit ab omni perturbatione immunis; ita Principũ & Rerumpublicarũ habitus multò commodiùs ex rebus civilibus, quàm tumultuosis belli motibus

liguntur. Illę autem narrationes dignissimę videntur, quę hominum notitię commendentur, si quę brevi & succinctâ rerum memorabilium commemoratione, temporum etiam, et locorum conditionem, in quibus gestę sũt, ita ponãt ob oculos, ut ex cognitione earum rerũ, quib[9] prę sentes fruimur, aliqua aut vtilitas, aut oblectatio etiã ad absentes redundet. Cuius generis historiolam scripturus, de illo omniũ sermonibus celebrato Quatriduo, quo *Potentissimus Iacobus Britanniarum Monarcha*, vnà cum Reginâ ANNA Sereniss imâ consorte, HENRICO Filio primogenito, Principe iuventutis, & omni ferè totius regni Nobilitate *Oxoniæ* commorabatur, rem facturum me confido, hominibus pariter Trãsmarinis, atq; nostris valdè gratã. Illis, quòd in orbis Christiani [a] prę cipuis quatuor Academiis, quũ *Oxonien*ſ*e* [b] secũdũ locum obtinere sciant, nec tamen eam perinde forsan habeant notam, ac Parisios (splendidam illã *Oxoniæ* propaginem) aut Salamantinam, & Bononiã in Cõtinente sitas; verisimile omnino sit, etiam huius rationem, consuetudines, adeóq; statũ omnem non illubẽter cognituros: His, quòd quę secũdissimo rumore delata acceperũt, ea certiùs intelligere cupiant, vtpote quib[9] nihil

a Ex Decret. Conc. Vien. ann. 1311. Et Epigraph. in Vatican. His Verbis Heb. Chald. Arab. Græc Linguæ studium propagandæ fidei ergo in nobilissimis 4 Europæ Academ. instituitur Vide Ang. Roch. p. 214.

b Clement. de Magistris Paris. Oxon. Bonon. Salamant. Vniversitas Oxon. Schola Ecclesiæ secunda, imò Ecclesiæ fundamentum Mat. Paris. ad ann. 1257.

nihil poſſit eſſe iucũdius, quàm vt intelligant, quantæ ipſi participes ſint felicitatis, quòd Rege, vt omnium optimo ſanctiſſimóq; ita eruditiſſimo ſapientiſſimóq; fruuntur.

Et à primo quidem in Regnum hoc adventu ardor quidam *Maieſtatem Regiam* habebat noſtrum hoc *Belloſitũ* videndi, de quo fama (*quę non ſemper errat ſed aliquando eligit*) præclara multa ac ſplendida iam multò antè nuntiauerat Sed & maiora fuerunt Imperii tũ recentis negotia, quàm quę primâ Æſtate Illum huic oblectamento vacare ſinerent, & ingens etiam, peſte paſſim graſſante, trepidatio, quæ triumphos omnes intempeſtivos reddidit: *Woodſtochiæ* tamen eo ipſo tempore per Eximium virum D *Georgium Abbot* eo anno procancellariũ, Doctoreſq; Venerabiles aliquot, & Procuratores, Academię nomine ſalutatus, & ſacris Bibliis tãquã amoris maximi exiguo donato indicio (quãquã quod iſto vnquã maius donum humano generi datũ eſt ab immortali deo?) tantâ eos omnes accepit voluptate, clementiâ, benignitate, vt accederit in nobis deſideriũ vlterius teſtandi devotiſſimas illi noſtras volũtates, cui Amoris & Pietatis prima hęc officina tam grata fuiſſe cõperiſſemus. Sequẽti anno propiùs adhuc

e Illud olim Oxoniæ nomen ob ſitus amœnitatem Hiſt. Oxon. Ptolomæo Caleva dicta, eodem planè ſenſu, vnde multi Oxonienſes Calevii dicti, vt Baleus de Calevo vate qui vixit ſub Arvirago circa an. 40. à Chriſto paſſo: & Gualterius Calevius Oxonienſis Archidiaconus poſtea Epiſcopus Exon ann. 1120. & alii.

1604. huc acceſſit, adeóq; ipſa Civitatis noſtrę Suburbia, nullo tamẽ interpellat⁹ gratulationis officio, pertrãſiit. Quid enim? etſi divinâ benignitate Academia ſẽper ita intacta, vt ſtudioſorũ nemo quiſquã peſtilenti afflatu decubuerit, intùs tamẽ inter Cives adhuc mã ſerant reliquiæ luis virulẽtæ ſic vt Regi ſalutem coram precari nõ potuerimus ſine ſalutis ſuæ periculo, nec eſſe pii ſine impietate. Quamobrem cõſultò ab eius conſpectu, nobis præ omnibus optatiſſimo, abſtinuimus, ne importuna amoris teſtificatio, eo tempore, majus odio ſcel⁹ videretur; intraq; eos religioſè nos cõtinuimus parietes qui ipſi quidem Regi obviàm prodire quodammodo geſtiebant. Noſtrũ autẽ dolorem maximum adaugebat Sereniſſimi Regis conſpicuum intrãdi, (ſi tutò potuiſſet) deſiderium, qui & in trãſitu, multa de Academia, de Collegiis multa rogitabat, & à Colle ad orientalẽ ferè plagã Civitatis ſito, quingentis ab vrbe paſſibus tanquã ad delicias ſuas à tergo relictas crebrò ſoli-
1605. citéq; reſpexit, & oculo amorem indicavit. Feliciores autẽ fuêre iſti, qui nobis æſtate ſequenti illuxerunt dies, in quibus ingrat⁹ ille hoſpes, qui diu intra mœnia ſævierat, Hoſpitẽq; multò gratiſſimũ excluſerat, divinâ providẽtia

tiâ pulſus exulavit, nullâ cõtagionis ſcintillulâ remanẽte. Poſtquam ergò propitiâ Numinis benignitate priſtina civib⁹ ſalus, aeri ſalubritas, cœlo & ſolo noſtro amœnitas reſtituta ſuerat, Regiq; poſt pacẽ cum vniverſo Orbe Chriſtiano feliciſſimè ſancitã, aliquod à grandioribus Regni negotiis otium cõceſſũ, nihil videbatur deſiderari, quo minùs & ſereniſſima Maieſtas deſiderii ſui, & Academici omnes votorũ ſæpiùs antehac ardẽtiſſimè nũcupatorũ, tandẽ aliquando eſſent compotes. Quibus rebus ita ſuavitèr conſpirantibus, ab Illuſtriſſimo Satrapâ *Sackvillio, Comite Dorcetenſi*, eodémq; & Archithesaurario Regni, & Regi à Sacris Conſiliis, & Magnifico Cãcellario noſtro, (qui Supremus eſt Academię perpetuúſq; Magiſtratus,) Regiam Maieſtatẽ brevi adfuturam literis pręmonemur, quibus etiam vnanimem omniũ curã, & diligentiam in apparandis omnibus, quæ tantæ Maieſtati excipiendæ opportuna cenſerentur, flagitabat.

Novit enim Dynaſta ſummè prudẽs, meritóq; ſacro Regis lateri ſẽper adhærens, quã ſublimis nõ Fortunę modò, ſed ingenii etiã Hoſpitem excepturi eſſemus, lamq; aleam aut glorię, aut opprobrii Academiæ iaciẽdã eſſe, ſuaſque vnà in vtróvis fortunę iactu

partes

tes fore primarias, cuius & in honorib⁹ academię, & amoribus partes essent primę. quare ne aut amori suo, aut honori Academiæ, aut quod præcipuum est Regis expectationi, (quib⁹ nũquã defuit) iam deesset, adventũs Regii tẽpore appropinquãte, quarto antè die, Academiã, vt, quàm omnia cõparata essent, prævideret, invisit. Ita tamen vt honorifici obsequii (ad quod aliàs exhibendũ Academici caturvatim convolassent) nullũ sibi [c] publicum indiciũ exhiberi permiserit (nã & ideò vespere, atq; essedo obtecto invehitur) eò quòd adventante Sole, syderũ etsi illustrium fulgorẽ cedere debere duxerit dixeritq;. Ibi Eximij Procãcellarij sui (quo munere jam tertiò fungebatur. D D. *Abbot* Collegii *Universitatis* dicti Prętect⁹, Cathedralisq; Ecclesię Wintoniẽsis Decanus) insigni cura prudẽtiáq; omnia reperit optatò maturata. Hic enim adhibitis in cõsiliũ prudentissimis Academiæ optimatib⁹, qui in hunc finẽ solenni Academię decreto (pro more) [f] Delegati erant, postquã accuratâ indagine disquisivissent qui essẽt in singulis disciplinarũ generib⁹ doctrinâ ingenióq; maximè idonei, eâ Prudẽtię Industrięq; laude omnia adparavit, quâ in singulorũ postea laudibus aliquã partem sibi meritò vendi.

[e] At nec privatum; ideoq; ne socii Collegii Novi (quod hospitia elegerat) extra fores occurrerent ingressus est Collegii portam, *Non licet* dictâ quòd ea nulli socio liceat exire.

[f] Ita dicuntur qui ad præcipua quęvis negotia à solenni Academicorum conventu deputari solẽt.

dicet. Cuius eò maior erat ſolicitudo, quòd tantę expectationis celebritas in ea tępora inciderit, quibus Muſæ mutæ,& roſtra publica,pro moreꝫ vacationũ Academicarũ(quaſi luſtitio indicto)ſurdeſcerent. Cui ſolito tęporis incõmodo occurritur inſolitę induſtriæ ſubſidio,prætérq; hæc delecta Diſputãdi, Cõcionãdi, Gratulãdi munia,omnes etiã Profeſſorũ Regiorum,aliorũmq; quamplurimũ (quæ *Pleno*,vt dicimus, [h] *Termino* conſuetæ) curæ revocantur. Nec diſſimilis in privatis Collegijs Prępfectorũ diligentia, qui nec ſumptui ad ædificia exornanda nec labori ad Principes,carminum orationũq; gratulationibus excipiendos,parci voluerunt.

Quæ dum parantur Sereniſſima interim Maieſtas Regia,(cui omnis hac in re mora videbatur lõga) venatione &generoſiſſimâ ferarũ ſylveſtrium(quarũ [i] vivarijs innumeris alias vna omnes Europę regiones plurimũ ſuperamus)inſectatione, tardi tẽporis fallit tædiũ Iamq; poſt *Eſſexiæ*,*Huntingdoniæ*, *Bedfordiæ*,*Northamptoniæ* Provincias felici,& glorioſâ peragratione ſalutatas magnâ cum ſubditorum lætitia (quibus gens nulla Principes ſuos contuendi vſpiam appetentior) tandem ſe ad aliquot dies *Woodſtochię* reficit;quod

g Erat enim tum Vacatio Autumnalis quæ vt maxima eſt è quatuor anni vacat omnibus, ita & in ea maxima eſt ſtudioſorum infrequentia.

h Plenos Terminos appellamus tempora publicis in Acad. exercitijs celebrata, quæ in anno quolibet quatuor etiam ſunt, & ſingulos terminos ſua ſequitur vacatio.

i Nic. FieHerbert. in Deſcript. Oxon. Rom. imperſ. 1602. & Cãb. *Brit.* in Dobunis.

op

oppidū ſex paſſuum millibus ab Academiâ diſſitum, nō magis palatio illo [k]*Henrici* primi ſplēdidiſſimo (qui etiā primus in Angliâ vivariū ſaxo ibi ſpatioſiſſimū incinxit) aut *Henrici* ſecundi [m]Labyrintho, eiuſq; *Roſamundâ* amicâ celebre eſt; quā *Chaucери*, maronis Iſiaci natalitijs, & *Elizabethæ* Reginę (ęternū celebrandę) [n]Innocentiâ carceris hîc Sororii contumelias patientis. Atqui jam mitior ibi Innocētiæ arbiter *Iacobus*, eò ſuis boniſq; omnibus dilectior, quò *Elizabethæ* Imperij, virtutis, religionis, ſtudiis ſimilior. Ibi Sereniſſ. Maieſtas dū ſe oblectat venatione, quum duos prę cęteris præſtātiores Cervos longâq; perſecutione laſſos ſuâ manu confeciſſet, vt Oxonienſes, de Rege iā tantùm cogitabundi, intelligerēt ſe illius eſſe memores, qui ipſorum oblitī nō eſſet, cervos vtróſq; ſtatim Oxoniam deferri jubet, alterum Cācellario,

k In porra primaria Henricus 7. Fundator inſcribitur rithmo Anglico in hunc ſenſum; *Septimus has celebres Henricus condidit ædes.* Sed illic frontiſpicium tantùm & ambitum exteriorem extruxit

l Hinc I. Roſ. ſi error, qui hoc primum Angliæ vivārium eſſe ſcripſit, quū multo fuerint antiquiora, quamvis non ſaxeis muris incincta.

m Quo Rex delicias ſuas occultavit, Rex Iohannes, *Henrici* 2 filius illam in Cœnobio virginum de Godſtow ſepeliendam curavit, cum hoc Epitaph. *Hic iacet in tumba Roſa mundi non Roſamunda, Non redolet ſed olet, quæ redolere ſolet*, Celebriſque crux affixa, ſic inſcripta. *Qui meat hac, ores et, ſignumq; ſalutis adores; Vtq; tibi detur requies Roſamunda precetur.* n Epigraphe hanc (*Tanquam Agnus*) merito vſurpavit virgo Regia, quum a Maria ſorore tum regnante profſta proditionis criminatione, ſed reverā quia puritati Evangelicæ addicta fuit, carceri hic in humano traderetur.

Pro-

Procancellario alterum donandũ, tãquã non adventus modò ejus, ſed Amoris etiã prænũtios. Iamq; ecce adeſt omniũ deſiderijs expectat⁹ Auguſti viceſim⁹ ſeptim⁹ dies, Regis Auguſtiſſimi advẽtui jã ante pręſtitut⁹, nobis inter faſtos perpetuò numerãdus, in quo, ingenti cum lętitiâ Academici ad vnũ omnes avidè expectant quando °*Longus à Principe pulvis* venientem Regem indicabit, aut *populi vox erit vna, Venit.* Iactat quippe ſe nunc quàm maximè alacris omniũ ac beata devotio, nec operta mentiũ rimari neceſſe eſt, extat in vultu cujuſq; hilaritatis publicę dec⁹, & in ſerenis frõtib⁹ animorũ indicia perlegũtur. Nec minoris in Rege deſiderij argumentũ videridebet, quòd cũ certũ tẽpus pręſtiſtitueretur delectis Optimatibus Academię, quo Sacrę Majeſtati excipiẽdę obviã procederent, Rex multò citiùs Academię limites ingreſſus, illorũ officiũ deſiderij ſui ardore, & aliquot horarũ pręmaturatione antevertit. Ita vix mille ab vrbe paſſib⁹ (ᵖ Bedellis Academię ᑫtorquatis aurea ſceptra prę ferentibus) Magnificus Cãcellari⁹ cũ ſplẽdida caterva ex Academicis ſele-

° Mart. Epigram. l. 10.

p Tales iam Romæ dicuntur *Fideles* & eorum ſceptra *Mazæ*, (vnde Anglicum *Mace*) Stat. Vrb. Rom. l. 3. c. 4. Aliqui potius dici volunt Pedellos à pedo quod geſtant quales ſex habet Academia, tres clavas aureas geſtantes, reliquos argenteas, ſed puto potius dici ab Anglica voce *to bid*, quod eſt monere, nam eiuſmodi eſt eorum munus, & ã nobis ad exteras Academias nomen

fotrè derivatum. *q* Nam ratione officij in nobilium ordinem aſcripti ſunt. Nic. Pierbert. Deſcript. Oxon.

ſta

cta(qui omnes habitu Academico(pleriq; coccineo)pileisq, induti quadratis,equis spectabiliter instructis vehebãtur)Regi occurrit festinãti;eoq; iterũ atq; iterum humillimâ corporis prostratione salutato, propiùs tandẽ accedẽs aureũ stapiæ fulcimẽtum demississimo gestu deosculatur. Ipsóq; deinceps vnà cũ Doctorib⁹,Procuratorib⁹Academiæ,cęterisq; qui aderãt vniuersis ad Regios pedes prouoluto Eximi⁹ Procãcellari⁹,genibus supplicib⁹,oratione graviter,prudẽterq;(vt solet omnia)tẽpori accomodatâ,*beni-*
" *ficia commemorat perquam plurima à Deo*
" *Optimo Maximo in Academiã Oxoniensem*
" *collata,tam verè illustria,tam vndiq; speci-*
" *osa,vt cum reliquis Christiani orbis Gymna-*
" *siis vniuersis vbicunq; terrarum sitis, vna*
" *contendere non immeritò videatur.Etenim*
" *sive cœli temperiem, sive soli bonitatem,*
" *sive loci vetustatem, & caniciem veneran-*
" *dam, sive ædes magnificas, sive fructus &*
" *proventus copiosos, seu eruditionis famam,*
" *seu scientiæ varietatem, seu concursum stu-*
" *diosorum.seu legum Politiam, & disciplinæ*
" *rationem libuerit intueri; Naturam, &*
" *Artem, Dei providentiam & hominum pio-*
" *rum voluntates in vnum conspicuò conspi-*
" *rasse,vt omnia splendidissima,iucundissima*
" *beatissima, accedentibus, invisentibus, in-*
" *colentibus apparerent. Nihil tamen post ho-*
"

mi-

minum memoriam iucundius, nihil felicius «
Academiæ huic contigisse, quàm (quod iam «
tum visura erat favente Deo) Britanniæ v- «
niversæ Potentissimum Monarcham, sed & «
eundem sapientissimum. doctissimum, piis- «
simum, deo ipsi dilectissimum, Musarum li- «
mina tetigisse. Viris enim ingenuis, libera- «
liter educatis, Philosophis, Medicis, Iurisp. «
peritis, Theologis, nihil gratius, optatius ni- «
hil accidere posse, quàm Regem omnium no- «
bilissimum, religione celeberrimum, scientiâ «
præcellentem, pacis studio singularem, mari «
terrâq; potentem, numerosâ, & beatâ fussul- «
tum sobole, cuius felicitatem vniversus ad- «
miratur orbis, cuius amicitiã Europę Prin «
cipes certatim ambiunt, cui vix quisquam «
mortalium displicere audet, placere aut pa- «
rere omnes cupiunt; in hospitio literarum. «
Musarum sacrario, Apollinis, Palladisq; «
domicilio vnà cùm felicissimâ Consorte, & «
beatę spei Principe diversantẽ cõtueri. Tã- «
dẽ post insignis lętitię testificationẽ, «
& singularis voluptatis, quâ afficie- «
bantur, *quòd tum demum hora fulserit, in* «
qua pro modulo & mediocritate suâ, obse- «
quium, officium, observantiã, præsertim verò «
gratitudinem pro magnificâ Regis in Aca- «
demiam benignitate, testatissimam faceret, «
humillimè petijt, *vt dum Scholastica* «
tanto Principi deferrent munuscula, pro «
eximio Serenitatis suæ in literatos candore, «
quę dicerẽtur ab illis omnia, quę ve fierent, «

æquissimo accipere animo dignaretur. Deinde, quoniã Sole oriente minora evanescunt sydera, Majestati Regiæ fines, limitésq; Academię jam ingressę, nomine Magnifici Cãcellarij omnia, quæ sub imperio Regis [q] potestatis suę habebat insignia (ea erãt, quę dixi, Bedellorum sceptra) pro muneris ratione humillimè cedendo tradidit, & ad pedes deposuit, palàm profatus *post immortalẽ Deũ, omnia quę ibi erãt, Cãcellarium, Doctores, Procuratores, Magistros, Collegia, Civitatem, imò terram, aquã, aerem, & quicquid demùm est, deberi Iacobo optimo, patri patriæ, Musarum patrono, Principum gloriæ, Regi, & Monarchæ Britanniæ.*

[q] In signum istius potestatis sex Bedelli Cancellario, eo vel absente Procancellario, clavas semper præferũt in publicum prodeunti, quibus adiungitur etiam statis temporibus septimus *Anteambulo* arundinem argenteam gestans quem Virgiferum nominant Anglicè *Verger.*

Dũ hæc accuratiùs summâq; gravitate percurrũtur, Rex interim, singulari, quã adhibuit, attentione, clemẽtię suę specimẽ perquàm illustrę edidit: vultũs autẽ mirificâ serenitate, cùm primã hanc salutationem sibi gratam esse indicavit, tũ etiã spẽ fecit reliqua à nobis præstãda deinceps officia futura sibi quã acceptissima. Mox Procãcellarius, voti publici ergô, Regi in manus tradit Testamẽtũ Stephanicæ editionis Græcũ, & intùs politissimâ depictione, & auro exteriùs operosè fulgidũ, sed Pientissimi Regis maximè nobilitatum Eulogio, qui ([r] eodẽ ferè animo

[r] Vt refert Aristæas.

animo, quo *Ptolomęus*, qui nullũ jucũdi⁹ donũ ſe vnquã accepiſſe profeſſus eſt, quàm Sacrę Legis Codicé à Iudęis) huic Sacro Codici intuẽdo & pervolvendo aliquãdiu immoratus, donũ agnovit & Academiâ digniſſimũ quod daret, & ſ Principe quod acciperet. Chirothecas inſuper ſpecioſas opere, ornatu pretioſas Regi, deinde & Reginę, Principíq; dono dedit, quę cũ propter Civitatis iſti⁹ famã (cujus apud exteros chirothecę plurimũ celebrantur,) tũ propter Academiæ perſpectiſſimã pietatẽ (cujus magnę erãt indicia non magna,) apud pientiſſima iſtęc pectora muneris etiam magni ęſtimationẽ aſſecutę ſunt. Principibus enim bonis ſubditorum ſincero amore nullũ ſolet eſſe jucũdi⁹ munus, nec vllũ poteſt eſſe ſalutarius etiã malis.

ſ Deut. 17. 18⁹.

Propiùs jã ad vrbẽ accedenti Regũ Maximo, maximorũ optimo, alia Civiũ ſelectorũ occurrit nõ contẽnenda turba. Ea enim eſt *Oxonię* conditio, vt diverſis hiſce conſtet incolis, *Academicis*, & *Civibus*; vnis quidé mœnibus, vtriſq; cinctis, ſed ſtudijs, morib⁹, privilegijs mirè ſejunctis. Idcircò cũ Reges ſeculi antiquioris (quorũ erga literas incredibili propenſione Britannia ſẽper erat feliciſſima) videret hîc cõmodè fieri non poſſe, quod Sequanę

næ beneficio fit Parisijs, vt flumine se jũgerent Academiã à Civitate, voluerunt saltem legib⁹, totiusq; regiminis ratione separare. Ita fit vt nec ijdem sint vtrisq; limites (Academię.n multò [t] latiores) nec par authoritas, aut Tribunaliũ potestas (quũ [u] magistratu vrbano, Academic⁹, nõ [x] loco tantùm superior fit, sed omnibus ferè momẽti negotijs) vel ipsam [y] vrbẽ spectantib⁹; Ideóq; præter Magnificũ Cancellarium, ejúsq; Procancellariũ (qui annuatim ad ejus absentis obeundas vices substituitur) duo surrogantur Academię Procuratores (qui annuatim etiã suffragijs electij proximã à Procancellario dignitatẽ obtinẽt, eiq; tãquã Tribuni publici adsistere, & in cõsilijs adesse debent, Civesq; etiam, & advenas quovis modo delinquentes (quã causâ noctu plerúmq; armato milite cincti excubant, suspectáq; civiũ ędes perscrutãdi i⁹ habẽt) carceris, corporisve pœnâ mulctãr, aut si res exigat, ejectos extra vrbẽ æternùm proscri-

[t] Limitum descriptio habetur in Charta H 4. Concessa, anno regni 2. Maii 13.

[u] Prætor is est Anglice *Mayre* a voce Saxonica antiqua Mar, id est Dominus, vel Holinsh, in reg. Ioh. p. 172. Sed putem potius a *Britannica* Maur. id est, magnus.

[x] Chart. Ed. 3 anno reg. 29. Maii 20. Maior & Vi. lani Cancellario pareant humiliter & intendant, Ch. an Reg. 30. Ia. 10. Maior. Ballivi, Aldermanni, & alii homines villæ Cancellario humiliter pareant & intendant. [y] Chart. Ed. 3 anno reg 20. Feb. 10. Maior Aldermanni, & Burgenses diligenter intendant Cancellario & ab eo præmoniti coram eo compare e debent: & Chart Ed. 1. anno reg. 18. Ian. 28. Vult Rex quòd Cancellarius de Ballivis ipsius Domini Regis cognoscat, qui aliter se gerunt in officio quàm debent, Idem Rich. 2. anno reg 3.

bun

bunt. Rerum etiam venaliū, ponderū, mēſurarū, jus & examen per Clericos Mercatus, & quicquid demū ad felicē ſtudioſorū conditionē ſpectat, per officiarios ad hoc deputatos. Academia adminiſtrat. Atq; ne vllâ vnquā Civiū iniuriâ Acàdemia laceſſeretur, *Hēricus* tertiꝰ, quatuor viros (z Aldermānos vocant) alióſq; octo Aſſociatos (cives omnes primarios) a primꝰ inſtituit, qui ſūmâ pręditi authoritate, & ad Cives coercendos operā omnē navarent, & juramēto annuo ſe obſtringerent (quod vnà etiā b Prętor, Balliui, & c quinquaginta alij ex pręſtātiſſimis Civibus in primaria Academiæ Eccleſia quotānis pręſtare tenenturi ad omnia Academię jura, privilegia & libertates cōſervādum: idēq; Civium numerꝰ totiꝰ civitatis nomine, quotannis die e Sāctę Scholaſticę in publico Academię cōventu, ſinguli, Denario ſolēni ceremoniâ perſoluto, exhibent iſtius obſequij ſui teſtimoniū. Ex iſtis alijſq; primarię notę Civibꝰ, centū quadraginta ferè erant, quibuſcum

z Id eſt ſeniores, inter quos quatuor vrbis partium cuſtodia dividitur.

a Charta H 3 an no reg. 39. Jun. 18. 1254.

b Ch. H. 8. an. reg 32. Maii 29 1247. & Ch. an. Reg. 46 Feb. 5.

c Quinquaginti illi primò iuramentum Vniverſitati præſtiterunt tempore Iohannis Regis an. 1214. vt patet ex Charta Nicholai tum Epiſ. Tuſculani, & Apoſtolici ad Oxonienſes legati in Archiv. Academ. Beiſaunts & deux (ſcilicet præter Maiorem & Ballivos) in allica Apocha civitatis in Archivis Acad e Quod eo die (vt tet ex Ch Ed. 3.) ab exercitu civium ſub vexillis armato ulti ſcholares interfecti, bona abrepta, domus combuſtæ & iam portæ ipſius vrb. 1354.

or-

(ordine & amictu decoro equitãtib') Prętor regi accedenti congratulatum perrexit; cui ſoli (vt luna ſoli) poteſtatis ſuę lumẽ acceptum referens, illi jã pręſenti ſceptrũ aureũ (officij ſui insigne) ad pedes depoſuit. Cũq; ſtatim publicus Civitatis Tabellio officioſa oratione, linguâ vernaculâ, & Regi ob exoptatiſſimũ ad vrbẽ adventũ gratia perſolviſſet, & publicã Civiũ omnium lætitiam, quã ex majeſtatis conſpectu percepturi erãt, paucis prædicâſſet Prętor Civiũ ſuorũ nomine quædam etiam munuſcula, tanquam obſervantiæ indicia protulit, Regi aureũ Craterẽ eleganti emblemate ornatũ, Reginæ crumenam Margaritis Indicis rigẽtẽ, Principi demũ Craterẽ minorẽ ſed nũmis aureis (vt reliqua erãt)ditatũ: omnia quã animo officioſè devota data, tã ſincerè benigno accepta vultu.

Dumq; pergitur, quid turbæ prę untis, & ſubſequentis multitudinẽ pe nè infinitam recẽſeam, quum vel arduum ſit enumerare, qui definiti procedebant ordine? Sed capita leg f Vicecomes Oxoniẽſis numeroſâ marũ ſuarum ſucceſſione viam duc Civium ſeriati ordines ſubſequũtu Regium dein Satellitium phareti telorũq; ſtrepitu terribile, ſed aur bullatæ veſtis emblemate ſplendi

f Ad eius enim munus ſpectat pacis publicæ præcipua cura per vniuerſã Oxonienſis agri provinciam, ideoq; quotannis á Rege electus ipſe cum ſuis miniſtris idẽ pręſtat Academiæ iura, mentum, quod prætor. Charta Ed. 3. an. Reg. 29. Iunii. 7.

Tubicines ſuccedũt tunicis vndiq; laminis auteis accuratè variegatis; poſt hos Regius Fecialis, periſcelidis honorifico nomine inſignitus g *Garterius* Auguſto Imperialium inſignium Paludamento fulgens, cui à Dextrâ eximius *Procancellarius* Academiæ, *Prætor* Oxonienſis civitatis à ſiniſtra; deinde perilluſtres Regis, & Reginæ Vicecamerarii, Dominus *Baro Stanhop* de *Haringtõ*, & Dominus *Carew Baro* de *Clapton*: Demum Ampliſſimus *Comes Dorſettiæ* ſũmus Angliæ Theſaurarius, & Academiæ magnificus Cancellarius, cui à læva Honorificus *Thomas Comes Suffolciæ*, Regiæ domus Archicamerarius. Tandem (Præcellentiſſimâ *Ducis Lenoxiæ* celſitudine gladium, imperii inſigne, præferente) Totius Europæ Decus & ornamentum IACOBVS REX, Regiæ domus columen REGINA, orbis Britannici ſpes & deliciæ HENRICVS *Princeps*, equis, tam ſacro pondere ſuperbientibus, inſidentes, verſus civitatem tendunt; Quibus latera vndiq; cingunt *Comites* ſplendidiſſimi, *Arundelius*, *Oxonienſis*, *Northumbrius*, *Wigornius* equi Regij Præfectus, *Rutlandius*, *Cambrius*, *Southamptonius*, *Penbrochius*, *Eſſexius*, *Nottingamius* magnus Angliæ Ammiralius, *Devonius*

g Dictus quod ſit aceremonijs. ſplendidiſſ. ordinis Periſcelidis quam *Garterium* dicimus Anglico

regni Hibernici *Prorex*, *Northamptonius*, *Salisburius* magnus à Secretis Satrapas, *Montgomerius* & *Pearthius*, Quorum fulgentibus ordinibus se adjunxerunt nobilissimi *Barones*, *Knowlesius* Thesaurarius Regiæ domus, Eiusdémq; [h] Censor *VVottonus*, *Areskinus* Satellitum Præfectus, *Buckhurstius* eruditus, *Monteglius* & *Hadingtonius* de patriâ patribúsque patriæ æternùm benè meriti, & *Fortunati ambo si quid mea scriptio possit*: vt reliquam taceam illustrium *Baronum*, *Equitumq;* multitudiné, numero splendoréq; incredibilem. Nec multò minor fuit lectissimarum fœminarum, quæ Reginã comitabantur, spectatissima multitudo; inter quas nunquam meo calamo obliviscẽda *Arabella*, bellissima omniũ literarũ & virtutum ara: In cujus cãdidissimo pectore, tãquã in sacratissimo Capitolio, elegantes sibi sedes Musas posuisse, earũ Comites Gratiæ in eius ore, oculis, omníq; gestu salientes, ita liquidò monstrant; vt satìs constet Nymphas Britannicas quæ formę elegãtiã, vel [i] exteris judicibus, primas jã olim reportarunt, ingenij nunc etiã & eruditionis laude, vel antiquiores illas Cornelias & Sulpitias, vel recẽtiores quascũq; heroinas, doctrinę gloriâ ce-

[h] Contraroculatorem nominant

[i] Gregorio scilicet Magno Pontifice Romano, aliisque Bed. Eccles. Hist.

le-

lebratiſſimas, ſuperare. Vix me contineo quo minùs in doctiſſimæ iſtius dominę laudes effuſiùs excurrā; ſed evagāte calamū ad ſe vocant *Lucia Comitiſſa Bedfordiæ*, dilecta Muſis, omniumq; laudibus celebres, *Suffolcia*, *Nottingamia*, *Montgomeria*. In omnibus ſplendoris, ſumptuūq; nullus modus; auro gēmíſq; ſplendent omnia; quaſi viri fœminæq; ejus diei triumphū ſuâ magnificentiâ glorioſiſſimum reddere contenderent; adeóq; dubij ſteriſſemus Martíſne an Cupidinis ageretur triumphus, niſi eundem Apollinis præſentia ſibi vendicâſſet.

Iamq; Principes, qui à ſeptētrione (quà ſpectatiſſima planicies permultis paſſuum millibus jucundiſſimè patet) Civitatem antea procul eminētē conſpexiſſent, quò propiùs accedunt, eò liquidiùs intelligunt, nō immeritò apud [i] antiquos *Oxoniam Belloſitum* audijſſe; quaſi Muſæ conſpirâſſent, hîc tantùm domicilia ſibi ſtatuere, vbi & amœnitas, & ſalubritas ſuas ſibi ſedes potiſſimas prę legiſſent. Vident enim campos atq; ſuaviter ridentia prata, collibus turgētibus, colles nemoribus frequentibus ita circūmuniri, vt [k] Euro tantùm & Aquiloni (qui ſoli è filiis Æoli medicam exercent artem) pateat

[i] Ab initio Regni Saxonici: Hiſt. Oxon. & Io. Roſſus &c

[k] Burlæus in problē. Ariſt Oxon. Civitatem proponit pro præſtantiſſimi ſitus exemplo eaq; de cauſa a Græcis primo Philoſophis deſtinatam Muſis.

reat aditus ad hæc sacra domicilia, ne reliquorum fratrũ halitu pernitioso contaminatentur. Vident (quodq; visu perjucundum) à lævâ *Cherwellum*, fluvium piscium copiâ varietatéq; decantatum; à dextra *Isidem*, *Thamisis* (fluminum Britannicorum principis) parentem; vtrósq; longis itineribus varias regiones peragrantes, quasi certo instituto, vt hanc literatum Metropolin primô inviserent, eámq; seq; ibi mutuò [l] vlnis cõplecterentur, priusquam ipsam regni Metropolin invisere dignarentur. Nam sub ipsis hîc mœnibus ad euro-austrũ dextras nectunt, sicq; in insulis ludunt, ac si datâ operâ, loci amœnitate, vrbisq; celebritate capti, cursum alioquin rapidũ spectandi gratiâ remorarẽtur, moxq; *Tamâ* fluvio associato, [m] nomina pariter atq; aquas communicantes, vno [l] veo *Londinum* decurrunt. Nec *Oxoniam* modò præsentiâ sua ditavit *Isis*, sed nomine etiam suo dotavit; *Isidem* enim *Saxones* [n] *Ous* dicũt, vnde *Ousford* quasi *Isidis vadum*, etsi jam affinitate [o] sonus (vt Lelãdus censet) aut [p] sensus po

l Nam civitatis mœnia (nisi a septentrione) fluvii vndequaq; circumcingunt,

m Inde *Tam-Isis* fluvii nomen.

n Quod videre est in Ousneia, quæ Isidis insula est suburbana; *eà* enim sax. insulam sonat.

o *Oxford* enim pro *Ousford* corruptè dictum putat Lelandus in Cyg. Cant.

p Nam Germani & Saxones dicunt, Boves, *Ous*, *Ox* & Y.

chen, veteres autem Britanni *Ich*, vnde credibile est Isis nomen primo inditum, sive ob boum pascua irrigua, sive quod olim frequens esset Animalium nomina fluviis imponere, præsertim quum rivuli boum cornua repræsentent; vt Ovid. de Acheloo.

cius

tius vt ego judicio, eadem metamorphoſis *Iſidi* contigerit noſtro, quæ *Iſidi Ægyptiacæ*, quam in bovem converſam fabulantur; aut quæ *Acheloo* potiùs, qui & [p] fluvius fuiſſe dicitur & bos; ſiq; ſpectes eximiam loci fertilitatem, *Iſidem* potiùs dices hic fixiſſe illud Cornucopiæ, quod poetæ aſcribunt bovi fluvio *Acheloo*. Nec ideo mirum, ſi his tantis trium elementorū delicijs, ſimúlq; doctiſſimorum virorū commercio ita capti fuerint olim Reges Angliæ, vt hunc locum imprimis elegerint, cùm ad [q] publica regni graviſſima negotia, quæ Parlamentis hîc habitis tranſigere ſolebāt, tum ad [r] ſui recreandi ſeceſſum; Cujus cauſſa ſpectoſiſſima [ſ] hic habuerunt palatia, quorum adhuc parietinæ, & antiquo *Bellimontis* nomine ſuperbiunt; & multò magis *Richardi* primi

[p] Ita enim Oxonia, Brit. Ryd Ichen, id eſt vadum *Iſidis*, aut *Bovis*. Nam & Merlinus tempore Regis Arthuri *Vadis boum* nominat, & Monumetenſis vbi de Arthuro, agit vtrumq; nomen promiſcue vſurpat. ſic Thracium Boſphorum. (id eſt, *bovis vadum*) vbi Datius copias tranſportavit. Germ *Ochenfurt* vt & noſtram Oxoniam nominant Neander. in Geograph. [q] Etheldred. circa annum 1000. de eiectione Danorum. Concilia *Canuti, Edmundi, Stephani*, H. 2. de Tho Beketto proditore, H. 3 de Baronico bello. & ſimiliter Synodi celebriores de controverſiis fidei. [r] Hic enim plerumq; feſtivitates maximas & ſolennitates Naralitias celebrabant: Mat. Paris & alii paſſim. [ſ] Extra portam civit. Borealem iam *Beumont* dict. cui adiacentia latifundia (quæ iam novum parcum dicimus) præſtiterunt vivarium. Neſcio an & hæ ædes fuerint quas *Henricus de Hanna* Provincialis Carmelitis ſuis impetravit a Rich. Rom. rege an. 1254. Baleus Cent. 4. nam ait fuiſſe Oxon. in vico de Stokewel, qui vicus hac fuit olim

(Regis Angliæ) ortu, quem propter gloriam bellicam, animíq; miram celsitudinem *Cor leoninum* & sui & exteri nominarunt: vti & alteræ vicinæ ędes (Regales verè dictę) s alterius *Richardi* Regis *Cor leoninum* jactant magnificè sepultum.

Quibus propinquum est, quod itidem Principibus iam transeuntibus conspiciendum se à dextra ostentat, *Collegium Gloceſtrense*, *Benedictinorum* olim prudentiâ celebre, qui è singulis suis vbîvis Cœnobiis t hîc Monachos alebant ad bonas artes (quas posteà apud suos profiterentur) adipiscendas. Sed publica Cœnobiorum ruina has etiam ædes plusquam cœperat involuere, nisi loci opportunitas eas ad meliora u Academicorum studia reservârat. Quâ fortunâ vtinâ par esse poterat, quæ loco vicina, sed loci opportunitate, & amœnitate, addo etiam & nominis gloriâ multò erat superior x *Iuſæia*! quâ concilia olim totius cleri Anglicani Ecclesiastica celebrari solebant, quâ Reges & Legati regiè excipi, nisi fortè Legati Romanenses, qui vt Regni nostri hirudines rarò Academiæ nostræ gra-

s Rich. is Romanorum Rex, & Cornubiæ Comes qui hic Abbatiam Regalis loci (nunc *Rewley* pro *Roylieu*) nomine celebre fundavit, cuius cor ibi sepulrum narratur. Sed Mat. Paris ait cor eius sepultum in Ecclesia fratrum minorum Oxon.

t Inde factum vt plures celebrentur eruditi è secta Benedictinorum, quam ex reliquis omnibus monachorum sectis,

u Clarissimus Eques *Ho. Whitus* Col *Divi Johannis* fundator huius etiam fatum redemit Musisque dicavit

x Sic dicta celeberrima Abbatia Isidi circumfusa extructa 1129.

ti

ti; quod non sine vitæ periculo expertus est [y] *Otto Cardinalis* à latere Legatus: hic tanquã in Carcere [z] suo *Tulliano* à studiosis armatis obsessus, qui sui tuẽdi causã (fratre priùs interfecto) noctu amnẽ Isidis transnatare & *Woodstochiam* vbi *Imperator Constantinopolitanus* cum Rege tum erat, confugere cogebatur. Sed audaciam istam luissent Academici nisi omnes Archiepiscopi & Episcopi regni cõvenissẽt & furentẽ Cardinalem placassent, *vt salvaretur status clericalis* [a] *Vniversitatis*, veluti *secundæ Vniversitatis Ecclesiæ*. Verùm fati postea furorem pacare nemo potuit, nec ab hisce tàm magnificis ædibus avertere, cujus adhuc sublimia campanilia, turres conspicuæ, parietes pyramidesq; immaniter eminentes, jam sine tecto, cœlo patentes, cœlestia videntur numina testari, eorumq; hominum duritiem lugere, qui tam illustria habitacula, è quibus meritò impuros spiritus ejecissent, maluerint [b] Cornicibus, Picis Palladisq; noctuis, quàm Musis ipsiq; Palladi cõsecrare. Et id genus quidẽ obstreperæ aves ante extructum Monasterium, istius loci incolæ fuisse,

[y] Anno 1238 Mat. Paris.

[z] Erat enim Cardinalis titulo *Sancti Nicholai in Carcere Tulliano.*

[a] Nota prærogativam Academiæ Oxon. eo seculo, nam tunc temporis Vniversitatis nomen tantum concedebatur huic & *Parisiis & Patavinæ* Academ. vide Cambd. in Oxon & ideo hic, vt etiam ad annum 1257. Mat. Paris, Oxonium appellat *secundam Ecclesiæ Catholicæ, vniversitatem.* [b] Quarum vix vspiam locus abundantior.

[c] perhibẽtur: quarum assiduis clamoribus, quum infestaretur nobilis eademq; ditissima fœmina [d] *Editha*, *Radulphus Frideswidæ Monachus*, subdolus insinuator, matronæ credulæ persuasit, non aves fuisse, sed animas, (fœminarum credo adeò garrulas) quæ ejus pietate liberari (quod certissimè fieret, si hunc locum Monachis [e] sacraret) è purgatorio tam streperè flagitabant; quo impetrato, certum est earum plumas purgatrici flammâ nũquam postea vstulatas. Sed inter ista monumentorum cadavera, quæ adhuc quasi insepulta jacent, vt fragilitatis suæ monerent homines, quorum latera non sunt è saxo, nec è trabibus nervi (ideoq; *Non indignemur mortalia corpora solvi*; *cernimus exemplis oppida posse mori*) nullum sublimiùs caput attollit, quam [f] Castrum Regium, occiduâ Civitatis regione procul conspicuum, cujus in colle edito sublimis Pharos cervicem quasi altiùs exerit vt contuerctur tantam Majestatem jam vrbem adpetentem, & catervas multò gratiores secum adducentem,

[c] Leland. commen. in Cygneam Cant. & Hollinsh.

[d] Erat ea vxor *Roberti D. Oili* (qui H. 1. a cubiculis) quæ viro persuasit vt Abbatiam ibi extrueret.

[e] Leland. dicit Ecclesiam ibi sacrandã fuisse Servatori, aut gerit nomen Sanctæ Mariæ Nam Pontificiorum fraude de Maria quæ Servatorem tulit in mundum eũ fere sustulit e mundo, eiusq; memoriam nomenq; absorpsit.

[f] Extructum a Roberto D Oilii nobili Normanno tempore Gulielmi Victoris, qui ei hic ampla latifundia donarat; huic e fratre Nepos hæres q; is erat, qui *Ousneiæ* fundavit Monasterium idẽq; Ecclesiam Sancti Georgii in Castro extruxit.

quàm

quàm quibus olim à *Stephano* Rege concutiebatur, cum *Matildis*, bellicosa Imperatrix, hostem securè obsidentem fœmineo illuderet ingenio; noctúq; perpetuâ nive candenti, milites suos vestibus candidis amictos per *Isidem* congelatum educeret incolumes.

Inter ista spectacula quæ in omnium oculos procul incurlabant, Principes ad vrbem properant, quantùm quidem patiebatur infinitus hominũ incursus, qui tam confertis ordinibus in viam *Woodstochianam* conglomerabantur, vt equis interdum progressus vix testudinei copiam facerent, nec *Oxonienſem* tantùm sed totius gentis populum confluxisse crederes. Suburbia tandem *Ægidiana* introeuntibus Academicorum ordines (phalangibus altero platearum tractu pulchrè dispositis) gratulabundi comparent, adeò vt Templum quod extremas ibi metas Suburbii munit, jam tantùm antiquitate glorioſum & Diviq; Tutelaris, cujus nomen præbet, fatumq;

f Obsederat eum Rex à festo Mich. ad festum Nativ. Neubrigensis lib. 1. cap. 10, quo tempore Ecclesiam *Sancti Thomæ* Suburban m excitavit, quia Parochiani *Sancti Georgii*, propter obsidionis moram Ecclesiam suam adire non poterant. Hist. *Oxoniensis.*

g Divi Ægidii quem legenda (quam mentiri næputes) dicunt Athenis, & regia stirpe natum & eruditum, sed gloriæ seculi atq; vrbis eremum prætulisse circa an. Dom. 700, eumq; à Deo precibus flagitasse, ne vnquam à gravi vulnere (quod fortè acceperat) sanaretur vt ita virtus in infirmitate manifestaretur, Vincent. Bellov. hist. lib. 24. c. 134. hinc fit vt vulneratorũ & claudorum patronus habeatur, eiusq; fana extra vrbis mœnia plerumq; sint.

vnà ferens (erat enim olim Athenarū nostrarum primaria [k] Ecclesia, jam autem in agros terè ejecta) gloriam, ab Academicis suis illuc jam confluentib⁹ videretur sperare sibi reducē. Primæ quidem ibi eorum sistuntur series, qui nondum quatuor annis Artibus liberalibus in Academia impēsis [l] nulla graduum insignia susceperant, verùm togis Academicis, & pleriq; omnes quadratis conspicui pileis: quibus suis etiam succedunt ordinibus, quotquot eruditionis commēdatio, gratiáq; Academię ad Illustres graduum dignitates, in quovis disciplinarum genere evexerat; Florentes Baccalaurei *Artium*, *Iuris*, *Medicinæ*, Clarissimi Artium Magistri: dignissimi sacræ Theologiæ Licentiati & Baccalaurei: Venerandi Doctores *Iurisperiti*, *Medici*, *Theologi*, quo perpetuo omnium ordinum ab infimis ad summos successu, mirabilis eorum multitudo longitudinem Suburbiorū ad portam vsq; Borealem, indéq; vicissim, per ipsam vrbem ad portam vsq; Civitatis Australem, spectabiliter protensa, singuli pro graduum varietate, variis Facultatum insignibus splendidè induti, exornabant. Atque hæc quidem illa præelecta indumen-

[k] Sed alio tum nomine sacrata, non Ægid. vltra quam *Nunc seges est vbi Troia fuit.* Danos enim ibi omnia vastasse, ideoq; *Alfredum* Musas intra mœnia, vtpote tutiora, conclusisse ferunt hist.

[l] Non graduatos dicere solemus.

ta in quibus *Matthæus Pariſienſis*, refert *innumerabilem multitudinem* Oxonienſium anno 1252. adeò honorificè Archiepiſcopum Cantuarienſem natione Gallum Aacademiam invisétem excepiſſe, vt Clerici alienigenæ (quorum multos ſecum adduxerat) *Vmbratiles* viderentur & ab eo dicerentur: *& Oxoniam meritò Pariſiorum æmulam habendam eſſe Archiepiſcopus confiteri cogeretur.* Quorum primos jam ordines dum Principes contemplantur, primiſq; congratulantium acclamationibus delectantur, Collegiũ *Divi Iohannis*, nobile literarum domicilium (quod Dominus *Thomas VVhitus Prætor* olim *Londinenſis*, opimis reditibus locuplectârat) faciles eorum oculos ſpecioſæ ſtructuræ adblanditione invitat; moxq; & oculos & aures detinet ingenioſâ nec injucundâ luſiunculâ, quâ clariſſimus Præſes cum quinquaginta, quos alit Collegium, ſtudioſis magnáq; Studentium conviventium catervâ prodiens, Principes in tranſitu ſalutandos cenſuit.

Fabulæ anſam dedit antiqua de Regia proſapia hoſtoriola apud Scoto-Britannos celebrata, quæ narrat tres olim Sibyllas occurriſſe duobus Scotiæ proceribus *Macbetho* & *Banchoni*.

&

& illum prædixisse Regem futurum, sed Regem nullum geniturum, hunc Regem non futurum, sed Reges geniturum multos. Vaticinij veritatem rerum eventus comprobavit. *Banchonis* enim è stirpe Potentissimus *Iacobus* oriundus. Tres adolescentes concinno Sibyllarum habitu induti, è Collegio prodeũtes, & carmina lepida alternatim canentes, Regi se tres esse illas Sibyllas profitentur, quæ *Banchoni* olim sobolis imperia prædixerant, jamq; iterum comparere, ut eâdem vaticinij veritate prædicerent *Iacobo*, se jam & diu regem futurum Britanniæ felicissimum & multorum Regum parentẽ, vt ex *Banchonis* stirpe nunquam sit hęres Britannico diademati defuturus. Deinde tribus Principibus suaves felicitatum triplicitates triplicatis carminum vicibus succinentes, veniámq; precantes, quòd alumni ædium *Divi Iohannis* (qui præcursor Christi) alumnos Ædis *Christi* (quo tum Rex tendebat) præcursoria hac salutatione antevertissent, Principes ingeniosa fictiuncula delectatos dimittunt; quos inde vniversa astantiũ multitudo, felici prædictionum successui suffragãs votis precibúsq; ad portam vlq; civitatis Borealem prosequitur.

Ibiq; extra muros eòrum cõſpectui duo ſe à lęva oſtẽtant Illuſtria Collegia, alterum *Trinitati* ſacrum, alterum *Baliolenſe*; quod gloriatur potiùs quòd *Humfredum* ducem *Gloceſtriæ*, *Henrici* quarti filium virtutum merito *Bonum* cognominatum Academiæ noſtrę lucidum atq; patriæ Sydus, nomenq; nunquam obliviſcendum [h] educârit, quàm quòd *Cranmerum* Archiepiſcopum, *Ridlæum*, *Latimerum* Epiſcopos, ſuis præ foribus (vt *Eliam*) [i] igneis vehiculis cœlum ſimul petentes conſpexeit. Sed jã Fundatoris imprimis *Balioli* Regis Scotiæ nomen jactat, quaſi tũ olim Scotia ſuos Reges Academiæ noſtræ propitios in *Baliolo* ſuo ſpoſponderit, quod in *Iacobo* noſtro jam feliciter appropinquante præſtitit.

h Balæus Cent. 8. c. 1.

i Religionis cauſa ſublati hi erant flammis Pontificiorum, qui peritiſſimi ſunt ſpagerici, igneq; & ſulphure omnia ſolent perficere.

Atq; iterum inquam feliciter; quid enim morer [k] Monachorum fabulas, qui hanc ipſam portam borealẽ, quã ingreditur *Iacobus* Regum feliciſſimus potentiſſimúſq; Regibus prædicarũt infelicem? Eſto enimvero quod [l] narrant (qui non ſemper narrant verum) *Algarum* Regulum has eaſdem *Frideſwidæ* ædes animo adpetentem nefario ad quas optimo Rex optimus jam iturus,

k Cambden in Oxon.

l Frideſwidæ hiſt. & Legenda Sanctorũ.

rus, in ipsa hac [m] porta cœlitus perculsum cœcitate: Si qui tamen Reges Angliæ *Oxoniã* (quod fertur) ideo invisere formidârint, necesse est fatẽ̃tur, aut *Algari* scelera spirâsse, aut superstitiosâ cęcitate animi, cęcitatẽ oculorũ pręmetuisse. quãquã qui ista scribunt mihi potiùs cęcutire vidẽtur, quũ omnes omniũ historię testẽtur, etiã ante *Henricũ* 3. (quẽ aliqui *Oxoniã*, salutatâ *Fridęswidâ*, primò venisse putant) vix ferè quenquã Regũ fuisse, qui *Oxoniã* nõ invisérit modò. sed etiã (quum Palatia, vtì diximus, hîc habuerint) frequẽtârit. Crederem ego potiùs Principibus & animos & oculos eò limpidiùs perspicaces fuisse, quò libentiùs huc advenerint, modò hoc animo, quo, & bis, felicissimæ memoriæ *Diva Elizabetha*, jámq; Regum optimus IACOBVS primùm venerit, vt & Civium oculos benignitatis suæ cõspectu recrearẽt, & Academicorũ animos judicij sui Lydio quasi lapide explorarẽt.

Certè ingresso jam *Iacobo*, sensit Civitas quiddam se amplius capere, quã quod murorum suorum angustijs cõprehendi posset: Senserunt omnium

[m] Hinc liquet errare eos qui Isidis vadum muro cinctum à *Gulielmo Victore* asserunt & non antea: multo magis qui ab Edw. tertio quod alii conjectant, quòd eius insignia Anglica cum Gallicis mista observent in Portis, quod factum quia Rex Ed. quædam vectigalia Civitati concesserat ad muros & portas vetustate corruentes reparandum, quod eum Cives facere negligerent, Cancellarius Academiæ authoritate Regia, computo vectigalium a civibus exacto, muros restaurandos curavit. Ex Charta Ed. tertii in Arch. Acad. & in Censuali libro *Gulielmi Victoris*, mentio est 24 domorum muralium, ideo muri erant antę id seculum.

pecto-

pectora tantâ ſe lætitiæ magnitudine intumeſcere, quantâ niſi in fauſtas acclamationes, lętáſq; lacrymas erumperent, ipſa impetu diſrumperentur. Quibus Rex vndique cinctus ita exvltantiũ vocibus, vt ei facilè, & ex ipſo vultu appareret grátulatio nõ ingẽtior fuiſſe quàm verior, quũ tandẽ attigiſſet [n] *Quadriviale Forũ* (celeberrimũ quidẽ vrbis vmbilicũ, & olim [o] arce, in terrorẽ Academiæ à civibus extructâ, ſed ab *Edwardo* Primo everſâ nobilem, & hucúſq; primario Ciuium [p] Templo, & *Porticus* [q] *Non pecuniariæ nomine*, maléq; feriantium cõceſſu famoſum) prodijt hîc in conſpectum Principũ Regius linguæ Græcæ profeſſor, *Dominus Doctor Perin*, qui ſuo Græco idiomate, paucis quidem, ſed perquàm diſertis verbis, ex ſublimi ſuggeſto ſalvere juſſit IACOBVM *Britãniæ, Galliæ, Hiberniæ Regem, vt longè optimũ, ita multò feliciſſimũ; Reginã dem Sereniſſimã, & Regiã vtriuſq; prolem, vt ſummæ ſpei, ita communis expectationis dignitatem & excellentiam. Et quoniam tem-*

n Corruptè Carfox quaſi *Quatervois* à quatuor viis, quòd illinc verſus Quatuor Primarias Civitatis Portas deſpectus & platearum ordo ſit pulcherrimus: alii *Cater Boſo* dictum putant, quaſi *Civitatem Boſonis* quem conſulem hic fuiſſe tempore *Arturi Regis* refert Monumetenſis.

o Charta Ed. 1 an. reg. 14. Ian. 20.

p S. Martini dicto; Ciuium diſtincta tẽpla a ſtudioſorum, qui præter quædam Templa toti Vniverſitati communia habent etiam in ſingulis Collegiis ſua Templa. Cives etiam olim 20 parœchias & Templa habuerunt, ſed ex eo numero, 5. interciderunt ſcilicet S. *Georgij, Michaelis ad Auſtrum, Bradochi, Edwardi, Mildredæ*, ex Arch. AEdis Chriſti, & Acad. etiam

q Vulgo Pennileſſ bench.

poris

" poris angustiæ longas de Regiis virtuti-
" bus dicendi ambages præcludebant, suc-
" cinctè statuendum censuit, nihil esse vel
" ad Regum Rerumq; publicarum securita-
" tem aptius, vel ad gloriam uberius, vel ad
" ipsam felicitatem accommodatius (quam
" rerum Reges, qui sunt optimi, videntur
" semper sit tentissimi) quàm, non solum ip-
" sos speciosissimâ bonarum animæ & corpo-
" ris venustate ornatos incedere, sed & Ci-
" vitates, & Cives, quibus imperant, in u-
" nitate & concordiâ retinere, sinceram ip-
" sos in Deum pietatem & religionem edo-
" cere, publica privatorum Nobilium emo-
" lumenta, potiùs quàm sua quærere, ad eos
" studia bonarum literarum earumq; studi-
" osos ita cumulatè excolere, & exornare,
" ut nihil inter subditos eorum vel ad corporis
" tranquillitatem, vel animi salutem, ulte-
" riùs desideretur. Quæ omnium virtutum
" verè Regiarum exempla, cùm in Regiâ
" Maiestate ipso sole fulgentiora omnes suf-
" piciant, nihil nostræ conditionis homini-
" bus aliud iam reliquum videri, quibus
" tanta affulsit beneficentiæ Regiæ copia &
" magnitudo, quàm præsentiâ optimi opta-
" tissimiq; Principis triumphare, Deoq; Op-
" timo Maximo gratias (quæ concipi possunt
" maximè) agere et habere, eumq; impensiùs
" rogare, ut Regi, post secula in summo fa-
" stigio felicitatis exacta, immortalem con-

cedat

" *cedat in cœlis beatitudinem, vbi cum om-*
" *nibus Cœlitibus, tanquã ſtellę firmamenti,*
" *in omnẽ ſeculorum ęternitatẽ reſplendeat.*

Quî ſalutatiunculâ finitâ, dum ad Ædem *Chriſti* (quæ portæ Civitatis Auſtrali ad lævam adjacet) locum *Palatio Curięq;* deſtinatum, progrediuntur Principes, Plateæ, etſi peramplæ, minores tamen quàm quæ hominum tot quaſi effuſa examina continere poſſent, in domorum omniũ feneſtras & ædiũ acumina exundant, è quibus vndiq; evolat lætiſſima triumphantiũ & geſtientium vox; vt quod de advẽtu *Cęſaris* olim poeta, nunc paucis immutatis verbis, de *Cęſare* noſtro verè *Auguſto* vſurpari poſſit.

Hic fuit ille dies, quo campus, & arbor,
& omnis
Splenduit Angliacâ culta feneſtra nuru.

Vt ſi hinc in Rege, conſpicuam vultũ ſerenitatem; illinc in populo incredibilem vultûs, vocis, pectoriſq; alacritatem perpendas, meritò dubites vtrum Regi, tam amantis populi conſpectus, an populo, tam benigni placidiq; Regis, fuerit jucundior. Regina verò vnà cum Britanniæ totius ornamento, *Henrico Principe*, quàm intimè, exiſtis publici officij indicijs, gaudio permulceretur, toto itineris proceſſu, non

non modò mirifica & amabili frontis jucunditate, ſed frequenti etiam vocis teſtificatione totiúſq; corporis ſuaviſſima inclinatione patefecit.

Gliſcit hîc mihi animus in tam dilectæ Heroïnę laudes paululùm expatiari: ſed vt infirmus oculus ſolẽ ferre non poteſt, ita nec acies ingenij, aut mei, aut cujuſquam, par erit tam illuſtres virtutum radios contemplando. Verbo tamen dicam vnus, quod facto experiuntur omnes; ſive corporis pulcherrimi fabricam ſpectemus, ſiue animi pientiſſimi virtutes, ſiue conſtantem vtriuſq; Majeſtatem cum ſumma morum ſuavitate contemperatam,

(*Tam benè conveniunt, & in vnâ ſede locantur*
Majeſtas & Amor.)

neminem eſſe vſpiam fœminarũ digniorem, quæ *Divæ Elizabethæ*, (ætatis ſuæ miraculo) ſuccederet in imperio, quàm *Annam* noſtram Sereniſſimam, quæ (ſi qua mortalium) eam omnium virtutum ceſſiſſimarum laude adęquavit. Scilicet ita Deo viſum eſt, ut tecum tandem, [r] *Dania*, in gratiã rediret Britannia, cui maximas olim clades illatas maximo hoc compenſâſti beneficio, quo, non præſentes modò Regina fruimur (quod encomiorum optimũ eſt)

[r] Regina enim *Annæ*, *Friderici* ſecundi Daniæ Regis filia.

eſt) optima, ſed ex ſobole etiam feliciſſima æternam poſteris felicitatem prę-ſagimus. Iſtiuſmodi quidem cogitationib⁹ animos paſcebant ſuos prę-ſtantes Muſarum alumni, dū interim magnifico agminis Regij adparatu oculos paſceret illiterata plebs, quam, vt ſplendor voluptate, ita tanti quaſi exercitus in longum protenſa ſeries admiratione percelluit. Sed de exercitu non laboro; Ducem ſequor, qui jam tœdio viæ perfunctus, Palatium tanto Rege (ſi quod vſpiam terrarum) digniſſimum ingreditur,

Non capit Auguſtum Mantua, Roma capit.

Hoſpitium illud quidem, ut olim à regibus ad literatos ſuſcipiendos, ita (feliciſſima talione) à literatis ad Reges iterum excipiendos deſtinatum. Tametſi enim *Wolſęum* ſpecioſiſſimæ ſtructurę authorem prędicet, quo nomine tum recèns *Cardinalis Collegium* audijt, Collegij tamen Fundatorem alium non agnoſcit quàm *Henricum Octavum*, cujus erga literas beneficentia (*Wolſęo* licèt omnibus fortunis deturbato) & Ædes iſtę literis, & Ædibus iſtis opimæ ſuæ poſſeſſiones ſunt condonatæ: Ideóq; aliquandiu *Collegium Regium* nominabatur. Poſtea tamen

men potentiſſimus Rex, ne in ſuũ nomen honorem fundationis videretur tranſtuliſſe, quẽ *Cardinali* abſtuliſſet, nec *Regis*, nec *Cardinalis* nomini dicatum voluit, ſed omniũ ſupremo Regi, *Ædemq; Chriſti* nominavit. Et ad augendum Collegij decus, ejus Eccleſię Epiſcopalem dignitatem primus addixit; Decanum cum octo Præbendariis pręfecit Collegio: In quo porrò (præter Nobiliſſimorum juvenum ingentem multitudinem, qui ibidẽ privato parentum ſumptu literis operã dant) publicis Collegij reditibus, Studioſi Centum (è quibus pleriq; Magiſtri in Artibus, & in Theologiâ graduati) aluntur; Sacellani octo, octo Symphoniaci, Choriſtæ totidem, publici præterea AEdium famuli perquã multi, Pauperes etiam grandęui, notę honeſtioris viginti quatuor, quibus à p frõtiſpicio Collegij & Hoſpiciũ per quàm decorum, & alia omnia ad vitã victumq; neceſſaria, honeſtè ſuppeditantur. Tantis ferẽdis ſumptibus proventus ſuppetunt opimi, qui binis, vt minimò, librarum millibus (idq; veteri æſtimatione) cenſentur; vt nihil ad glorioſiſſimum totius Europæ monumentum videatur deſiderari, ſi, veluti à Rege olim facta eſt ad tam illuſtres

p Collegium enim ad Portæ Auſtralis orientalem. *Ptocho trophium* ad eiuſdem Portæ occiden. talem partẽ.

vſus

vsus tam larga redituum concessio, ita deinceps ab aliquo Rege (quis enim alius tanto operi par erit?) externa ę dificiorum perfectio sperari possit. Siquidem *Wolseus*, qui nihil potuit nisi plusquã Regium animo suo præstituere, post varia alibi palatia extructa (quorum omniũ superbia quo authore, quãtóq; animo locata fuerint, proculintuentibus facilè loquuntur, jam tandem ad *immensa, & vastamentem ver'an*, (vt de hoc ejus cępto loquitur Polidorus) hic loci, ut Musis arcem magnificentissimã, ita magnificentiæ suæ summum apicem, & gloriæ suæ ęternum testem figere statuit. Nam & antea *Westmonasterij* Regiam Novam (nunc P *Aulam Candidã* à summo splendore dictam, quâ vnicâ Reges *Londini* agentes delectantur) extruxerat, & *Curiam Hamptonien sem* in agro *Middlesexiæ*; quæ quantum alias vbiuis ædes Regias antecellit, nemo nescit; vt mihi visus sit *Wolseus* quasi natus ad splendida Palatia erigenda, quæ Re-

o Nam & vetus ibi Regia est, olim Regum primaria sedes, iam vero ad vsus forenses, & Parlamento, rum conventus transfertur.

p Nam tum ædes Eboracenses dicti, quia ad eam iedem spectabant: quas cum ab Ecclesia H. 8. extorquere cuperet, Wollæus dixit *non suas esse sed successorum*

suorum ædes, ideoq; iure alienare non posse, cui Shellæus iuris Municipalis Iudex, *etiam* (inquit) *potes in forma Juris transferre: as* (inquit Card.) *possumne in forma bona Conscientiæ?* Vtinam qui ius profitentur, aliquid etiam proficerentur Cõscientiæ, nec ita sub nomine Iuris, iniusta consulerent. In vita *Wolsæi* per Georg. Cavendish.

ge

ges ſemper haberent aut Dominos, aut Hoſpites.

Certè *Wolſęum* ſtructorem dicere, mihi idem eſt ac ſtructuram magnificentiſſimam dicere; vix enim quicquã habuit illud ſeculum cum iſto Prę ſule aut animi, aut opum, aut operum magnitudine cõparabile. Nec animo celſior erat, quàm titulis honorificis, *Regni Cancellarius*, *Legatus à Latere*, *Cardinalis*, *Archiepiſcopus Eboracenſis*, vnáq; *Wintonienſis Epiſcopus*, & *Epiſcopatuum Bathon. & Wellen. Wigorn.* & *Hereford. Adminiſtrator vſufructuarius*; *Abbatiam Sancti Albani*; erat deniq; (ut verbo dicã) quicquid eſſe voluit; adeò vt (ſi iſtiuſmodi rerum q perito æſtimatori credamus) annui prouentus ejus pluris fuerint, quàm ſi omnes hujus Regni Epiſcoporũ, atq; etiam Decanorum poſſeſſiones hodiernæ in vnũ aliquẽ cõferrentur. Huc accedit quòd opes & prædia nactus ſit quadraginta *Monaſteriorũ*, quæ expreſſa r *Papæ* conceſſione demolitus eſt, ut eorũ emolumẽta Collegijs extruendis impẽderet. *Quod equidem ſingulare nefas* (inquit) Virgilius) *effecit, vt Romanus Pontifex gratis in Anglia malè audiverit*. *Gratis*, id quidem angit; aliàs enim *ſingulare nefas*, ſi quid Papæ lucri inde ſuccre-

q Godwin. Epiſc Land. lib. de Epiſcopis totius Britanniæ.

r Ergo, in Papam (cuius exemplo didicit *Henricus octauus*) vertat ſtylum *Sanderus*, qui illud Regis Apothegma mire exagitat dicentis, *Corvorum nidos eſſe penitus diſturbandos ne iterum ad cohabitandum convolent* Sand. Schiſ. Angli. l. 1.

creuisset, minùs hominem commouis-
set. Verùm benè habet quòd homo
Italus idemq; Pontificius, Pōtificem
non sacrilegi facinoris participem
tantùm, sed & [f] *sacrorum templorum*
deorumq; ruinas impiè nefarioq; edendi,
& approbatorem & Authorem agno-
scat. Quanquam, ut ingenuè dicam,
ingenuè dicit pauca de *Wolfæo* Po-
lydorus, in quo (ut & in alijs passim)
inuidi potius obtrectatoris personā
quàm fidelis Historici induisse noui-
mus. Illud verò præ cæteris etiam ve-
ratoriè, quum in eo exagitet quasi
rem omnium absurdissimam, *quòd*
homo iuris imperitus sederit pro Tribu-
nale, iusq; dixerit, hoc est, quòd Sum-
mus Regni Cancellarius fuerit. Er-
ras Polydore, erras: Nec enim *Iuris im-*
peritus erat, neq; tamen ad id mune-
ris, peritè obeundum peritia juris ita
requiritur. Fuerit is Fortunæ tingen
tis suæ incantamentis fascinatus ni-
mium; fuerit gloriæ, uti dicis, appe-
tentior æquo; at si ingenij dotes tàm
habuisset temperatas, quàm habuit
illustres, quantum aut fortunæ habu-
it, aut gloriæ cupijt, tantum & meru
isset. Novit verò *VVolfæus Cancella-*
riæ Curiam, ut dici solitam, ita & *Con*
scientiæ curiam esse debere; eò verò
ple-

[f] *sidem loco citat & id factum* (inquit) *Rom. Pontificis assensione et Authoritate.*

[t] Nam omnia non doim modo, sed & foris pro ar, bitrio po uit. Accusabatur *Wolfæus* quod scriberet *Ego & Rex meus*; Sed Rex agnovit & se & Regem Galliæ a *Wolfæo* regi: Poiyd. loc. cit.

plerunq; plus conſcientiæ æquitatiſq; habere, quo minus *Iuriſperitorum* reticulis perplexa redditur. Nam & eum in finem Reges Angliæ, Curiam hanc reliquis Legum Municipalium Tribunalibus ſuperiorem eſſe voluerũt, vt ſi quid illic ex rigore Iuris peccetur, hîc ex æqui boniq; conſcientia corrigatur. Qua in re *Conſtantini* nobile exemplar ſequuti ſunt, qui omnes ſuas Leges imperfectas eſſe voluit, vt inde appellarent ad Epiſcopos. Ideóq; vt Anteceſſorem *Wolſeus* habuit in eo Munere Archiepiſcopũ Cantuarienſem, ita ab initio homines [a] *Theologi* & è [b] *Clero ſelecti* eadé ſemper ſubſellia occuparunt, vt qui ex jure Dei & jure gentium æquitatis moderationem & optimè callerent & lubentiſſimè exequerentur. Néq; vero *Wolſeus* in iſtarum Dignitatum ſuarum proventibus elargiendis parcus erat, in quibus comparandis tam erat ſtudioſus, quod (vt cætera præteream) quotidianæ familiæ immenſi ſumptus ſatis indicãt, in qua (quod in viro ſubdito fidem ſuperat) aſſiduo famuli t jobſequio aderant, *Comes, vnus, Barones novem, Equites & Armigeri*, multò

a Olim non tantum Cancellarij, ſed ſummi etiam Angliæ Iuſtitiarii, & legum Municipalium iudices Clerici ſolebant eſſe. Ita *Hubertus* Archiepiſcopus Cant. *Gulielm.* Epiſcopus Elienſis, *Epiſcopus* Winton tempore Regis Iohannis.

b Inde Coiudices Cancellarii dicebantur olim Clerici in Cancellaria & Magiſtri Cancellariæ quia plerumque Doctores erant, nam Doctor & Magiſter idem ſignificabant: Inferiores autem ſcribæ, qui iam ſex Clerici dicuntur, *Clericuli* tum dicebantur.

plu-

plurimi, alijq; non pauciores quàm quadringenti; homines adeò omnes corporis animíq; lineamentis cõmẽdabiles, vt etiam ex ſ inferiori ejus famulorum ordine, Rex ſexdecim ſimul in ſelectiſſimi Satellitii ſui numerũ co optaverit; ceteri verò omnes eo merito, vt à *Wolſæo* jam declinante monerentur, ne cuiquam infra Regiam dignitatem dignarentur famulari. Sed eccum rerum humanarum rotam verſatilem, & fortunæ luſus!

ſ Vita Wolſæi per Cavendiſh.

Quem dies vidit veniens ſuperbum,
et in ipſo ſplendoris faſtigio collocatum;
Hunc dies vidit fugiens iacentem,
fortuníq; ſuis t omnibus deturbatum inopinatò: Tantum & voluit fatũ, & potuit offenſa Regis.

t Adeo vt *Doctore Higdeno* præfecto Collegii ſui Oxon. cui tot millia librarũ impenderat, minutam 200 l. ſummã accipere mutuo cogeretur, ad famulorũ aliquot remunerandos *Cavendiſh.* ibid.

Iſta primi fundatoris fortuna; domúſq; hæc Domino nõ diſſimilis, quo cum vnà (quaſi ejus culpam lueret) in medio ſurgentis gloriæ progreſſu, præmaturè interrupta elanguit: ita tamẽ vt, quâ perfecta eſt florentiſſimi *Wolſæi* gloriam præ ſe ferat, quâ etiã imperfecta, ex ipſo immani parietum & fundamentorum circuitu, videatur cadentis Domini magnitudine ſuperbire. Areas enim Quadrangulares etiamnùm quatuor numerat, adeò om-

nes ãplitudine pulchriſq; vndiquáq; ex quadrato lapide ædificiis ſpecioſas vt tres minores perfecta Collegia laude adęquẽt. Quarta verò, quæ ingreſſu prima, & ſpecie primaria, ita totius ſtructuræ mirabili artificio ſpectabilis eſt, vt cenſeas tam Auguſtis Principibus tam auguſtum Hoſpitium meritò accomodatũ. Primùm enim exteriùs Regio ſe offert conſpectui turris, quâ frontiſpicium ornatur, ampla & colũnis Corinthiacis ſpecioſa, qualẽ *Pindarus* requirit, πρόσωπον χρὴ θέμεν τελαυγὲς, ideò famâ celebrior, quaſi nõnihil fecerat ad eum deprimendum, à quo ipſa & excitata fuerat, & ornata; Rege quippe indignãte quòd, quũ inſignia tàm *Regis* quàm *Cardinalis* magnificè præfigerentur, *Cardinalis* ſuperiorem locum occuparent. Cujus inſoliti faſtus eò magis admiratio ſubit animũ, quum feneſtra (quæ inde non procul in frontiſpicio pulcherrima eſt) alium in Cardinali animum arguat, vbi ſupra ſua inſignia, politiſſimo opere exſculpta, & columnis Cardinalitiis galeróq; ornata, adſculpi voluit Moloſſum (cuiuſmodi laniis in vſu, lanij enim filius habebatur) ovinam ſcapulã arrodentem, quaſi nec ſui immemor, nec parentelę pudẽs: niſi quis potiùs

in

in contumeliam poſteà (quod nõ crediderim) adiectum ſuſpicetur. Quanquam non ignorem & aliâ ſculpturâ ad feneſtram itidem, quum in Gallia Cardinalis Legationem ſplẽdidè obiret, non diſſimilem contumeliam per peſſum, vbi in Cœnaculo ſuo reperit *Galerum Cardinalitium* & *Patibulum* juxta ſaxo deſculptum. Cavend. in vit. Wol.

Turrem verò ſubingreſſus, interiùs Areæ patet ſpatioſiſſima quadratura, ædificiorum numero, ſublimitate, conformi ſtructurâ plumbeiq; tecturæ laminis, conſpectui delectabilis; cuius pars adverſa (vt etiam capacitatem agnoſcas) Regiam præſtitit, & Regi ſimul, & Reginæ. A læva, ſtant parietinæ, & quaſi incunabula Templo Cardinalis naſcituro, quod, niſi abortu periiſſet, omnem, (vt ex primordiis videre eſt) magnificentiæ apicem attigiſſet. A Dextra verò, Collegii Aula (quâ *Anglia* ampliorem ſplendidioremq; non agnoſcit) excelſis parietum fulcimentis elevata, & ſpectatiſſimâ laternâ vitreâ procul eminet. Huic verò interiùs adjacent (ſi id ſcire referat) Ædes Culinariæ, tot officinatum varietate ornatę, tãq; ſupra fidem turriculis, pinnis, & parietum polituraâ ſe oſtentantes, vt citiùs

crederes Dynastæ alicujus habitationem, quàm obsonatorum Apothecâ. Quod quidam [t] extero subministravit scommata, qui *Wolsæū* subsannans, *egregium*, inquit, *opus! Cardinalis Collegium incepit, popinam absolvit.* Sanna vix è coquinâ deprompta, adeò sale caret. Citra medium aream nuperrimè conspiciebatur *Frideswidæ* crux (in qua sacrum olim Academiæ suggestū) historiis etiam [u] exterorum nobilitata, præsertim quòd ad illam primò *Johannis Wiclefi* ejúsq; sociorum Evangelica tuba, [x] totâ ferè Academiâ (y quod publicum Academię testimonium sub sigillo testatur) cōprobante, intonuit, vt intelligat Lupanar Antichristianū spurcities suas horribiles Academiis liquidò patuisse, multis ante [z] *Lutherum* lustris, quem nostræ veræq; religionis parentem putidè mentiuntur. Sed ista crux nostrâ memoriâ corruit vetustate confecta: siquidem extructa fuit anno [a] 1268. idq; ab infensissimis crucis Christi inimicis, Iudęis. Die enim Ascensionis Domini, Cācellario

[s] Rod. Gual. Fox Mart. p. 1037.

[t] Crispin. de Actis Martyrum ad annum 1372. vbi patet quāta hic fecerit rabies Monachorum quod Wicleviltæ ex hoc suggestu docerent *prius orandum esse pro Regis salute quam pro Papa.*

[x] Sc. Cancellarius, Procuratores, primariiq; omnes in magno Acad. concilio vt merito Archiepiscopus tum Canuar. dubitaret, an vllus esset Oxoniæ locus Catholicæ hæresi relictus. Crispin. Ib. [y] Cuius verissimum est exemplar, quod Foxus habet in Martyrolog. etsi postea aliud vi fraudeq; extortum erat. [z] Etiam multis ante *Wiclefum*, quum *Armachanus* aliiq; heroes permulti eandem doctrinam Oxoniæ diu ante stabiliverant. [a] In archivis & monument. Aca.

Aca-

Academię publicè concionãte in cœmiterio ſanctę *Frideſwidæ*, quo die annuatim omnes presbyteri parochiales ſolenni pompâ ſolebãt viſitare Eccleſiam illam *Frideſwidæ* quaſi Matrem, in proceſſione Iudæi crucẽ ferẽti eripuerunt eámq; cum cõtemptu fractã cõculcârunt, Regis primogenito *Edwarde* tum *Oxoniæ* commorante Rex, qui *Woodſtochiæ* tum fuit, re cognitâ, ad perpetuã rei memoriã cruces duas perfici juſſit Iudæorum ſumptu, alterã argenteam totam deauratam, alteram marmoream fixam; argenteam autem Vniverſitati dedit: hi verſus in Tabula aurea appenſi erant.

Qui meus author erat? Iudæi; quomodo? ſumptu;
Quis juſſit? Regnans: quo procurante? Magiſtri;
Cur? cruce pro fractâ ligni: quo tempore? feſto
Aſcenſus Domini; quis erat locus? hic vbi ſiſto.

Verùm en tibi dẽ hoc *VVolſæi* opere, [b] *Foxi* cenſuram, vt tanti viri authoritas fidem faciat. *Tantâ* (inquit) *ſculptuâ & lapicidarum ſubtilitate, operis maieſtate, materiæ ſulgore, aureis aſteriſcis, & emblematis vndique enitebant omnia, vt ſi ad eum, quo concepta erant,* mo-

[b] Fox Martyrolog.

modum omnia processissent, non modò studiosorum Collegiis omnibus, sed Regum etiam palatiis tenebras perè offundere viderentur. Quid hîc porrò hortorum elegantias morer, ambulacrorum varietates, virentium arborum ordinibus distinctas? Quid pascua fluminibus, flumina oloribus, piscibusq; commendata? Quandoquidem, etsi in hisce omnibus nullum isto Collegium vspiam sit beatius, maximorum tamé jam hospitum præsentiâ, certissimóq; patrocinio omnes videantur aliæ superari felicitates, & illis olim Regijs è [c] Scotiâ beneficiis multò jam augustiora huc accessisse meritò videantur. Potentissimus enim Monarcha Collegij aream jam potitur; quam ferè totam prætervectus, tandem equo descendit, vbi quum Cathedrâ Regali vnà cum Divâ conjuge, Principeq; *Henrico* consedisset, astante hinc Illrm. Procerum, illinc lectissimarum Heroinarum coronâ, se coram exhibuit insignissimorum Academiæ Doctorum Senatus, venerandâ vultuum gravitate, coccineo vestium fulgore, & ingenti multitudine spectabilis, qui omnes genibus subsidebant, dum Orator Academiæ publicus, ad terrâ etiam provolutus, Regias autes oratione

[c] *Malcholmus enim Rex Scotiæ animo erat erga has Frideswidæ ædes permunificò, quibus dedit villam suam de Pidlington in Comitat. Oxon Chron. & Cha. Frideswid*

tione amoris, obſequiiq; pleniſſimâ aliquantiſper detinuit. Præfatus imprimis Academicorum omnium nomine, *Quod ardentibus ſæpe votis à præ*
"*potenti Deo precati fuerint, illud iam*
"IACOBI *auſpiciis etiam vltra vota*
"*ſe videri conſecutos; conditionem Eccleſiæ*
"*ſuæ pacatam, Reipublicę ſtabilitam, A-*
"*cademiæ illuſtratam. Quam communem*
"*Britanniæ, ſuiq; omnium felicitatem, ita*
"*tunc vnico Regis intuitu ſe totam ipſo-*
"*rum oculis repreſentâſſe, vt neſcirent v-*
"*trum ipſis lætandum magis eſſet, qui*
"*tantâ fruerentur beatitate, an dolendum*
"*quòd tam impares ſe ſentirent referendis*
"*gratiis. Sed vt Dei, ita eſſe eorum, qui*
"*Dei in terris vices obeunt, pro ſua immen-*
"*ſitate beneficia largiri, ſed hominum gra-*
"*titudinem ex eorum modulo æſtimare.*
"*Neq; tamen Regem, Serenitatem ſuam*
"*ingratis illuxiſſe iudicaturum, ſi intima*
"*pectoris eorum penetralia introſpiceret,*
"*in quibus & conſtantem Regi amoris ſe-*
"*dem, & immortalem illius beneficentiæ*
"*aram conſecraverant. Ipſis enim, qui in-*
"*genuum otium, & dulcia pacis ſtudia ſe-*
"*ctantur, nullam maiorem videri debere*
"*beneficentiam, quàm quòd iterum Iani*
"*fores occluſerit, & quaſi ſolus memor pub-*
"*licæ cladis Europæ ab* Ottomanico *fla-*
"*gello imminentis, reliquos vbivis Prin-*

" cipes privatis inter se odiis turpiter sævi-
" entes, ad communem Orbis Christiani cau-
" sam suscipiendam splendido exemplo pro-
" vocârit. Duarum verò gentium in hac
" una Insula, tanquam gemellorum in u-
" no utero concertantium æmulationem, o-
" lim utriusq; funestam & exitialem, Iacobi
" solius auspiciis ita penitus sopitam, ut e-
" iusdem ne minima superstit scintillula,
" quam hæc utriusq; Regni felicissima con-
" iunctio non extinxerit: ut iam utrinque
" odiis, inimicitiis, & infensis mentibus
" æterno vale-dicto, utriusq; sit futurum in-
" ter se certamen deinceps religiosum &
" minimè cruentum, utri eorum essent gra-
" titudine in Deum immortalem, pietate
" in Maiestatem Regiam, & amore bene-
" ficiisq; erga se invicem superiores. Hoc e-
" nim animo iam tum fuisse, semperq; fu-
" turos Britanniæ Incolas, qui hoc Iacobi
" beneficio felices facti, aurea hæc esse Sa-
" turni secula, & Fortunatas has solùm In-
" sulas, illo iam regnante arbitrarentur.
" Eosq; meritò sic arbitrari, cùm præter pi-
" etatem, clementiam, reliquasq; pervulga-
" tas illius, & in tanto Principe propè de-
" cantatas laudes, ne illud quidem desidere-
" tur, quod ad summam Reipublicæ felici-
" tatem requirit Plato, in Rege Iacobo e-
" tiam Philosophus: Vt in posterum anti-
" quitatem omnem suos silere oporteat, Cæ-

sa-

"sares, Traianos, Antoninos, et si quos alios
"habuit Imperatores ob doctrinam in tan-
"tâ Majestate nõ vulgarem, celebres; quòd
"isti omnes, si cùm Iacobo conferrentur,
"quantùm tempore anteibant, tantùm
"veræ puræq; literaturæ laude ipsum es-
"sent secuturi. Hoc liquere ex scriptis e-
"ius, singularis doctrinæ & pietatis æter-
"nis testibus, quorum gloriam nunquam
"obliteratura sit innumerabilis annorum
"series, aut fuga temporum. Ita eruditionis
"gloriam ad ipsum solum, sed eius fructum
"ad omnes pertinere; præsertim ad litera-
"rum studiosos, qui Principis literatissimi
"amorem erga literas & literatos cumula-
"tissimè experiuntur, eum quidem tam
"gratum, & iucundum Musas penè spre-
"tas & despectas colentibus, vt non iam
"illud optandum videatur, vt eos diligat
"Princeps, sed Deus quemadmodum Prin-
ceps. Quo loco Orator, postquam gra-
tias egisset pro munificentia Regis v-
triq; Academiæ communi, quibus ho-
norificum jus duorum in Parlamento
Burgensium concesserat, quantum
Oxoniensis Academia de peculiari Re-
gis benignitate gloriaretur, gratâ re-
cordatione recensuit, quòd eorum A-
"thenæ Majestatis suæ præsentiâ primò
"nobilitare studuerit; quo beneficio sentit se
"Academia illa tot felicitatis gradibus

"Sororem germanam ſuam antecellere,
"quot ſeculorum luſtra, atteſtante omniũ
"hiſtoriarum antiquitate, certiſſimè ante-
"cedit. Regi tandem gratulatur adventum
"ad iſta Maiorum ſuorum imperfecta, ſed
"tamen glorioſa monumenta, quorum in-
"conſummati parietes viſi ſunt gratulari
"ſibi ipſis futuri temporis cogitationem,
"quo poſteri viſere, minoribuſq; ſuis geſtiet
"oſtentare tecta illa, quæ magnus Hoſpes
"Iacobus impleverit: & vt ipſas VVolſei
"ruinas, quandam à præſentiâ Regis per-
"fectionem adeptas, ita literarum ruinas à
"literato Rege manum ſalutarem ſperare
"innuebat; vt iſtâ ſaltem mundi ſenectute
"maiorem, quàm antehàc, dignitatem &
"literis & literatis largiretur Reſpublica,
"quę vt à nutu eius tota pendet, ſic ad ex-
"emplum illius facilè componetur. Ita fu-
"turũ, vt Oxonienſis Academia, quę di
"gito olim monſtrabatur prętereuntium
"Chriſtianę Columen Reipublicę, queque
"iam ſplendet vt nunquam illuſtriùs, floret
"nunc, vt nunquam glorioſiùs, & gloriam
"deinceps ſuam conſervatura ſit ęternùm,
"& IACOBI memoriam ad omnem po-
"ſteritatem tranſmiſſura.

Quæ omnia dum ab Oratore copioſiùs percurrerentur, potẽtiſſimus Monarcha tam attentis auribus imbibiſſe, vultuq; tam benigno comprobaſ-

basse visus est, vt, quod olim de *Cęsare Varius Geminus*, multò iustiùs *Augusti* nostri sit elogium; *Quòd qui coram eo verba facere ausint, eius videantur ignorare magnitudinem, qui non ausint, singularem nesciant humanitatem.* Oratoris Panegyricum subsecuta est alta omnium acclamatio, *Iacobo* vitam, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* æternam felicitatem cum Conjuge Soboleq; precantium: quorum sonora vox repercussa ab arcuatis vicinæ Ecclesiæ lacunaribus, tanquam ex sacro Dei Tripode, voce cœlesti comprobata, *Iacobo* vitã, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* felicitatem æternam cum Coniuge Soboleq; iterabat Felicitatem quam populus Regi precabatur, Rex populo vicissim àDeo precaturus, ad Cathedralem Collegij Ecclesiam (solennis ea Regibus nostris consuetudo, quoties in Episcopalis Sedis Civitatẽ commoraturi divertunt) sine mora deductus est, vbi in ipso Templi atrio ad pulvinaria (quæ pro more sumptuosa vnà cum Sacris Codicibus apponebantur) humiliter prostratus, diutiusculè supplicabat; vt pote cujus sacro pectori illud fixum insederat.

[d] Seneca Controvers. lib. 7. cap. 6.

[c] *Regum temendorum in proprios greges, Reges in ipsos imperium est Iovis.* [e] Hor. od. lib. 3. Od. 1.

Tem-

Templum ipsum statim ingreditur,& novi hospitis,& antiquę magnificentiæ majestate venerãdum;eóq; magis quòd *Frideswidæ*(ex cujus celeberrimi monasterij reliquiis solũęst superstes) & nomen teneat,& sepulchrum, multâ olim invisentium &miraculorũ (nisi [f] Monachi putidè mentiantur) frequentiâ celebratum. Quę cœca Papizantium superstitio in putrescéte piæ Virginis cadavere colendo, nonnihil tamen attulit emolumenti ad alterius sanctissimæ fœminę demortuę ossa ab inhumanitate viventium vindicanda. *Petri* ea *Martyris* (*Oxonienſibus* multiplici doctrinâ pietatéq; dilectissimi) conjux erat,quam jam trienniò sepultam,*Mariani* temporis rabies, (cui nó satis erat vivis sanctorum corporibus rogos accendere, nisi in demortuos etiam desæviret) è Polyandrio vexatã ex Legati Pontificij mandato, fœdissimi sterquilinij operculo dehonestavit;quod eorum factum sugillationi huic veriſſimæ ansam præbuit.

Fœmineum sexum [h] *Romani semper amârunt:*
Proiiciunt corpus cur muliebre foras?
Hoc si tu quęras,facilis responsio danda:
Corpora non curant mortua, viva petũt.

Cujusmodi deinceps feritati vt occur-

[f] Qui libros de miraculis eius scripserunt.Sed vetus erat dictum,*A Friar* ergo *a lyar*,ac bona certe consequentia vt refert *Mat. Paris*

[g] Nam incorruptis(si diis placet)iudices,non putarunt æquum vt eius ossa comburerentur, nisi constaret eam hæreses suas publice docuisse *Vit. Archiepisc. Cantuar.*

[h] *A Romuli* cunis lupæ & lupanaria *Romæ* semper in pretio.

currerét Orthodoxi, omnia pijſſimæ matronæ oſſa ſedulò recollecta, in veneratiſſimo *Frideſwidæ* monumento cum eiuſdem oſſibus permiſtim cõſuderunt, eo conſilio vt alterius veneratio alteram à violatione immunẽ redderet. Nam olim iſtius Sanctulæ reverentia ita omnes ſuperſtitioſulos continuit, vt Dei citiùs numẽ, quã iſtius Deæ Monumentum violandum putârint. Quæ tamẽ opinio non tam oſſium iſtarum quieti oportuna fuit quã exitialis olim *Danicæ Nobilitati* Britanniam totam infeſtanti, quorum à [i] tyrannide (circa annũ 1002.) *Ethelredus* Rex, vt ſuos liberaret, eos per vniuerſum Regnũ vno die vniverſos interfici iuſſit. Cujus tragędiæ prologum acturus ipſe Rex, eorũ duces *Oxoniã* ad colloquium pellectos perfidè [k] interfecit; reliquorum magnã multitudinem *Frideſwidæ*, eiuſque hic monumenti patrocinio ſe concredentẽ, vnà cum ſumma Eccleſię turri, quâ ſe tuebantur [l] concremavit. Sed genialẽ loci Deam, Eccleſiâ reſtauratâ, Reditibuſq; auctâ facilè placavit, donatâ inſuper [m] Chartâ amplarũ immunitatum, quâ Rex, vt incędij facinus excuſet, id à ſe factũ aſſerit, ne Dani (*qui velut lolium inter triticum in hoc regno pul-*

i Malmſb de geſtis Reg. Angli 2 fol. 40.

k Lelandus dicit *Haraldum* Regem huius cædis vindicem egiſſe, vrbem diripuiſſe, collegia bonarum artiũ confregiſſe, quòd cruciatos puraret cum Civibus in ea internecione conſenſiſſe. Comẽt. in Cyg. Cant. *l Chron. Frideſwid.*

m Quam antiquiſſimo Anglo Saxonico idiomate ſcriptam vidi interchartas *Frideſwidæ.*

n Sunt hæc verba Chartæ *Ethelredi*, in Archi. Aed. Ch.

pullulabant) vnquam repullulaſcerent. Sed æterno Deo æternæ gratię, quòd lolio *Danico* per *Etheldredum* liberati, jam per *Annam Reginam* Danico verè tritico & fruimur & alimur; cujus florentes Spicę, tanquã Oliuę palmites non modò ad Britanniam ornandam protegendamq; repullulaſcunt, ſed jã etiam hoc ipſo *Frideſwidæ* Templo, in quo æterna *Danis* ex Britannia extirpatio intentabatur, ſoboles *Danica* maximè reſplenduit.

Rex enim vnà cum Reginâ Principéq;, dum è Navi Eccleſiæ verſus ſuperiorem Chori Baſilicam pergit, vt vota, quę anteà privatim nũcupaſſet, jam publicè cum populo ſuo communicaret, Purpuratis ſex *Sacræ Theologiæ* Profeſſoribus cingitur; qui pretioſo Phœnicei coloris Conopeo, totidem argenteis arundinibus ſuffulto, Principes obũbrabunt. Vtrínq; ſtant candidis ordinibus Collegij Alumni, omnes cãdidis Epitogijs Graduumq; Academicorum Ornamentis inſignes ſuccedit Adoleſcenum Academicorũ, natalium ſplendore, literarúmq; profeſſione nobiliſſimorũ, ſplẽdidiſſima ſeries; quos inter, cũ primis nominãdi *Thomas Baro Wentworth*, *Brianus Baro*, *Thomundiæ Deſpota*, *vtrorumq;* fratres

Som-

Sommerſetſii duo, duo Stewartii, Saimerii itidem & Sackvillii; ſuaviſſimæ deniq; indolis *Dudleius* & *Greius*; Comitũ omnes & Baronum pręcipua ſpes: quorũ reliquorumq; omnium illuſtris præſentia, vt Regis literatiſſimi gaudium, ita florentis Academiæ gloriam adimplebat. Scilicet hoc demùm eſt Rege frui, qui literarum ſtudiis Studioſiſq; delectetur: cujus exemplo eò quiſq; ardentiù provocatur, quò Regi acceptiorem eſſe intelligit eam generis Nobilitatem, quæ cum Doctrinę Virtutúmq; gloriâ conjuncta eſt, quàm quæ nudâ parentum gloriâ, ſuæ indiga nititur. Senſit id olim [n] *Syracuſanus* ille, qui quũ Mathematicis ſtudijs delectaretur, Regiam ſuam ſemper reperit multitudine geometricas figuras delineantium refertam. Senſit id *Alfredus* noſter, qui quum ſe totum literis devoveret, vti Academiã *Oxonienſem*, ſplendore, Regiæ parem effecerat, ita Regiam ſuam, doctrinâ ſimilẽ Academiæ: neq; enim ille [o] quenquã honorificis in Republica munijs decorare dignatus eſt, quem literarum inſcitiâ dedecoratũ animadverteret. Senſit id etiam jam pridem *Anguſtiſſimus Iacobus*, qui ſuâ ſcientiarum excellẽti peritiâ, in victu veſtitúq; ſingulari

n Plutarch. de diſcrim. adulat. & amici.

o Guliel. de Regibus, & Fox. Martyrolog.

ri modeſtiâ, Nobilium ſuorú animos ad ſtudiorum morúmq; ſuorũ ſimilitudinem à leviſſimis voluptatibus nõ mediocriter traduxit.

Sed eccè dum Rex omnes & omnia oculis perluſtrat, prę foribus ſuperioris Oratorij (quod vulgò Chorale dicimus) ornatiſſimus Collegij Decanus *Dominus Doctor King* (Illum intelligo, qui nunc in cõcionibus regnat quéq; Rex pietatis doctrinæq; merito nuperrimè eâ præfecturâ decoraverat) Regio conſpectui ſe genibus ſubmiſſis objiciens, tres elegantes gratulationum libellos manu prętendebat, quos Collegij ſui nomine traditurus, carmine (quoniam & ipſi carmine decuderentur) ſuccincto præfatus eſt. Cujus exemplar, quia mihi videre contigerat, alijs non invidebo.

Primus ego numero, meritóq; noviſſimus adſum,
Maxime Rex, Coniux Regia, dulce genus.
Cuius ab ore ſalus noſtrorum publica fertur,
Sed neq; te, vobis ſed neq; digna ſalus.
Nos quia plebs devincta magis quàm cætera turba,
E laribus noſtris priva Camœna venit.
Rex aliis, nobiſq; venis communis, eundem

Et

Et Mœcenatem quisq; merendo ſeret.
Rex nobis, & Mœcenas, q *Fundator, & Hoſpes,*
Perpetuuſq; pater (Magne Monarcha) venis.
Hæc tua ſunt, quę nos colimus præſepia, Cecrum,
Hic Apibus ſedes hoſpitiumq; tuis:
Hæc tua, quæ in noſtrum libamus, paſcua, victum;
Mella, tibi & patriæ quæ damus, inde damus.
Ergo favum offerimus non tanto examine dignum.
Nos examen apum (Dive Iacobe) tuum.

q Reges enim Angliæ ſucceſſivi Fundatores huius Collegij ſunt & dicuntur.

Quibus publico Collegii ſui nomine præfatus, vnáq; librorum vnum Regi in manum porrigens, hoc ſtatim diſtichon obſequij privati nomine ſubjecit.

Iamq; meos dedo tibi, Princeps, iure penates,
Tu mihi ius dederas poſſe vocare meos.

Ad Reginam mox & *Principem Henricum* converſus, verſibus idiomate patrio cõcinnatis, & munuſcula (ſingulis enim ſingulos libellos tradidit) & ſuũ ſuorũmq; omnium animos amore officijſq; pleniſſimos cõmendabat Principes omniũ ordinum perſpectiſſimis volũtatibus delectati, nec vlla munera

ra ampliora ſibi videri indicãtes, quã quibus tam conſpicua publici amoris teſtimonia exhiberẽtur, in choro ſtatim à Reverendo Domino *Epiſcopo Oxonienſi*, Decano, reliquóq; Prędendariorum, & Candidatorũ ingenti cœtu, ſacris hymnorum cantionibus excipiuntur; quarũ ſuaviſſimis modulationibus & Principum erga ſubditos, & ſubditorum erga Principes, & vtrorúmq; erga Deum, & Dei erga vtróſq; teſtatiſſimi amores concinebantur.

Sacras reliquę Liturgiæ precumq; ſolennium Ceremonias celebravit ornatiſſimus Eccleſię Decanus. Quod ſacrum ab eo præſtitum officium, & ſingularis etiã viri doctrina, revocat mihi in memoriam illud non illepidũ quod de altero ejuſdem quondam Eccleſię prę fecto *Guimundo* viro perrudito enarratur, qui eandem præfecturam florente Monaſterio *Frideſwidæ*, occaſione conſimilis officij ſacri celebrandi oſſequutus eſt. Erat is *Henrici* primi à ſacris (officio, officij pleniore quàm emolumenti) qui animadvertens Regem in illiteratos pleruṇq; conferre ſolitum Epiſcopatus, dignitateſq; Eccleſiaſticas, die Rogationum, quum coram Rege ſacra celebraret, iſq; [t] Apoſtoli locus oc-

Chron Frideſwidæ.

t Iaco. c. 5. v. 17.

occurreret, *Non pluet ſuper terram annos* III. *& Menſes* VI, ita notas diſtinguebat, vt legeret, nō pluet ſuper terram *annos vnum, vnum, vnum, & menſes quinq; vnum*; ridentibus qui aſtabāt Prælatis, & Regi lectione ineptâ ſuboffenſo, cur ita legeret roganti? ſubridens ille, *quia* (inquit) *vos in ita tantùm legentes, beneficia & Epiſcopatus conſertis*: cujus ingenioſi dicti veritate commonitus Rex, & deinceps cautior erat, & tum ſtatim *Guimundum* ad Eccleſiæ *Frideſwidæ* & Monaſterij Gubernacula promovebat. Cui argutiolæ (etſi παρεργὸν, quia tamen parallelum, & cautelam Eccleſiæ Dei ſalutarem ſuggerit) illud etiam ſubjicio *Davidis Lyndſei* Equitis aurati, Scoti, qui mortuo eo, qui principibus Scotiæ à veſtibus erat, à *Iacobo* Quarto ſupplex petijt, vt illud ſibi munus demandaretur: cui Rex, *quid tu* (inquit) *cum iſtiuſmodi artificio, cuius ſcio te penitùs imperitum?* Ille contrà, *Fateor*, inquit, *imperitum me, ſed putabam non magis referre veſtibus præficere imperitum rei veſtiariæ, quàm Eccleſiis præficere indoctos, rerumq; Eccleſiaſticarum imperitos.* Eodem enim mane Rex ejuſmodi fungos in Epiſcopos cooptârat. Sed feliciùs actum cum Regno Britanni-

u Procemio poematum *Davidis Lyndſai.*

co

co, quod quamdiu doctissimum *Iacobū* habeat gubernatorem in Republicâ, metuere deinceps non potest indoctos gubernatores in Ecclesia. Quam Regis optimi curam hoc *Christi Collegium* sensit in hoc ipso (de quo diximus) Decano optimo, quem Rex, huc accessurus, solâ hominis probitate, doctrinâq; permotus, vnicâ antea quindenâ ad Ecclesię istius gubernacula præmiserat.

Ab eo jam precum finitâ solēnitate, Principes, quâ ingressi pompâ, eādem revertuntur ad extimum atrium, vbi dimissum Conopeū cedit (de more) in jus Regiorum Præcursorum; quemadmodum & rerū omnium apparatus, quæ primo in tēplum ingressu Regi supplicanti apponebātur, jure spectant ad Illustrissimū Equi Regij Præfectum; quo illustri munere jam fungitur Musarum & alumnus, & fautor, omnibus suavissimarum virtutum nominibus commendatissimus, *Comes Wigornius* Quibus peractis, Principes in Regia cœnacula se recipiunt Hospitibus quidem beatissima, sed & jucundissimo hinc, in magnam Collegij aream civitatisq; tractum occidentalem illinc, in Thessalicas flosculorum areolas, & Dędaleos herbarum Labyrin-

rinthos prospectu commendatissima. Et (quod in prospicientiũ oculos statim incurrit, prospectuíq; dignitatem addit) istorũ hortorũ parietibus proximè ad Eurum supereminet *Collegium Corporis Christi*, quod omnium *Oxoniæ* nitidissimum meritò audit; tùm ob totius structurę, Templi inprimis, & Peristylij,[t] Bibliothecæ, atq; Aulæ concinnitatem, tùm propter Horoscopij columnaris pulchritudinem, quod in areæ quadratæ medio, omni & ingenij, & operis varietate elaboratum, eminet. Cujus eò libẽtiùs mentionem facio, quòd non modò à prima fundatione præstantissimis literarum luminibus illuxerit, *Reginaldo Polo* ad Papatum electo, *Iuello* Paparum Archimastige, *Ludovico Vive* barbariei, *Richardo Hookero* schismatis *expulsore*, & illustri illo tam humanę quàm divinę literaturę *Thesauro*, *Iohanne Rainoldo*; sed etiã quòd *Foxi* Fundatoris gloriâ memorabile sit, quo [u] solo authore *Wolsęus* noster (*Foxi* enim Capellanus erat) ad tantam primò sublimitatem aspiravit. Quãquam ingratitudinis in benemeritissimũ patronũ notetur; quòd illum, cum oculis senióq; laborans ab Aulæ Regiæ negotijs secessum impetrasset, clandestinis cuni-

cu-

t Quam Erasmus postquã vidisset, de ea sic scripsit. *Præsagit mihi animus futurũ olim vt istud Collegium toto terrarum Orbe inter præcipua decora Britanniæ numeretur, pluresq; futuros duos trilinguis istius Bibliothecæ Spectaculum pertrahat Oxonium, quàm olim tot miraculis visenda Roma ad se pellexit.* Eras. in Epist. ad *Ioh. Claymundum* Præsidem Collegij Corporis Christi.

u Mat. Park. in vitis Archiepis. Polydor. & alij.

culis ab Episcopatu *Wintoniensi* (cui ipse inhiabat) amoliri satageret: calli- das persuasiunculas obtendens, ac si præ oculorum infirmitate muneri Episcopali præstando impar esset. Cui sapientissimus senex per nuntium significari jussit [x] *quòd etsi ipse in senectute oculis orbatus candida & atra discernere non posset, meliorem tamen se intuitum quàm oculorum iam habere, quum cœcum ingrati hominis malitiam, quam oculis ante non prospexisset, iam animo cerneret. Cavendum autem esse magis Cardinali, quàm sibi, ne iampridem pluspuam lippus, & tantis ambitionis tenebris involutus, in graviorem cæcitatem incidat, nec exitum suum prospiciat.* Sapientissimi Antistitis præsagiũ præmatura *Cardinalis* ruina comprobavit. Sed alia majora sunt quorum gratia *Foxi* recordationi in hæreo, & quorum nomine, nomen ejus, & Britannis omnibus esse debet, & *Oxoniensibus* certè est omnium acceptissimum: non tàm (quæ tamen res magni est) quòd [y] ejus imprimis consilijs *Henrico* septimo & animus, & aditus datus est ad imperium quàm quòd ejus [z] solius prudentia, præsidijs, auspicijs, felicissimæ, quas vnquam Britannia vidit, nuptiæ confectæ sunt inter *Margaretam Henri*

Sep

[x] Mat. Parker in vitis.

[y] Erat enim *Henrico Parisius* exulanti intimus a Conciliis, & in Regiarum virtutum disciplina institutor charissimus.

[z] Quod Historiæ aliæ Confirmant & Polyd. Virg. ex ipsius *Henrici 7.* relatione scribit.

Septimi filiam, & *Jacobum* Quartum Scotię Regem, *Iacobi* noſtri proavum: vt quicquid felicitatis, aut Regnum Britannicum ex *Iacobo* Rege, aut *Rex Iacobus* ex Regno Britannico adeptus ſit, ejuſdem non mediocrem gratiam *Foxius* jure vendicare poſſit. Foxi quidē ea in re Cōſilio, pleriq; tamē Cōſiliarij Regis reſtiterunt, ſuſcipati, aliquando poſſe cōtingere, vt hæreditas Regni, Margaretæ obveniret? *Quid tum?* (inquit Rex) *video futurum, vt noſtrum Regnū nihil inde damni faciat, quoniam acceſſio Angliæ non ad Scotiam, ſed ipſius Scotiæ ad Angliā fieret, tanquam ad totius Inſulæ caput multò nobiliſſimū.* Quod prudentiſſimi Regis Vaticinium, & ſapientiſſimi Foxi conſilium, propitia Dei benignitate, & *Iacobi* Regis Optimi Clementia, eventus felices, poſt tot annorum luſtra conſecutum, læti cernimus. Sed Potentem Monarcham, poſt tædia itineris ſe cœnaculo reficientem, pauliſper relinquat oratio; invita quidem, niſi quod *Iacobi* Britānięq; vnà ſuaviſſimam ſpē, *Henricū Principem* ſequutura ſit ad Curiā ſuam (in magnificentiſſimo *Collegio Divę Magdalenæ*, extra Portam Civitatis orientalem ſito) commeantem. Etenim ea ſolennis eſt Majeſtatis Britan-

tanniæ consuetudo, ne Principes vnâ (quamvis capacissimâ) Regiâ excipiantur; sed vt singulis singula palatia destinétur, sic vt pauculis mutatis verbis, meritò illud de *Pompeio* & filijs, sed sensu multò feliciore vsurpari possit,

z Mart. Ep. 5. 76.

z *Quid mirũ totâ si spargitur vrbe teneri*
Vno non poterat gloria tanta loco.

Itâq; Principis Excellentiam Comes Illustrissimus atque idem optimus *Wigornius*, Equi Regij Præfectus, & *Dominus Knowlesius Baro*, Regiæ Thesaurarius, deducunt; Comitantur verò *Oxonienses*, & *Essexius* lectissimi dilectissimíq; Comites, *Vicecomes Cranbornius Roberti Cecilii*, Comitis πολιτικωτάτου, hæres, *Schefeldius*, *Haringtonius*, *Howardius*, *Brusius*, cum reliquo Britannicę juvẽtutis flore, è Principis famulitio; sed cũ primis virtutis doctrinęq; ergô nominandus *Thomas Chalonorius* Eques Auratus, Principi in disciplinarum omniúmq; virtutum regiarũ institutione honorarius præfectus, quo viro meritò gloriatur *Collegium Magdalenense*, vt etiã innumeris alijs, quos intra a lustra annorum non multa in Rempublicam Ecclesiámq; transmisit alũnis. b Archiepiscopis scilicet duobus, ijsdémq; Cardinalib⁹, Episcopis viginti duobus, *Foxo Martyrologo*, *Laurentio*

a Fundatum enim circa an. 1460. sub Hen. 6 cui *Waynfletus* Fundator, tũ Regni tum mus Cancellarius, ab intimis erat Regiq; etiam suadebat, vt hic Oxoniæ Collegium aliquod ex truere vellet. Cui Rex, *Immo Cantabrigiæ, inquit, potiùs, vt ita duas fieri possit in Regno Acad. habeam.*

b Regist. Coll. Magd.

rentio *Humfredo* aliiſq; : verũ jã nõ tam Alumnis quos emiſit quàm Hoſpite & Alumno, qué jam admittit gloriatur, nec ſe beatum minùs cenſet preſentis *Henrici* Principis Hoſpitio; quàm [x] alterius *Henrici* Principis beneficio, qui olim hanc ipſam ſedem Laribus Hoſpitalibus conſecravit. Collegium ab Euro alluit limpidiſſimus riuorũ *Cherwellus* (is alter ex parentibus Tamiſiaci fluminis habetur) qui Pontem Civitatis orientalem Collegii parietibus imminẽtem, ſubterfluens, compaſcuis proximis cum *Iſide* conjugatur. Ipſa mœnia ex quadrato lapide fortiſſima, pinniſq; ornatiſſima, tam immenſè ſe protendunt in Aquilonem tantúmq; ædificij, arboreti, pomarii ſinu continent, vt procul contuentes, non tam Collegium, quàm vrbeculam eorum complexu comprehendi putent. Ad alteram fluminis ripam, quę Collegio privato ponte adnectitur, vndicunq; viridaria paſcuáq; fructu commodiſſima, ambitu ſpectatúq; multò gratiſſima, ſed imprimis ambulacra, multo, vt patet, opere & ſumptu, ſed majore elegantiâ aggeſta, & ſepium arborúmq; ordinibus fluminiſq; vndiq; ſpiraculo & murmure jucundiſſima.

Nec in primo aditu dilicię oculo-

[x] Is erat Henr. 3. qui circa an. 1230 (quo loco iam Collegium eſt Magdalenæ) Collegium & Xenodochiũ nobile extruxit, ſuaque manu primũ lapidem poſuit, & in memoriæ patris ſui Regis Iohannis nomine Sancti Iohannis dicavit & Aſyli prærogativa donavit, omneſq; fere mulctas hic delinquentiũ addixit. Mat. Paris p. 526. & Chart. univerſ.

rum minùs pellices. In area exteriori introeuntium oculis obijcit se amplissimum frontispicium, tribus portis, cibus magnis insigne; quarum altera quæ à læva (in aream interiorem ducens) vti & media vivas supernè statuas exhibet & [c] *Waynfleti* laudatissimi Fundatoris, Episcopi olim *Wintoniensis*, hujúsq; Regni Summi Cancellarij; & *Mariæ Magdalenæ* Servatorem alabastri, & (quod acceptius erat) lacrymarum vnguento demulcentis. Nam hujus lacrymantis Divæ nomini (rectiùs quàm Romani, qui Templũ Deo *Ridenti* & [d] *Ridiculo* posuerunt) Collegium suum consecrabat. Altera ad Templum ducit, lapicidarum elegantiis, Testudinum posturâ, Alarum varietate, Pyramidum multitudine, Cãpanilis spectabili sublimitate laudatissimum. Ad quam porticum, ornatissimus Collegii Præses *Dominus Nicolaus Bondus*, Sacræ Theologiæ professor, & ceterum studiosorum sodalitiũ (qui Fundatorij alumni censentur sex supra numerum centenarium, præter amplum Nobilium adolescentum gregem) omnes suis ordinibus dispositi Principem venientem excipiunt: cujus adventu quantum lætitiæ conce-

[c] Cuius vitam resq; gestas elegãter scripsit Clarissimus *Buddenus* in gratiam Collegij; cuius laudabile factum ceteris Collegiorum alũnis exprobrare videtur quod celeberrimorum Fundatorum beneficiis frui malint, quã eorũ insignia facta & quantivis pretii historias posteris piè commẽdare.

[d] Narrant Historici Hannibalem Romã petentẽ, noctu lemurũ cachinnis, quasi infausto omine perterritũ rediisse; ibiq; Templum Romanos posuisse Numini, quod alii *Ridiculum* dictũ volunt à risu audito, alii *Rediculum*, à reditu Hannibalis.

pe-

perint, quantúmq; sibi gratularétur, *Magister Iacobus Mabbe* publico Collegij nomine, eleganti oratione, alij carminibus propalàm affixis testabãtur. Inde in aream Collegii interioré eãdemq; amplissimam pergitur; quadriformi ædificiorum ex quadrato lapide Claustrorúmq; spectaculo, & duplici parietum pinnarumque ordine insignem. Tibicines speciosi, qui frequentes singula latera & pręmuniunt & adornant, ipsi hieroglyphicis, & penè spirantibus animalium imaginibus adornantur, quæ ita è vivo lapide vivis coloribus justa omnes magnitudine expressæ sunt, vt ad *Mosis* effigiem togâ cœtuleâ deformati, Rusticanum aperto capite accessisse certissimâ oculatorum testiũ fide constet, & vt sibi (nescio quò eunti) viam indicaret, submissè petiisse. Ista verò *Mosis* statua *Theologię Professio* designata est, cui à dextra (sed suis intervallis) visuntur *Iurisperitus* [c] caput lineo tectus opercu-

c Lineum Capitis tegmen. antiquum est indumentum eorum qui honestiore loco aliquo officiũ *Servientium* exercebant. Sic olim induebantur, *Servientes* Vniversitatum quos dicimus *Sariaunts of the Law*, credo ad sudores discursantium desiccãdos primo vsurpatum; postea in dignitatis notam cessisse, Legi etiam morem hunc è Gallia huc traductum. Nam Philippum Sancti Ludovici filium Regem Galliæ anno 1277. decrevisse, ne causam agerent in foro Regio, nisi qui supplicio affici potuissent à iudice seculari, si forte nequiter agerent: ideo leguleios vt se isti pœnæ obnoxios esse, nec Clericali privilegio frui ostenderent, iis indumentis vsos fuisse, quibus à Clericis distingui possent, hoc est lineo capitis tegmine, & Veste bipartiti coloris, quæ vtraq; Clericis prohibebantur; Clem. 2. de vit. & honest. Cler.

lo clientem emungens, *Medicus purpuratus* phialam vrinariam contẽplans, *Pædagogus* deniq; è Cathedra superciliosus, qui singuli facultates suas designabant, quas tamen non magis quã lapides callebant. A læva Theologiæ, ludos agit *Marionis* imago, vultu vestitúq; ridicula, quâ notari videtur voluisse author mysticus, prudentiũ esse clarissimis artibus insudare, etsi fatuis insciitia sua arrideat, seq; nugamentis delectent, prudentiam alioiũ contemnant. Præsidis ædibus præfiguntur (vt cetera illa omnia ingeniorum cruciamenta aliis Hermetibus relinquam) hinc torvus *Leo*, illinc *Pelicanus*, qui [e] rostro sibi pectus pertũdens pullulos suo sanguine fovet, vt literatæ juventutis præfecti moneantur, ex illo quid possint, ex isto quid debeant erga suos; & ex illo vigiles fortéq; agere adversus malè meritos, ex isto mites & amantes erga bonos: Sed esse

[e] Certum est Pelicanum ab Aristotele, Plinio, aliisq; omnibus descriptum, habere rostrum vulneri infligendo ineptum. Ideoq; Gesnero putatur esse avis, quam *Shuffler* Germani dicunt quod rostrum habeat batillo (quod nos etiam *Shovel* dicimus) simile; quum contra pictores efforment rostro peradvnco. Quod tamen hieroglyphicum (quia frequens est & nobilissimi apud nos Collegii etiam Symbolum) alio hieroglyphico, quantum possum sustulciam. Nam Orus in Hieroglyph. refert Ægyptios vulturi imputare, quod è fœmore sanguinem rostro extundat, eoq; pullos famelicos saturet, Ideo non in historia sed in nomine error putandus est,

Le

Leones omnes experimur, an tales ſint vſpiam Pelicani non ſine cauſa dubitant qui ſunt naturæ à ſecretis. f

f Geſner de avibus.

His à Principe tranſeunte perluſtratis, ad iſta Præſidis Conclavia (Excellentiæ recipiendæ deſtinata) deductus eſt: vbi literarii paleſtritæ tanto arbitro in diſputationum certamine concertant. In quo *Gulielmus Seymerus*, *Hartfordiæ Comitis* ex *Beuchampio* filio nepos natu minor reſpondentis ſtationem tuebatur. *Carolus*, filius *Comitis VVigornii*, *Edwardus Hartfordiæ Comitis* ex *Beuchampio* hæres, *Robertus Gorgius* clariſſimi *Themæ Gorgii*, equitis aurati, & præcellentis *Marchioniſſæ Northampton* filius, *Chalonorii duo*, & *Gulielmus Burlaſius*, Equitum inſigniſſimorum filii (adoleſcentes omnes natalium ſplẽdorem indolis virtutúmq; præſtantiâ æquiparantes) amentatis argumentorum haſtis ſtrenuè irruebant. Quâ velitari pugnâ Excellentia ejus vnà & animum ſuum voluptate paſcebat, & quantâ cũ voluptate Nobiliſſimi Adoleſcentes operam in optimarum artium ſtudijs collocabant, ex quibus ſolis vera nobilitas comparãda eſt, intelligebat; manumq; mox tanquam & gratiæ ſuæ & eorum meriti teſtẽ, ſingulis deoſculãdã exhibuit.

Et ita certè habet (ô vnicum & Patris tui, & Patriæ tuæ deliciũ *Henrice*) quicunq; futuræ maturitatis fructus eorum in tenellæ ætatulæ herba spes elucet; jam nunc jacienda fundamenta, quibus deinceps splendidam virtutum Architecturam inniti oporteat. Sine Doctrinæ verò Pietatisq; basi quadrata, & constanti, quid solidi in actionibus, quid prosperi in fortunis humanis sperari potest? Sed vtriusq; grandia in ætate tua non grandi indicia, adeò certò & de te optima, & nobis prospera pollicentur, vt non tã per te felicitatem sperare, quàm eam iam in te consecuti videamur. Macte verò & literas tui causâ, & Reipublicæ causâ literatos amplecti; cumq; natus sis ex Patre verè Sopho, & Matre *Sophiæ* verè filiâ, cogita te quoq; felici omine ad *Philosophi* sperandũ nomẽ provocari; vt Britãnia nostra etiã nostrum *Bellositũ* alterum iterũ *Henricũ*

g Reginæ Annæ mater *Sophia Regina Daniæ*. Sed & è Græcia Sophiam Regina *Anna* sapientissima vividè exprimit.

h Henricus filius W. Conquest. *Bellocericus* dictus ob singularẽ eruditionem, quam in hac Academia cõsecutus est. Quanquam sciam esse, qui Antiquitatum imperitus, hunc *Grantæ* vendicet. Cum constet Henricum hunc diu regnum tenuisse antequam *Croylandensis Jeffredus* Grantanum horreum conduxisset, quo discipulos in primis artium rudimentis instrui curavit. *Ex quo parvo fonte* (inquit Historia) *Plurimos nunc videmus Magistros & Doctores de Cantabrigia exeuntes ad similitudinem Sancti Paradisi: nam adeo brevi accrevit, vt regnante Edw. de studio Grauntbridge facta esset universitas sicut antea fuerat Oxonium per Curiam Romanam.* Verba sunt Petri *Blesensis, Roberti de Remington, Cambdenum* Icenis, nec, vt cunq; crepet Londinensis Arbiter, ante illud tempus vllum erat apud Icenos Academiæ vestigium. Hen

Henrico Bello-clerico glorietur.

Sed vt instituto pergam·dum ista in *Collegio Magdalenensi* peraguntur, alius Academicos labor avocat, theatrico apparatui (quo Principes à cœna excepturi erant) intentos. Locus Scenæ præstitutus erat Aula *Ædichristiana*, quia & spatiosissima, & cœnaculis Augustalibus vicina Habét enim vtraq; [i] Propylæum commune, quò duplici latissimorum graduum ordine ascenditur, quod propter Turris, arcuúmq; sublimem amplitudinem, columnæ vnicæ incumbentium, peritissimos Architectonices attonitos tenet. Multiplices auté illius Turris concamerationes, *Wolsæus* totidem scholas esse voluit, linguarum triumq; facultatum septémq; etiam Artiũ Liberalium, & Philosophiæ professoribus. Nec enim hîc tam Collegium, quàm alteram ferè Academiam in Academiâ cõstituere præstituerat; eumq; in finé lectissimum totius Vniversitatis florem delibatum huc transtulit; nõ nullos etiã *Cantabrigiâ*, vbi literis non infeliciter operam dederant; sed quum propter fortunarum inopiam, studijs persequendis pares non erant, Cardinalis supplicibus eorum precibus, & amicorum solicitationibus permotus hic in-

[i] Huius pars grandis (cum hic D *Elizabetha* an 1566. spectaculo interesset) decidit ex infinitæ multitudinis cofluxu & pondere. Cuius ruina permulti partim enecti, partim membris miseranda contusi. quum toto iam Regiæ commorationis tempore (Deo sic propitio) nemo aut hic aut vllibi, (quod in tanta frequentia per rarum est) vel levissimam læsiunculam pateretur.

ter ſuos ſedem ſubſidiúmq; magnificè conceſſit. Quin Aulam ingredimur? Turba adſtantium impedit; perrumpimus, ſudamus, intùs ſumus. Interiora Aulæ dubium ampliora ſint loci ſpatio, an Fundatoris ſumptu, an artificũ ſolertiâ. Feneſtræ octodecim opere picturato amplæ, & ſublimes; Aulę totius ambitus ſupernè,

[k] *Seu nitet ingenti ſtellarum balteus orbe,*
quaſi continuis faſciis deſculptorũ artis Heraldicæ ancylium præfulgidus laquearium penſilia triplicatis intervallis deaurata, omniúmq; emblematum varietate rutilantia. Iſta (ſi alia hîc ſpectacula non eſſent) ſatis eſſent ſpectaculo. Partem Aulæ ſuperiorem occupavit Scena, cujus Proſcenium molliter declive (quod actorum egreſſui, quaſi è monte deſcendẽtium, multum attulit dignitatis) in planitiẽ deſinebat. Peripetaſmata Scenicáque habitacula, machinis ita artificioſè ad omnium locorũ rerúmq; varietatem apparata, vt non modò pro ſingulorum indies ſpectaculorum, ſed etiam pro Scenarum vnâ eâdemq; fabulâ diverſitate ſubitò (ad ſtuporem omnium) cõpareret nova totius theatralis fabricæ facies. Machinæ, quibus iſta omnia latè obtegebantur, tá

[k] Manil. l. 2.

ar-

artifici manu & suspensæ erant & depictæ motantibus quasi nubibus, vt eas, [a] *Sole Britannico* statim ingressuro, aufugientes putares, ipsumq; cœlum videre crederes, nisi [b] *Cynthiam* & *Sydera* mox inferiùs fulgentia contuerere. Ab infimis Aulæ tabulatis vsq; ad summa laquearium fastigia cunei parietibus ingenti circuitu affiguntur; medià caveâ thronus Augustalis concelis cinctus Principibus erigitur, quem vtrinq; Optimatum stationes cõmuniunt: reliquum inter thronum & theatrum interstitium Heroinarum Gynęceum est paulò depressius. Regi Reginâq; ingressis, vnà cũ *Henrico* Principe (qui illuc à cœna essedo advectus est) incredibiliq; omnium ordinũ multitudine cuneos caveámq; occupante (adeò vt ipsi spectatores essent spectaculo) ab ejusdem Collegii Alumnis (qui & cothurno tragico & socco comico principes semper habebantur) *Vertumnus*, Comœdia facetaad Principes exhilarandos exhibetur. In qua tres rivales *Pomonæ* amorem ambiunt, *Cherilus* poeta vanus, *Sylvanus* benè potus, & *Vertumnus*: hic multiformi illã fuco aucupatur; primò Piscatorem, deinde Aulicum, tertiò militem induens, vt eam in amorem pelliciat; sed

[a] Iaco. Regem.

[b] Reginam Annam cum Heroinis.

hiſce dolis voti minimè compos, poſtremò Virum exuit, & Mulier mulierem aggreditur, illâq; ſub ſpecie mirabiles amores ſui apud *Pomonam* cóciat: quo facto, ſeipſum prodit, & *Vertumnus* ipſe ipſâ potitur *Pomonâ*.

Cui fabulæ quum deeſſet nihil ingenuarum deliciarum quibus aut aures aut oculi deliniri cuperent (quod eruditi ex ipſo argumento coniectabunt, & ſi è prælo, quod ſperatur, emerſerit, facilè intelligent) tum nihil Academicis, & Aulicis omnibus iucúdius eſſe potuit, quàm quod in *Principum* pectora (vnde, propitio Deo, omnia noſtra gaudia promanant) lætitię rivulos viciſſim refluere tã liquidis teſtimoniis animadverterent. Qui enim ingentes Regum moleſtias non intelligunt, ijs ingenia videntur valdè ſtupida; ſed qui tantis moleſtijs ſua ſolatia, & quaſi avocaméta neceſſaria eſſe non intelligunt, eos nihil intelligere quivis intelligat. Illud autem, etſi fortuitum, non tamen prætereundum, quòd cum columbæ aliquot (fabulâ ſic exigente) è tranſenna emitterentur,

(*Aſpicis vt veniant ad candida tecta columbæ?*)

earum vna Reginam (pectus verè cã-

di-

didum,& columbinum)petijt, ejuſq; cathedrę inſedit, vt multos columbam aut arte fictam(vti illam Architæ)aut arte doctam,[k] vt illam Mahometis aſſeverantes audierim. Quid multis? omnia placebãt omnibus, niſi qui aut non intelligerent, aut ſomnum potiùs quàm ſales appeterent. Rex autem in ſeriis ſemper, jã etiã ludis vigil, poſtquam luculento manuũ applauſu, vociſq; teſtificatione omnia comprobâſſer, quem deinde Regina, Princepſq; ceteriq; ſubſequuntur, diſcedunt omnes, vt oculos(media enim nox erat) in craſtinæ diei ſpectacula refocillarent.

[k] *Quam Mahometes ex* aure ſua grana tritici roſtro excipere edoctam, poſtea auriculæ frequentius roſtrum inicientem, fingebat ſpiritum fuiſſe ſanctum, qui ei eſset à Deo nuncius, omniaq; ei inſuſurraret.

ACTA

ACTA SECVNDÆ DIEI.

Otentissimus Rex, qui moram suam in Academia Academicis exercitiis totam addixerat, vt Musę se non modò Regem jam patronum habituras, quę antea habuissent alumnum, sed etiam cum *Iacobo* quasi in eodem imperii fastigio se collocatas intelligerent: sequęti auroră, quę Theologicis disputationibus deputatur, ipsos Theologiæ Professores acceleratione penè antevertit. Ad Divę *Mariæ* (quod Templum istiusmodi Academicorum celebritatibus peculiariter inservire solet) longo platearum pulchrè patętium circuitu, Principes singuli singulis curulibus pompâ regiâ deducuntur, relinquentes (post Quadrivium superatum) duo, ad lævũ plateæ diverticulum, Collegia; alterũ *Cambro Britannicum*, *Jesu* nomini con-

se-

secratum; alterum *Lincolniense* dictum, præclarum *Richardi Fleming* & *Thomæ Rotherami* Episcoporum Lincoln: op⁹ quo vix aliud concinnius, aut pro tãtula magnitudine elegãtius: quod felicibus auspicijs, à pijs Præsulib⁹ positum, optimorum Ingeniorum laude jam inde semper viguit, & nunc floret maximè. Ea Divæ Virginis Ecclesia à foro Quadriviali versùs portam Civitatis orientalẽ, ad lævã, medio fere intervallo, loco, ad vsum (centrum enim ferè est omnium Collegiorum) amplitudine, ad capacitatem, structurâ, ad dignitatẽ (vt par erat) commodissimè sita est. Ej⁹ nulla pars est quin ad Academię negotia obeunda peculiarem sui vsum ministret. Navis Ecclesię (vt quę capacissima) & assiduis cõcionibus deservit, & annuis (quum illustria *Graduum Academicorum* Insignia conferuntur) [m] *Comitijs*: Quorum

l Mense Iulio quotannis tridualis est illa comitiorun celebritas

m Sic veterum Romanorum more appellant Oxonienses, Anglice tamen *Acte* quod vtcunq; ad gradus ante designentur, eos tamen actu & complete non assequuntur, nisi in comitiis. Celeberrima *Cantabrigia* maluit vti Gallica voce *Commencemẽt*, vt satis liqueat eam

ad Aurelianensis studij exemplum per Gallicos Monachos primo formatam: vti testatur veteris ad Ingulphum appendicis Autor. Petrus Blesensis, & *Camb.* in *Cantabridg.* Hòc etiam in gratiam illustris studij *Aurelian* addam. Illud a oo. prope annis antiquius esse, quam a *Middendorpio* fertur, qui excitatum dicit a Philippo Pulchro 1312. quum Hen. 1. (cuius tempore constat Monachos istos *Cantabridg.* Academiæ fundamentis primis iaciendis, imitatos esse formam studii Aurel) mortuus sit ann. 1135. Sed videtur Phil. Pulcher iusto Vniversitatis privilegio, primo donasse Scholam parvis ante initiis nixam.

ca

ea frequentia, sive spectemus *Candidatorum* multitudinem, siue eorum qui ex remotissimis Regni partibus omnium ordinum innumeri illuc cõfluunt, siue exactissima in omni disciplinarũ genere γυμνάσματα, vt totius regni habeatur celeberrima [n] πανήγυρις. Ala (aut si mavis remigium) Navis, boreã spectans, Cãcellarij Vniversitatis *Tribunali* celebratur, cui, beneficẽtiâ Principum (quorum singuli cũ succederẽt prædecessorum flores suos aliquo privilegij additamento superare cõtenderunt) tãtæ indultę sunt immunitates, vt nõ modò omnium [o] *Academicorum*, eorúmq; famulorum causæ quibuscunque controversæ ibi transigantur, sed nec eorũ cuiquã ad aliud [p] quodvis Regni Tribunal dica intẽdi possit ne in [q] cædis quidem, aut proditionis causa, si *Academia* rei iudicium sibi vẽdicârit. Chorus (quæ pars Eurũ spectans) peculiaris est publico Academiæ Concilio, quod *magnam* [r] *Convocationem* dicimus, quâ, Præside Magnifico Cancellario, ejúsue Procancella-

[n] Nihil habet terrarum orbis in eo genere aut ritu solennius, aut ad speciem pulchriùs inquit de Comitiis Oxon. Fierbertus.

[o] Charta Hen. 3. anno reg. 28 Mai. 10. & Ch. regum aliorum

[p] Chart. Hen. 4. anno reg. 2. Maii. 13. vbi permittitur Cancellarii voluntati an modus procedendi esset secundum leges Regni, vel consuetudines Vniversitatis. [q] Chart. Hen. 4. anno reg. 7. Iun 20 [r] Quia non Campanæ modo pulsatæ signo sed *Bedellorum* etiam denuntiatione in singulis Collegiis ter repetita solenniter admonetur, cum *Concilia minora* magnæ Campanæ tantum monitione indicantur.

rio

rio, *Theologiæ*, *Medicinæ*, *Iuriſprudentiæ* Doctores, *Artiumq; Magiſtri*, quotquot in Academia, in vim juramenti ad negotia Vniverſitatis maxima, ſi quę occurrant, obeunda conveniunt, graduum inſignibus ornati. Cui verſus Septentrionem adjacet *Domus Concilii minoris*, quod *Congregatio Magiſtrorum Regentium dicitur* (Candidati enim primo biennio Regentium titulo honorantur) quorum cenſurâ, & quotidiana Academiæ negotia expediuntur, & eorum, qui ad Graduũ honores aſpirant, ſcientiæ mores, merita, exactiſſimè, idq; ſub perjurij plurimorum periculo, expenduntur. Ad Chori intergerinum Principibus Baſilica exquiſito ſplẽdore & aulęis fulgentibus apparatur, ita vt ejuſdem cõpaginatio vnà cum ingenti cuneorũ ſublimium circuitu, qui ad parietes, & columnas templi ſuſpendebantur ad lectiſſimam Spectatorũ multitudinẽ excipiendam, ſpeciem exhiberet planè Amphitheatralem. Regi, à lęua, Princeps adfuit *Henricus*, à dextra, Illuſtriſſimus *Chriſtopherus Harlayus* Comes *Beumontii*, Conſiliarius *Francorum Regis Chriſtianiſſimi*, ejuſque legatus apud Sereniſſimum Magnæ Britannię Regem, & *Dominus Nicolaus Molinus* Le-

ſ Merito taxabat *Fulvium Cato*, quod is leviſſimis de cauſis coronas militibus daret, quæ niſi capto oppido dari non ſolebant. Gell li. 6 c. 6. Vtinam omnes Academiç in laureis ſuis conferẽdis idem conſiderarent. Nam (vt ille de *Adriani* indocto ſcriba) poteſt *Cæſar* honorẽ dare *Rhetorẽ* facere non poteſt. Dion. in Adrian.

Legatus Sereniſſimę Reipublicę Venetorum. Vtrinq; vltra Baſilicæ latera, ſplendidiſſimis Comitibus, honorificentiſſimis Conſiliariis, lectiſſimis Heroinis, illuſtriſſimis Baronibus, ſuæ ſunt Orcheſtræ, aureis tapetibus præfulgẽtes: pręq; reliquis, ad dextram, Magnificẽtiſſimo *Academę Cancellario* Cathedra ſua honoraria; eodẽmq; latere, ſed tractu depreſſiore, Eximius Procancellarius, & venerabilis Doctorũ in *Sacra Theologia* ſeries, quemadmodum & ex adverſo latere in *Medicina, Iuriſque-prudentia Profeſſores* ſubſellia obſident. Quorum omnium purpuratus ordo tãtâ multitudine, toto coronæ circuitu præfulgebat, vt Templũ iſtis purpuris, quaſi aulæis ſplendidiſſimis circumveſtitum judicares. Ad lævam portò, inſigniſſimis *Procuratoribus* ſuæ Cathedræ; *Reſpondenti* etiam (ſed propiùs ab Auguſto Solio) & *Moderatori* ſuæ: itidem ex adverſo, *Opponentibus* ſua ſubſellia. Arcâ vndicunq; mediâ, ingens eorum conſedit agmẽ, quos *Magiſterii* in *Artibus* dignitas ornauit: aliis enim inter iſtos cancellos nullus aditus, neq; horum cuiquam niſi *byſſinis graduum inſignibus, pileoq; quadrato ingredienti.* Theſes, quas Rex ventilari voluit, fuêre duæ. Prima:

Sanctã

Sancti & Angeli non cognoscunt cogitationes cordium.

Secunda,

Grassante peste, non tenẽtur Ecclesiarum Pastores invisere ægros.

Quarum Thesium alterâ, figmentũ Pontificũ discuti voluit verę fidei verus[t] Defensor, quo in nuncupãdis votis, reliquaq; animi devotione, asseribunt Angelis eam cogitationum nostrarum intuitionem, quam asserunt Orthodoxi, nisi soli cordiũ scrutatori Deo, sine sacrilegio tribui non oportere. Quid ergo? Num hoc est in celeberrimo Theologorum senatu quærere, [u] *An Angeli habeant aures?* Aures quidem habent Bœoti isti, qui ista calumniantur: quod pecudum genus, licet ita benè auritum, pessimè tamen cum audiat, de rebus optimis non potest nõ pessimè loqui. Alterius quæstionis scrupulum subministrabat quædam vecordia curiosulorum, qui, Peste gravissimè tum sæviente, affirmârunt Fidelium neminẽ, nedum Ecclesiæ Pastorem, eorum consortium fugere debere, qui ex morbis quanquã certissimò pestilẽtibus decumberent. In quibus vẽtilãdis, sub præsidio eximij Procancellarij, Respondentis munere defungebatur accutissimi vir ingc-

[t] *Defensoris fidei* titulum Henrico 8. primum datum a Papa mentiuntur Pontificii, quum ex Academiæ nostræ Chartis liquidum sit nomen illud frequenter a nostris Regibus antiquissimis vsurpatum fuisse.

[u] Novimus enim qui homines (alicuius quidem notæ, sed frontis nullius) sic apud exteros comminiscebantur, sed *Papizantes* mentiri non est mirum, qui Æquivocationem, (id est Protestantium idiomate) *mentiendi artem*, scriptis publicis defendunt.

genij *Dominus Iohannes Aglionby*, Sacræ Theologiæ Professor, & *Aulæ Sancti Edmundi* Præfectus. Opponentium partes obibant *Dominus Doctor Holland*, *Regius Theologiæ Professor*, *Dominus Doctor Thomson* Decanus Ecclesiæ *Windesorienſis*, *Doctor Feild* Regi à sacris ministeriis. *Doctor Harding* Regius professor in lingua Hebræa, *Doctor Riues* Custos *Collegii Novi*, *Doctor Airay* Præpositus *Collegii Reginæ*: quorum numero accensebatur perillustris vir *Dominus Gordonius Huntlæus Decanus Sarum* regio Scotorum sanguine oriundus, quem multiplici doctrina virtuteque insignem nuperrimè Sacræ Theologiæ honore Doctorali decoraverat Academia, statueratque communi decreto, vt ei in istac disputationum celebritate, Doctoratus insignia traderētur; eo consilio, vt Rex aliquas antiquissimæ suæ Academiæ consuetudines præguſtaret. Ista creationis (nam sic appellant) solennitas primò peragitur, quam insignissimus in Sacra Theologia *Professor Regius* (cuius id munus est) à succincta cōciuncula (pro more) exorsus est, quâ istam *Pauli* aureolam sententiā dilucidè explicuit, [x] *Qui benè ministrant gradū*

x Ad Tim. ca. 3. v. 13.

bo

bonum ſibi acquirent, & multam fiduciam quæ eſt in Ieſu Chriſto. In qua, poſtquam Principes ſuis quemq; ſigillatim eulogijs breuiuſculè celebraſſet, luculëter expoſuit quantâ curâ prudẽtiaq; prouideri oporteat, vt Dignitatũ Graduúmq; prærogatiua conſeruetur ijs eiſq; ſolis, quib⁹ vitę, virtutum, literarumq; merita ſuffragãtur ad honorestum in Repub. tum in Eccleſia, & Academia conſequendos. Ijs verò, qui ſibi præmii ſpem proponunt, multiplicia etiam officia, & quaſi boni miniſterij proponi ſcalã qua procedãt, fidelitatem, ſcientiã, zelum, fortitudinem, ſanctimoniam, prudentiã, perſeuerantiam, perfectionem, ſine quibus gradibus ad gradum præmij non licet aſcendere. Quorum omnium ſigillatim quum in clariſſimo *Gordonio* viuam imaginem exhibuiſſet, veriſſimiſq; eum laudibus extuliſſet, qui illuſtrem ſtemmatis ſui gloriam, Theologicæ Profeſſionis acceſſione auctiorẽ reddere ſtuduiſſet, eas tandem Ceremonias adhibuit quib⁹ Doctoralis in Theologia Inauguratio perficitur: quas, quia ab aliarum Academiarum vſu nonnihil diſcrepent, forſitan attexi cupiet quiſquam.

Primò *Purpuræ* (quâ induitur) *chlamyde*

myde etiam humerali superadditâ) ius datur: vestis ea olim [y] Imperatoribus & Regibus peculiaris, & etiamnum quandam Regiminis, Maiestatisq; cõmunionem arguit. Nec mirum: *Theologia* enim cum Regno semper conjuncta fuit, non inter [z] *Ethnicos* tantùm, sed etiam [a] *Israelitas*, inter quos, qui optimi Reges optimi semper Theologi; nihilq; olim & inter *Iudęos* & posteà inter *Christianos* frequentius, quã vt Regum filii Stemmatis & Sacerdotij gloriam conjungerent: & ô felicẽ jam Britanniam tali potitã Rege, qui Sacerdotalem Civilémq; vnà gloriã in persona Regia [b] commistam esse & intelligat & agnoscat! Quid dico Reges Regumq; filios? quum *præpotentis Dei filius* nihil putârit tanto se Rege dignius, quàm *Sacerdotium*, quum se totum sanguinis purpurâ indueret, vt *Regium Sacerdotium* in Ecclesia stabiliret. Quo magis purpuratos Theologos reminisci oporteat, vt illius magnanimi [c] *Cardinalis Arelatensis* similes

[y] Ideo enim Iulianus Maiestatis insigne vocat. Marcellin. l. 21. hist. & pannus iste Anglis imperialis dici solebat. Mat Paris in H. 2. f. 444.

[z] Persas, Cicero l. 1. de divinat. Aegyptios, qui ex sacerdotũ numero Reges eligebant Romanos, sic Numa & clarissimi omnes sacerdotio fungebantur. Cæsar, Scipio Antonius: & inde ab Augusto Cęsares fuerunt Pontifices; sic & titulus communis erat, Reges enim Sacrorum dicti; & coronas etiam aureas Sacerdotum memorat Tertullian, *de Idolat.* c. 18. à *Moses, David, Solomon.*

[b] Βασ. δῶρον Regia dignitas nõ est merè laica, sed &c.

[c] Vt refert (qui acta Concil. Basil. scripsit) Aen. Sylvius, qui ipse postea Papa erat dictus *Pius secundus.*

sint

sint, qui cum Papæ tyrannidi in Cœcilio *Basiliensi* non sine periculo suo se opponeret, palàm professus est, *eo se animo purpuram induisse, vt semper recordaretur (si quando opus) ore* [d] *Ecclesiæ Christi sanguinem effundendum.* Eorum verò Cardinalium vt sint dissimiles, de quorum purpura arguè veréq; ille,

Semiviros quicunq; patres radiante galero
Conspicis, & rubræ syrmata longa togæ:
Crede mihi, nullo saturatas murice vestes,
Divite nec cocco pallia tincta vides:
Sed quæ rubra vides, sanctorum cæde virorum,
Et mersa insonti tota cruore madent.
Aut memor istorum, quæ celat crimina, vestis
Pro dominis iusto tacta pudore rubet.

Istiusmodi quidem purpurâ non indigét exteriori, qui illius *Antipatris* sunt simillimi, quem *Alexander* dixit *intus totũ fuisse purpureum*. In Britannia verò nostra præter Principes, quatuor tãtùm sunt eorum ordines, quibus purpuræ jus & prærogativa permittitur, *Proceres Parlamenti, Doctores Academici, Præfecti Civitatum, Judicesq;* quos penès vitæ necisq; potestas.

Pileus etiam quadratus (coronę vice

[d] *Innocentius* quartus Papa, qui trophæum habet in Vaticana erectum quod *Fredericum* secundũ imperio privaverit aliq; eligi imperatorẽ iusserit, primus dicitur Galerum rubrum Cardinalibus dedisse, vt cogitarent sanguinem pro Ecclesia Romana effundendum, Angel. Roch. in Vatican descrip.

ce ad [e] Purpuram accedens Regiam (nam & coronâ aureâ Pythagoras in Schola vſus dicitur) quod ſecundũ eſt Doctoris inaugurandi inſigne, Theologis communis eſt cum ſummis Regni iudicibus, quos (vt videtur) toto veſtium apparatu conformes eſſe voluerunt majores noſtri: vt & *Iudices* Theologorum ſanctimoniam amplecti ſe debere intelligerent, & *Theologi* ſcirent ab ipſorũ labijs pẽdere vitę atq; necis animarum poteſtatem. Dignum quod ſeriò cogitent qui oviculariũ animulas tantilli ęſtimant. Regalẽ verò pilei Doctoralis prærogativam teſtatur ipſum jus Imperatorium, quod [f] docet licere Doctori etiam in præſẽtia Regis pileo indui. Cui Academiæ Oxonienſis Prærogativæ, placidè jãtum aſſenſum prębuit Clementia *Iacobi* Regis, quâ Potentiſſima Maieſtate præſente, omnib⁹ licet Regni ordinibus, pro debita humilis officii ratione, exuto Capitum tegmine adſtantibus, *Gordonius* tamen pileo honorifico vtebatur; quod eo magis huic Infulæ cõceſſum videri debet, quia eſt vt for-

[e] Pileum etiã Doctoralem olim Cocci. nei fuiſſe aut rubri coloris (vti & Cardinalium, probabile eſt ex ipſo nomine *Pyrreti* (ſic Pileum nominant Iuris conſulti) quaſi *Pyrrhetum*. Sic Auguſtinus loquitur de pileo rubro quod *Pyrrhũ* dicitur, & quod Epiſcopum decere ait, Auguſt. in ſo-ratione quadã ad populũ. Hoſpin. de origine Monach.

[f] Inſigniis Doctorum poteſt Doctor vti, etiam vbi eſt Princeps Pe. Leſnand. de Doct. par. 1. q. 3. Inſignia autem Doctorum ſunt *Tegmen* Capiti impoſitum, *Liber*, *Annulus*, &c. Alciat. parerg. l. 8, c. 10.

tunę

tunæ, ita & mentis & linguæ g liberæ symbolum, quo induti cuiusquam viventium gratiæ potiùs quàm veritati velificati erubescerent: sed potiùs in cathedra *Mosis* sedentes, *Mosis* libertatem magnanimitatemq; retinerent, qui nec h præpotentis Regis, nec insolétis populi scelera metuebat redarguere. Quod vel audacter præstare possint, si, vt veste, ita & vitâ verè sint quadrati, & adversus omnes mundi impetus immobiliter cõstantes. Quod quò animosiùs præstiterint, eò militari præmio digniores evadent. Aureus is est annulus i Equestris & meriti, & honoris index, quod tertium Theologo Doctori symbolum traditur. Semper enim in Republica tuenda k communia erant officia literarum, & armorum, ideóq; cõmunis etiam honos: nec plus lucri Respublica consequitur à Militia, quę foris hostes expellit, quã à *Theologia*, quæ l domi cives compes-

g Pileus apud Romanos libertatis index. ideo Brutus a se & Cassio patriam in libertatem vindicatam significans nummos cudebat, signatos pugionibus & pileo Dio. 47. Et nostro seculo honorificum habetur capite cooperto esse, cum servile sit, discooperto stare.

h Pharaonis Exod c. 9. 10.

i Alciat *Annulus in digito puri tubi ponitur auri, Hoc quia sit pacto partus Equestris honos.* Neq; apud veteres Romanos tantum sed apud Carthaginenses idẽ obtinuisse testatur Arist. Pol. 7 c. 2. *k* Id veteres significarunt, quum eandem Palladem sapientiæ Deam & armorum finxerunt idemq; voluerunt esse Herculis & Musarum templum, & Coronam lauream tam Doctorum quam Ducum mercedẽ Gell. l. 18. c. 2. *l* Solidissima regiæ Politiæ basis est verum Dei cultum vbivis stabilire, alias qui potest aut Deus Reges beare a quibus negligitur, aut populus fideliter colere, qui de obsequio suo non recte instituitur.

cit

cit, retinéq; in obsequio erga Regem cùm æthereum, tùm secularem. Quâ sacram literarum in imperio regêdo potentiam, sensit & potétiâ, & literis *Cæsar* illustris, qui, eo nomine, [m] alterâ manu gladium, alterâ librum tenens depingebatur, cum hac Epigraphe, *Ex vtroque Cæsar*. Istam autem Equestrẽ in Academicis Professoribus dignitatem præter alios, decreto sanci vit *Carolus Quintus* Imperator, qui cũ [n] Bononię diademate *à Clemente Septimo* indueretur, nõ Equitũ modò, sed & Comitũ prærogativâ perpetuâ atq; insigni Professores Academicos insignivit Quod ita consonum est cum lu ris publici præscripto, vt nõ [o] Iustinianæi modò, sed & [p] Britannici nostri Fœciales, eos qui aliquot annos [q] Professores Academicos egerint, agnoscant censendos esse in ordine *Illustrissimorum*, [r] quo titulo post principatum nullus sublimior agnoscitur. Sed vt Equitem in Theologo nostro planè agnoscas, ecce octeis procedit indutus, (id enim apud nostros Oxonienses insigne quartum Theologi Doctoris) quo ad militiam suam se expeditũ in-

[m] Paradin. in Symbol
[n] Middẽdorp. Academ. lib. 1. cap. 6.
[o] Cassanæus Iurpuratus, alijq;.
[p] Segar, alias Norroy lib. 1. scripi. *Honor, military & Civil.* 4. c. 20.
[q] Nam non modo sublimiores illæ quæ habentur Facultates eo in honore erant, sed & Sophistæ, quo nomine Philosophi intelligũtur, & Gramatici tam Græci, quam Latini vt patet ex legi. ci. tata Valent.
[r] Nam summi Regni ordines dicuntur tantum illustres, Iudices regni, spectabiles, Vrbani magistratus Clarissimi, &c. Segar loco cita. o.

di-

dicet; vt qui jam in fastigio Academicæ dignitatis constitutus, idoneus sit, qui statim evolet, vt etiam in Ecclesia emineat. Scilicet is primus Academiarum finis, vt inde, tanquam ex Equo Troiano, petãtur Duces militanti Ecclesiæ. Atqui vndecunq; potiùs jã hauritur quàm à fõte, eosq; [r] ovib' Christi iam præficiunt, qui Academiã nũquam salutârunt, & quos frequenter ovibus suis præesse nolint. Verùm si quis miretur cur *Ocrearum* symbolum præter aliarum omnium (vti arbitror) Academiarum consuetudinem adhibeamus; intelligat is, nullam vspiam Ceremoniam Academicam hac antiquiorem, vtpote quam ipsi *Sancti Benedicti* seculo acceptam referimus; cuius discipuli cum *Augustino Monacho* Angliam [a] ingressi an. 596. hoc institutum à primo Institutore habuerunt [b] vt *Ocreati incederent*, & hoc sui ad nos accessus testimonium reliquerunt, tãtúmq; olim (quũ nondum adeò contaminata esset eorum religio) *Benedicti* familiæ, *Neoto* præsertim *Alureda* adiutori atq; *Alcuino*, Academia nostra tribuit, vt *Sanctę Scholasticæ* (quę [c] *Sãcti Benedicti* soror erat) celebritatẽ religiosè inprimis coluerit, & antiqua *Benedictinorum* apud nos benemerita

[r] Hinc Academiarum ruina Ecclesiæ labes, an non & Reip. periculum?

[a] Hospin. de orig. Monac.
[b] Sabellic. Æneid. 8 l. Antonin. tit. 15. cap. 14. parag. 8. Polyd. To.
[c] Et illa fratri adiutrix fuit in regula instituenda Hospin. de orig. Monach.
[d] Ex antiquis Academiæ monum.

e literis antiquitùs consignavit. Quintò traditur Sacer Bibliorum Codex, genuinum Doctoris symbolum, sine quo nec rem habet, nec titulum meretur. Hoc etiam olim f Regibus inaugurandis tradebatur; illi, vt linguâ isti vt sceptri potestate veritatem Evangelicam non protegerent modò, sed etiam disseminarent. Nec enim libro sacerdotis, sed g labro conservatur scientia; ideóq; iis, tanquam falsariis, dicat est intendendqa, ui, aut doctrinâ vacui libri insigne gestant, aut post symbolũ acceptum, quasi summum dignitatis mõtem assecuti h desides requiescũt. Quid enim magis absonum quàm eos Doctorum nomine gloriari (quales in regionibus transmarinis i Codicillares illi) qui literis non suis, sed Regiis illud nomen merentur? Aut illustres Academias eâ putidâ indigere *Petri* k *Rebuffi* excusatione; *quòd interdum in-*

e Ex lib. literar Antiq. Acad.

f Deut. 17. v. 18. requiritur vt Rex singulis vitæ suæ diebus in eo legeret & omnia eius mandata observare satageret.

g Malach. c. 2 v. 7. Ideo & Mucius Scævola ipse Põtifex Pontificios dictos censuit à posse & facere, (etsi Etymol. merito displiceat Varroni) sed voluit is non modo peritos esse Sacerdotes sed peritiam suã exercere.

Pompon Lætus, de Rom. Sacerdot. & Bebelius de Rom. Magist.

h Sic Romani duces post triumphum cõparatum otio se dare solebant. Sed merito laudibus effertur Cato, qui nihilominus operam reip. navabat. Pomp. Læt. Comp. Rom Hist. l. 2.

i De quibus vide Middendorp. l. 1. c. 7. Guidonem alioq;.

k Petr. Anchor. Præfat. l. 6. Quanquam Zabarellæ iudicio facile est doctoratum mereri. Nam vbi in Clement. c. de Magist. mentio est doctrinæ in iis, sufficientis ad Gradum. *Nota* (inquit Zab. in vocem *sufficientis*) *quod in Doctore sufficiat doctrina sufficiens, non eminens requiritur.* O Doctum Scævolam!

big-

dignos dignitate graduum honeſtent, eò quòd ſperent eos poſteà maius ſtudium adhibituros, vt gradu & nomine ſuo digni evadãt. Quòd ſi fortè apud nos huiuſmodi aliquando Codicillares, non *Academicâ* ſed Regiâ *gratiâ* aut quavis aliâ Titulum Doctoralem aſſecuti fuerint, ſolebant olim [z] Maiores noſtri eorum memoriam nominatim poſteris ſcripto tradere, eoſq; *Cereorum Doctorum* notare titulo, quia ſub cera & ſigillo Principum, dignitatem invaſerint; addito elogio, quod [a] *quemadmodum cera ignis probationem ferre non poteſt, ita nec eorum ignorantia examinis Academici fervorem ſuſtinere, Taleſq; plerumq; Mendicantes fratres fuiſſe.* Quantum autẽ Academico examini Reges noſtri tribuerunt videre eſt ex [b] ſtatutis Regni, quæ maiorem concedunt prærogativam Doctoribus Academicis quã hiſce Cereis, tãetſi peculiari Regis gratiâ ita promotis. Iſtis inſignib⁹ ceremoniæ ſuccedunt aliæ: primò oſculi, quo Pater purpurato filio (eo [c] enim in loco initiandus haberi ſolet) non modò ſuum, ſub cuius præſidio tantus eminuit, amorem teſtatur, ſed & matris Academiæ, tantâ filii gloriâ triumphãtis, vnáq; etiam ad eiuſdem amoris vinculum in Eccleſia Dei, evi-

z Ex lib. vet. Stat.

a Lib. cit.

b 21. Hen. 13.

c Obtinuit enim vt deinceps eum ſemper patris honore & nomine colant, cuius munere gradum conſequuntur, Ita & inter Magiſtros Inceptores in Artibus Senior Procurator ſemper Comitiorum pater dicitur.

tota omni ſchiſmatis contagio, conſervandum cohortatur. Solennis tandē benedictio ſequitur, quâ illi in Eccleſia, & per illum Eccleſiæ fauſta omnia comprecatur: & vt pro præteritis virtutibus ab Academiâ gloriam iſtam conſecutus eſt, ita vt ex futuris eius benemeritis Academia viciſſim gloriam conſequatur, vota nuncupantur.

Poſtquam iſta multâ ceremoniarū ſolennitate, magnáque Principū omniumq; ſpectātium voluptate peracta ſunt, nihil iam reſtat, niſi vt is, qui iā plenariam Cathedræ Doctoralis poſſeſſionem adeptus eſt, aliquod ſui experimentum ſuo tanto titulo, tantâq; Academiâ, ſed tanto imprimis Iudice, & ſpectatore dignum, ex ſua Cathedra exhiberet. Idq; mox reliquos inter Athletas diſputando cumulatè præſtitum. Exantlato enim inaugurationis negotio, claſſicū canitur, & *Hollādus* provocat ad certamē, theſibus palàm denuntiatis quas reſpondens, nequis de ſenſu ſcrupulus ſubeſſet, primò verſibus, pro more Academię (quę illum Poetis honorē ſemper detulit) explicabat. Priorem iſtis,

Non benè conveniunt Sanctis, nec talia poſcunt
Cœleſtes animæ, quæ tribuenda Deo.

An-

Angelus, aut Sanctus cordis secreta videre
Si poterit, poterit Sanctulus esse Deus.
Solus corda Deus scrutatur, pectora solus
Ille videt, Sanctis clausa, recluſa sibi.

Alteram istis:

Publica communi mandata est cura Ministro,
Non ovis vnius, sed data cura gregis.
Peste laborantem cum visis, publica linquis
Munera, deperdis spemq; gregemq; simul.
Si moreris pastor, pecori tum succus ademptus,
Et via nocturno stat patefacta lupo.
Nulla futura salus si sit, nisi viserit ægros
Peste graves pastor, nulla futura salus.

Oratione deinceps, elegantiori dicâ, an intimâ Theologicæ speculationis medullâ refertiori? ita omnes excussit veritatis rimulas, latebráſq; falsitatis, *Bellarminianæ* præsertim, vt si Cardinalis præsens suas sycophãtias, quasi detractâ larvâ, omniũ explosui vidisset expositas, nisi omnem prorsus modestiam exuisset, vultum bireto suo rubicundiorem prætulisset. Sed quis ab ea fronte verecundiam expectet, quæ Babylonici Scorti pigmentis & figmẽtis polluitur, quæq; Bestiæ charactere vstulata, adversus ista liquidissima sacræ veritatis oracula se obduravit?

[z] *Tu nosti solus animum filiorum hominis.* [c] *Quis hominum novit ea quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui est in eo?* [b] *Fraudulentum cor ipsum supra omnia, quis cognoscit ipsum? Ego Iehova scrutator cordis, probator renum, &c.* Ex quibus orthodoxus pugil noster istam solius Dei cordi-scientiã ita solidè asseruit, omnésq; in Sãctis & Angelis cognoscendi rationes, ita subtiliter perscrutatus est, vt omniscię revelationis nulla (quam isti somniant) speciuncula compareret; speculũ verò quod finxerũt, quo in Dei facie omnia cernerẽt, [c] *Postquam arma Dei ad Vulcania ventum est,*

---glacies seu futilis, ictu
Dissiluit, fulvâ resplendent fragmina arenâ.

z 1. Reg. c. 7. v. 39.
a 1. Ad Cor. c. 2 v. 11.
b Ier. c. 17. v. 9. 10.
Virg. Æneid. lib. 12.

Pariq; eruditionis genere Pastorũ officia loco secundo enucleavit: à quibus ita omnem diligentiæ vigiliarũq; industriam exigebat, vt intelligerent tamen se publicos esse in domo Dei patres-familias, & propriæ imprimis saluti oportere consulere, vt aliis ad salutem æternã quàm plurimis quàm diutissimè possint prodesse. Quæ omnia quàm argutè tractârit, quid refert verbis meis indicare? quum Doctissimus Rex (cujus acerrimo judicio nihil

nil vnquam limatius) nullam voculã aut causæ defuisse, aut redundasse palim diceret, hominisq; acumen [d] nomini consentaneum esse planè *Aquilinum*. Et certè talem oportuit esse eũ, cui jam, vt Æneæ olim, tam strenuorum fratrum

[e] *...stipata cohors foret obvia, Martis Progenies septem numero, septenaq; tela Coniiciunt...*

tam spectata virtute, peritiáq; Antagonistæ omnes, vt septemplici *Aiacis* clypeo munitum facilè agnosceres,

[f] *qui nisu immotus eodem*
Corpore tela modo, atq; oculis vigilantibus exit.

Hollandus enim, *Gordonius*, *Fieldius*, & *Rivius*, primæ Theseos propugnaculum oppugnant; Secundæ, *Thomsonus*, *Hardingus*, *Airayus*: tanto omnes impetu & telorum acumine, quanto dia veritas, etsi vinci nescia, obrui tamen poterat, nisi tantum propugnatorem invenisset; adeò vt quum eruditionis eximiæ fructum semper vberrimum singuli percepissent, tum nullum vnquam splendidiorem, quàm quòd vnico hoc negotio duo reportârint splendidissima præmia; alterum, quòd Regem (quo nunquam melior) intima conspicuaq; voluptate perfuderint

[d] Dictus enim *Aeglion* by. *Aegle* autem lingua patria Aquilam significat

[e] Virg. Aeneid. lib. 10.

[f] Virg. Aeneid. lib. 5.

(quid enim apud bonos optabilius, quàm in communem gaudii sui fontē aliquod vicissim gaudiū regurgitare?) Alterum, quòd apud Regem (quo nusquam doctior) nō modò censuram, & quasi limam ferre potuerint, sed benignissimam etiam existimationem, & amplam laudem referre. Neq; verò quis expectet aut hîc, aut in sequentibus, prolixam argumentationum replicationúmq; seriem cōtextam; eam propter multiplicem varietatē, (quæ ipsa volumē iustum expeteret,) historiolę hujus angustia nō admittit; quātò minùs orationis meæ, quinimò & pectoris mei, angustia complecti potest illas in Rege, &, vt verè dicā, Regum miraculo, immensas laudes, non modò inauditi candoris, quo literarij Athletæ tantum & tam benignū approbatorem habuerūt, sed etiam eruditionis admirabilis, cujus & hoc tempore, & etiam deinceps sæpiùs in omni genere scientiarum, *Theologiâ*, *Medicinâ*, *Iurisprudentiâ*, *Philosophiâ*, tam illustria è sublimi solio testimonia exhibuit, vt parca jam nimis videri possit ea *Mercurii* gloria, quâ, quòd Rex, Philosophus, Theologus esset, *Ter Maximus* dicebatur; adeo vt jā eximii literarum Professores, qui tam

præ-

præpotenti auditore beatos se censebant, tam præcellenti Doctore se judicarent beatissimos. Nec enim vllum argumenti jaculum jam contortũ est, cujus ille vires subtilissimè, non pẽsiculârit, vt quẽ tacentem summâq; majestate assidentem, *Magnum* putares *Alexandrum*, eundem loquentem majorem crederes *Aristotelem*? Aristotelem dico? id quidem magnum; id tamẽ (nec tamen assentor,) nihilum: ausim enim asseverare, quantum recondita Theologiæ mysteria minutiis Philosophiæ anteponuntur, tantò Regem, Theologorum Principem, Principi Philosophorum anteferendum.

Quum *Iacobum* sacra manu Sacra Biblia è solio solicitè pervolventem contuerer, quum citata vtrinq; testimonia accuratè excutientem, quũ argumenta objecta solidè refellentem, videre mihi visus sum, aut *Mosem*, vt sceptro, sic eloquio, Pastorem populi; aut *Davidem*, quum Propheta m, aut *Solomonem*, quum ageret Ecclesiasten. Si quis nimiũm me adulatoriè in tãti Principis laudes lascivire censeat, aut grandiori oratione vti, quàm res meretur; intelligat is (vt olim de *Crasso* & *Antonio* dixit [f] *Cicero*) *se ex iis esse, qui aut illum non audierit, aut iudicare non*

[f] Lib. de Or. lat. 3.

possit. Cuius ex divinis sermonum areolis, si quos collegero flosculos, aut currenti potiùs pollice decerpsero, vt ei, etsi nequaquam parem gloriam tanti ingenii sublimitati, at pro meo tamen studio meritam gratiam debi, támque referam, prudens facti mei interpres id mihi indulgebit non invitus, quod de eodem [g] *Crasso* à se descripto postulat *Marcus Tullius, vt maius, atq; divinius* de Iacobi *eloquiis, quàm quantum à me iam exprimitur, suspicetur. Nec enim quisquam nostrûm, quum libros Platonis mirabiliter scriptes legit, in quibus ferè Socrates exprimitur, non, quanquam illa scripta sunt divinitùs, tamē maius quid dam de illo, de quo scripta sunt, suspicatur*; quod tantò magis mihi postulandum est, quantò, & scripta mea *Platonis, Tulliiq;*, inferiora, & *Iacobus, Socrate, Crassoq;* sublimior. Verùm enimverò Academiam istā tam devotissimo Mecenate indignam existimarem, si exemplum hoc tam sine omni exemplo splendidum, totius orbis notitię, taciturnitate sua suffuraretur. Illud præ ceteris præterire non possum (cujus nec vnquam possum oblivisci) quum è Theologis jā opponentibus vnus, Pastorum de invisendis peste laborantibus officiū ex eo *Iacobi* Apostoli loco

[g] In initio l. 3. de Orat.

aftru-

astrueret, [h] *Infirmatur quis inter vos? accersat Presbyteros, &c.* Regem in seipso conspicuum dedisse testimonium illius consilij, quo *Henricum* filium in istoc Libro aureo, & verè βασιλικὸς accendere nititur; vt *in Scripturis Sacris legendis* (audite hoc Pontificii & frendete) *peritus, & expeditus Textualis esse satageret.* Loci enim cita manu adinvēti, & alta voce prælecti circumstantias omnes tam Theosophica indagine ventilavit, vt *Divum Iacobum*, Iacobi Divi oraculum enucleatè exponentē, maxima cum voluptate, sed incredibili admiratione suspicerent Academicorum etiam doctissimi.

[h] Iacob. c. 5. 14.

Ea *verò* omnia quæ sacris literis continerentur, vt non hominum, ita nec omnium temporū propria censenda esse *monuit*. Eam quidem fuisse temporum Apostolicorum conditionem, propter miraculosę charisma sanationis, quo tum Deus Filii sui nascentem Ecclesiā cōfirmare voluit, vt presbyteri tūc temporis, quosvis morbis decūbentes, non modò sine suæ salu-

" lutis periculo, ſed cum iſtorum
" etiam frequenti revaleſcentiâ
" inviſerent: & iſtis idcircò ſecu-
" lis, vnctionis ſymbolum quàm
" quotidianum, tàm etiam fuiſſe
" ſalutare. Iſtarum verò ceremo-
" niarum neceſſitatem ab his Ec-
" cleſiæ noſtræ temporibus tan-
" tùm abhorrere, quantùm à pri-
" mitivâ iſtâ miraculorũfrequẽtiâ
" longiſſimè receſſimus. *Unde e-*
" *videntiſſimâ rationis luce ex ipſiſ-*
" *ſimo contextu comprobavit* hanc
" Apoſtoli præceptionem Mini-
" ſtris noſtrorum temporum non
" competere,eò quòd illi, de qui-
" bus Apoſtolus loquitur, acceſ-
" ſebantur quidẽ vt precarentur,
" ſed vngebant vt ſanarent. Quæ
" ratio evidentiſſimè evincit,vn-
" ctionis Pontificiæ ſacramentum
" huic loco inniti nullo modo
" poſſe, cum ipſi Põtificij agnoſ-
" cant ſe non vngere vt ægrotos
" ſanarent,ſed vt morientibus vi-

a"

aticum exhiberent. Illud enim ,,
sanationis donum cum jam (etsi ,,
non ratò se habere [i] mentiantur ,,
fanatici homines) non habeant, ,,
ideo præceptum hoc presbyteros accersendi extraordinarium fuisse, & ad nostros jam minimè pertinere, nisi fortè se etiã corporum medicos profiterentur, qui esse debeant animarum. Nã vtriusq; etiam Medicinę peritiã habuisse illius seculi Presbyteros mihi plusquã probabile videtur, (& de Divo Luca, Medico simul & Evangelista, planè constat) quandoquidem vt tempora tum erant, quum nullum vnquam capitalius odium ,,
esse poterat, quã de Religionis ,,
causa inter Ethnicos & Christianos; certissimi res erat periculi ,,
si fideles, morbis affecti, se vitamq; suam infensissimorũ hostium curæ committerent. Sed ,,
æquum potiùs erat, vt qui inter ,,

ip-

i *Historiæ Jesuit. de rebus Indicis. Petrus Maffeius & Epist. Iaponicæ. Nec certe ratio erit vt Iesuitæ sacrificuliq; sperent vnctos suos è vasuros manum Dei percutientem quum vncti ipsius Dei ægre possint evadere manũ Jesuitarum Sacrificulorumq; percutientem.*

"ipſos authoritate & doctrinâ
"pollerent (quales erant eorum
"presbyteri) ijdem etiam vtrãq;
"curam vtriuſq; ſalutis, tàm eter-
"nę, quàm corporeæ ſuſciperent
"quo pacto ęgros ſuos meliùs po
"terant, aut ad vivendum iterum
"confirmare, aut ad moriendum
"(ſi ſic Deo viſum) præparare.

Cui ſolidiſſimo Regis de Apoſtolico ſenſu judicio, quum judicium *Sancti Auguſtini* (libro qui *Speculum* dicitur, illud ad ſua tempora accommodantis) modeſtè opponeretur (quãquam *Gregorii* potiùs *Magni*, quàm *Auguſtini* ſcriptum illud fuiſſe oſtẽdebatur) ſubjecit Regũ vt doctiſſimo, ita mitiſſimo, Pertinere quidem etiam dum, quantum commodè fieri poſſit ſine periculo, ſed vt relevarent orando, non vt vngendo ſanarent, quod fieri non poteſt ſine miraculo.

Digna ſententia Orthodoxo Rege hiſce præſertim ſeculis, in quibꝰ poſt exploſa fictorum Sanctulorum miracula vetera novæ ſuccreſcũt ſanationum [k] impoſturę, corũ præſtigijs præſer-

[k] Quales per multas hic in Anglia publicis tribunaliũ judiciis detectas, egregie deſcribit Harſinettus libro inſcripto. *The Jmpoſture of the Romiſh Church.*

ſertim introductę, qui ſe Patres Sodalitij Ieſu venditant, vt veros ſodalitij Ieſu filios procliviùs faſcinare poſſint quiq; [l] mulierculis (quas pro ſtudio ſé per complecti ſolent) corporum medelam pollicentur, vt earum animas æternùm trucident. Quorum fœdiſſimis fraudum incantamentis, cetero rum Regum Chriſtianorum Sereni tates imponi ſibi minimè permitterét ſi Britannici Regis in ſacris Dei oraculis, idq; [m] Dei juſſu evoluendis, exé plũ velint ſequi, tametſi illius in illorum myſterijs indagandis ſublime in genium, aſſequi deſperent. Sed Papa illud prohibet. Vocem Rege indignã! qui juſſa Põtificia curet, divina negligat; ſcilicet reformidãs ne ab offenſo Capitolino Ioue, vel Anathematis fulmine ad ima Tartara præcipitaretur, vel pulvere tormentario ſulphureoq; in ſummũ æthera diſploderetur. Vah Infernalem & Ignivomam Ignatij ſobolem à Romanâ lupâ educatam. Intelligant tandem Orbis terrarũ Principes noſtro periculo, quib⁹ argumẽtis ſuadeat Pontifex, & quàm pia, quã mitis, quàm charitate (ſi Dijs placet) plena ſit Religio Romanenſium; quibus, pietatis officia ſunt, regna everte re, Reges trucidare, [n] vulgarem cædi-

um

l Nam earum fere ſolarum curam ſuſcipiunt, vt eodem libro veriſſime declaratur.

m Deut. 17. v. 19. 20.

n Sic & eorũ Athleta Simon Comes Monteforté. ſis, cui quod centum millia Albigenſium Hæreticorum (ſic pios notant) truci daſſet, & 80. iam tradidiſſet Sixt. v. Trophæum ſtatuit in Vaticana, & *Chriſtianiſſimi* titulo donatur. Angel. Rocca deſcript. vaticã.

um modum dedignari, nova, incredibilia, diabolica excogitare, vt simul, & nictu oculi, incredibilis numerus Principum, Nobiliumq;, quibus terrarum Orbis vniversus selectiores non habet, lamentabili exitu contrucidarentur. Certum est, & indies nova exempla fidem facient, quod vbicunq; *Iesuita* est, *Garnetius* est, Regum proditor est, scelerum machinator est. Sanctiores vos (*Bralis sacerdotes*) qui vestra corpora crudeliter cõscidistis sed vestra tantùm; hi, vltra vota illius olim Tyranni, vno ictu totius Reip. jugulũ confodient. Sentiet fortè. licèt serò Nobilissima gens vicina, se quum Iesuitici flagitij monumentum destrueret, non inconstantiæ modò suę Trophæum extruxisse, sed veteris etiam parricidij, nova exempla accelerâsse. Sed qui olim *Iacobi Deum* se peculiari titulo vocari voluit, idem eodem numine, eodem nomine se *Iacobi* nostri Deum esse Tutelarem patefaciet perpetuò, quodcũq; Esaüus Antichristianus & Papicolarum infernale agmẽ diabolicè machinetur.

At quo rapior? dũ recordor officij mei, obliviscor instituti. Nihilominus illud & jure meo superaddam, quod aureo hic asteriſco videtur nõ indignum

num, quodq; & tum publicè, & aliàs semper privatim, in Rege disceptante mirari solēt omnes, eum adeò veritatis indagandæ studio teneri, vt quum tantâ sit doctrinæ ingenijq; subtilitate, vt refelli facilè non possit, tantâ tamen sit facilitate vt sibi contradici non modò patiatur facilè, sed etiam cupiat. Nec enim vivim⁹ sub ejusmodi Rege, nec eo seculo, quo tanti sit periculi *contra eum scribere* (vt inquit ille) *qui potest proscribere*; at nec illi jam contradicere, qui potest & aquâ & igni interdicere; adeò nostrum hunc Imperatorem alienū esse patet ab ea *Adriani* Imperatoris (aliàs nō illaudati) morositate, suiq; superciliosâ cō fidentiâ, quam propter, veri sæpius cognoscendi beneficio se privabat; de quo nō illepidè Phavorin⁹, *Necesse est* (inquit) *vt eum omnibus doctiorem agnoscam, qui triginta habet legiones*: adeò proclive est Principibus, non in literarijs modò negotijs, quod fortè levius, sed in arduis etiam Reipublicæ consilijs, sibi præ sui præfidentiâ, veritatis alsequendæ opportunitatem, præcludere.

o Aelius Spartianus in vita Adriani.

Verùm *Cælo* jam ferè *medium sol igneus orbem Hauserat*; ideóq; toto disceptandi negotio, non minore cum glo-

gloriâ omnium Actorum, quàm cum voluptate Audientiũ exantlato, visũ est Perexi mio Procãcellario (cujus id vti diximus, munus) receptui canere, & (pro more Academiæ) totam controversiã suo calculo definire: ne cui fortè auditorum illud contingeret, quod P *Sulpitio*, & *Cottæ* attribuit *Cicero*, qui auditâ subtili *Crassi* & *Antonii* concertatione, hæserunt animis penduli dubijq;, eorum vtri credendum potiùs esset, an eorum neutri. Cujusmodi scrupulum omnem & orationis gravitate, & judicij, doctrineq; (quibus plurimum pollet præstãtissimus vir) soliditate, ita penitùs exemit, vt meritò primas in Academicâ dignitate ei delatas omnes agnoscerent, in quo omnium non scientiarũ modò, sed & virtutum primas conspiciunt. Omnia verò illa Angelos atq; Sanctos invocandi nugamenta ita cõspectui omnium, explosuiq; exposuit, & Pontificum Romanorum (qui istũ Cœlitum cultum, quasi præcipuã Religionis suæ Arcẽ, mordicùs tuentur) vafritiem avaritiamq; strenuè detexit, vt non modò Romanam illam *Sãcti Angeli* Arcem cum q *Borbonio* iterum obsedisse censeres, sed etiam eandem & in eâdem vnà inclusum Pontificẽ, fun-

p Lib. 1. de Orat.

q Guicciard l. 8.

funditùs evertisse. Ea verò beata prædicavit regna (quæ autem illa, si non nostra?) quæ, vt vnum Deum vnicè colunt, ita ab vno Deo amantur vnicè & coluntur; quæ & pacem stabilẽ, & religionẽ puram possident; quæ cũ Literarum tùm Armorum gloriâ florent, quæ (quod omnium ferè caput est felicitatum) Rege fruuntur potentissimo, tamen pacifico, rerum omniũ copijs florentissimo, tamen vivendi moderato, majestate & splendore supra summos, facilitate tamen, & affabilitate infimis pari, Rege denique Pissimo, & piorum fautore, Doctissimo, & Doctorum summo Mæcenate, hoc est *Iacobo*, hoc est nostro. Ita actis, Deo pro tanto Rege, Regi, pro tantâ clementiâ, patientiâ, candoréq; gratijs, quæ concipi potuerunt maximis, voluptate incredibili perfusis omnibus, antemeridiani negotij pensum absolvitur, Regemq; omnes omnibus felicitatum votis, vnanimiter ingeminatis prosequuntur.

Ille verò, qui nullas vnquam dapes sibi censuit jucundas, nisi quę literatũ sale condirentur, præteritæ voluptatis recordatione, & gratâ futuræ expectatione accensus, longâ se morâ distineri nõ patitur; vt qui ab epularũ lau-

lautitijs festinando, eodem se esse animo proderet, quo fuit *Alphonsus Aragonius* consuetam epularum horã differendo; quo tempore, consimili eruditorũ colloquio diutiusculè intentus, cum ab esurientibus Aulicis moneretur se ad mensam expectari, *nequaquã* (inquit) *hæ enim mihi dapes, hi conviv*æ sensitq; multò jucũdiorem esse gustũ ferculorum, quibus anima alitur, quã quibus gula saginatur.

Theologia quidem animæ animæ, Iurisprudentia animæ reipublicæ, & *Iacob*ꝰ qui vtriusq; saluti prospicere se debere intelligit, vtriusq; artes studio quanto potest, maximo, & amore affectat. Itaq; pomeridianas horas Cæsarei juris Professoribus impendit, assidentibus à sinistrâ, Reginâ fœminarũ optimâ, & *Henrico* Principe; à dextrâ Legatis vtríusq;, circũquâque Heroïnarum & Procerũ, cæteróq;, vt diximus, cœtu spectabili. Prodierunt tum è reliqua Iurisperitorum familia, sex lectissimi purpurati; D. D. *Byrd*, è *Collegio Omnium Animarum*, D. D. *Weston* ex *Æde Christi*, D. D. *Martin* è *Collegio Novo*, D D. *Hussay* Principalis *Aulæ Magdalenæ*. D. D. *Budden*, è *Collegio Magdalenensi*, D. D. *LLoyd* è *Collegio Omnium Animarum*, vires suas experi-

tur-

turi omnes adversùs Clarissimum virũ, D D. *Blencow*, *Collegii* ♀ *Regalis Præpositum*, Respondentem sub præsidio *Alberici Gentilis*, Regij Professoris, plurimâ (scripta ej' testor) literaturæ varietate refertissimi. Thesen duas proposuit. Opponentium meritò primus D.D *Byrd* his Hypothesibus (more Iurisperitorũ) descriptas. Primam, *Caius, Civitatis Papiensis Civis, quidam Iulio concivi suo obviam factus, cumq; maximo impetu, gladio districto adortus, fuit ab eodem Iulio, se contra vim illius defendente, interfectus, præsente tunc fortè, atq; inspectante illius Civitatis Iudice. Paulò post, cũ de hac cæde in iudicio quæstio esset, prodierunt quidam Testes, integræ opinionis & famæ, qui prædictum Iulium & insidias feciss e Caio, et vim priùs intulisse testarentur. Quæritur.*

An prædictus iudex ferre sententiam debeat secũdùm probationes in iudicio deductas, cõtra veritatem sibi privatim cognitam? Affirmat Respondens. Secundã: *Inter duos Reges vicinos diuturno bello inter se contendentes, induciæ nuper factæ fuerunt; quibus inter cætera cautum erat, vt vtriusq; regni subditis liceret in hostili territorio tutò versari, vsq; ad certum*

q Vulgo *Auryal* dicitur forte quasi *Aul-royal*; nam & Collegium Regale, & Aula Regalis, olim dictum ab Ed. 2. Fundat. inde est quod in chartis fũdationis Coll. Regin. legitur, fuisse antea Collegium Oxon Regio nomine sed Reginę nullum.

tum diem in dictis induciis nominatũ; in tamen, vt si post illum diem quisquam il alterius ditionis subditus maneret, occid iure ab illius loci incolis posset. Quidam cum ante diem præstitutum ad suos redire parârat, & conductâ navi, ab hostili por tu soluisset (quoniam alia recedẽdi via nul la erat) in eundem portum, vi tempestati subitò exortæ, reiectus erat, ibiq; manere co actus, donec dies inducijs expressus elaberetur. Quæritur,

An iste alienus, et hostis, contra ius inducijarum priùs pactarũ in hostili portu adversis vẽtis detẽtus, iure occidi ab illius loci incolis possit?

Negat Respondens: & oratione facundâ (quâ facultate plurimũ pol luisse semper habitus est,) omnia rationum pondera, judiciorum exempla Iurisperitorũ testimonia, adeò copiosè lúculentérq; congessit, vt nullam contrà proferri censeres potuisse, ve speciem rationis, quâ sententia to propugnaculis communita convelle retur. Atquî quid adeò munitũ, quod Iurisperitorũ machinæ, & ingenia nõ labefacient? ita fit, vt dum acutissimi Opponentes vtrínq; argutiarum su rũ impetu & ingenij quasi fluctu De

cum

cumano irruunt, Iuriſcõſulti, qui alio rum contentionibus terminos impo nunt, ſuis item videantur non poſſe. Quod, cum in alijs eorum litibus levi oris momenti frequens ſit, in iſtis tã ti momenti controverſijs contingere mirum videri non debet. In quibus, duo quæ ſunt in rebus humanis maxi ma, quaſi die dicto, litigãt pro Tribu nali; Lex, & Æquitas; Conſcientiæ rectitudo, & Iudicij; bon⁹ Civis, & bo nus Vir; & (vt verbo dicã) ſalus homi nis, & ſalus Reipublicæ: quæ cum cõ junctа ſint, mutuâq; inter ſe cõcordiâ conſonãtia, reos ab iniuriâ, Iudices à ſcelere immunes reddunt, vtróſq; ve rò calamitatibus involuunt, ſi invicẽ diſtrahantur. Quę enim homini acer bior laniena eſſe poteſt, quàm cum *Metio Suffetio*, opinionum quaſi bigis membratim diſtrahi, dum hâc, Lex ci vitatis, illâc, naturæ te incitet, hâc Regis, illac Dei, re ſolliciter, & diſcru tiet offenſio? Hę enim in vtraq; Theſi diſtractiones officiorum obverſãtur; quorum jam æquabilitatem, quò acri ori diſceptandi contentione Cæſarei noſtri concertatores inveſtigant, eò profundiùs in *Democriti* puteum veri tas demergitur.

Sed ecce nobis è machina verè Io vem

vem. Non enim interea Auditor parũ attentus ſedet Iacob⁹; at nec Auditor tantùm; omniáq; nõ *Iuſtiniani* ſupercilio, ſed judicio libravit ſuo, docuitq; oratione & frequẽti, & ex conditiſſimis Regiæ ſapientiæ theſauris deprompta, ſublimius quiddã eſſe intellectus donũ, quo cœlitùs imbuit Deus pectora eorum Regũ, quos charos habet, quàm quod noſtri ordinis homines, quãtiſcunq; aut ingeniorum, aut induſtriæ viribus aſſequi poſſint, etiamſi doctiſſimorum omniũ monumẽta ſuis lucubrationibus expilârint.

Teſtor te Dîa veritas (*cuius ego veſtigia ſemper adoro*) tantùm abeſſe quicquam vt Regijs (ne dũ alterius cujuſcúnq; lectoris) auribus dem, vt contrà videam mihi impenſè metuendũ, ne tantum in tanto Monarcha literarum ſplendorem, cognitioníſq; varietatem, orationis meæ maculis potiùs obfuſcem, quàm coloribus depingã. Hoc mihi (ſcio) tota apud nos cohors Cæſarea ſuffragabitur, de ea, quæ tum agebatur, quæſtionum materia, nihil vnquam ab ijs, qui inter ipſos totas familias ducunt, aut ſcriptum, aut dictũ fuiſſe ad inſtitutum accomodatiùs, ad rei veritatem exquiſitiùs, ad Reipublicę vſum opportuniùs, ad Iuriſpruden-

tiæ

iæ sensum subtiliùs, ad legum moderationem salutariùs, ad omnium rerum, hominum, temporum, necessitates sublevandas validiùs, quàm quod istoc die auribus sitientibus, oculisq; præ animorũ gaudio planè lacrymãtibus, ex isto inexhausto eruditionis fonte hauserunt, Tum præcipuè, quũ animadverterent ex Disputantium vtrinq; decisionibus, non modò Iudicẽ in duo discindi, sed veritatem etiam discerpi, nisi ipse propitius se Sequestrẽ immisisset, eámq; vtrisq; subduxisset, [f] *Philippi* illius more (etsi maiore cum laude) qui arbiter factus inter duos Thraces, Regnum vtrisq; abiudicatum sibi reservavit. Etenim sententiæ oracvlo sic statuebat Nec hinc conscientiæ notitiam negligendam, nec illinc legis præscriptũ violandum fuisse, quorũ anteà alterum inevitabile videbatur. Siquidem (*inquit*) duplicem sustinet personam, vnam publicam Iudicis, alteram privatam hominis Christiani. Quâ Iudex est, juramento Regi tenetur secundùm legẽ judicare; quâ Christianus, Deo obligatur judicare secun-

[f] Iustin. l. 7.

" dùm conſcientiam. Quòd ſi a-
" liquando contigerit, vt vtrúmq;
" præſtare nequeat, eò quod pro-
" bationes afferantur contra veri-
" tatem privatim ſibi cognitam,
" oportet inprimis omnes aggre-
" di & tentare modos, quibus in-
" veſtiget veritatem, & retegat
" teſtium falſitatem, & vtramque
" in lucem meridianam (ſi fieri
" poterit) protrahere. Sin adeò
" teſtes deſperatæ ſint nequitiæ;
" & præfracti, vt illud efficere,
" atq; obtinere non poſſit, Regẽ
" tum demùm ſcriptis de re totâ
" certiorem facere oportet, cujus
" eſt id officium, vt poſſit, & de-
" beat, tanquam Angelus Dei
" judicium rectum, & ſecundùm
" veritatem ferre: atq; ita, vel iux-
" ta conſcientiam ſuam de re illa
" ſtatuere, aut alium in prioris lo-
" cum Iudicem ſubſtituere, eũq;
" in teſtem producendum decer-
" nere. Atqui ſi id Regi perſuade-

ri non possit, eam vt provinciã " atq; curam in se suscipiat, Iudi- " cem tamen oportet potiùs Iu- " dicis munus deponere,& priva- " ti testis personam vltrò induere, " quàm contra conscientiam suã " judicare: eò quòd verissimũ sit, " quod quidam dixit, *qui iudicat* " *contra conscientiã, ædificat ad ge-* " *hennam*: quibus deinde subiecit, Ni- " hil inquius esse , & immanius, " quàm vt bonorum causæ falsis " malorum testimoniis æstimarẽ- " tur; sic enim neminem bonum " tutum esse posse, cum nec Chri- " sto ipsi ejusmodi testes falsi de- " fuerint; nihilo tamen magis in- " iustum illum Iudicem excusari. "

Deinde verò quòd illam *Boni Viri*, & *Boni Civis* distinctionem lubentiùs à Domino *Gentili* (quo cum honorificè & nominatim extra ordinem compellato, frequenter disceptabat) vsurpatã animadverteret, quasi liceret cuiquã, vt Civi bono, agere, quod vt bono Viro, non liceret, eâdem nihilo excusari judicem probavit; præsertim, Quum

"poſſit, & bonum civem, & bo-
"num etiam virum præſtare al-
"teri cedendo, qui, in locum ejus
"ſurrogatus, poſſit vel ſecundùm
"veritatem exploratam, vel ſanã
"ſaltẽ conſcientiã ferre iudiciũ;
Adeò illud vt veriſſimum comproba-
vit quod quidã dixit, *Quid* (inquiens)
fiet de Cive bono, cum Cacodæmones, malum virum ad inferos abripuerint? quo ludi-
ces iſtiuſmodi admonerentur, ne quid
[s] Mat. 27. v. 19. ſibi rei ſit cum iuſto illo, ne aliquãdo
[u] Mat. 27. v. 4. cum [u] Iniuſto illo exclamare cogan-
tur, ſed fruſtrà, *Peccavi, prodito ſanguine innoxio,*

Quæ omnia (vt omittã alia frequẽ-
ter ſummo cũ acumine interiecta) tã-
to cum judicio elocutus eſt, quanto
credibile eſt Scævolam aliquem, aut
quodcũnq; aliud ſapientiæ Oraculũ,
loqui voluiſſe: tantâ verò orationis
Majeſtate omniũmq; audientium ad-
miratione, quantâ certum eſt, præter
Iacobum, neminem potuiſſe. Quod etſi
quivis rerum eſtimator prudens, faci-
le deprehẽdet ex nudis iſtis orationis
lineamentis (eius enim ſceleton tan-
tũ aſſequi potui, ipſam verò pulchri-
tudinem, & quaſi vitam nõ potui) mi-
hi tamen agnoſcẽdum eſt neceſſariò,

nar-

narratiunculæ meæ humilitatem tantùm eſſe infra rei dignitatem, quantũ aut Maieſtas eſt Regia ſupra meæ fortunæ conditionem, aut Regia ſapientia extra mei ingenii captum. Quod etiam indicijs non levibus, in altera induciarum controverſia eluxit. Nam quum rationes vtrinq; prolatæ irreconciliabiles viderentur, adeò ſe peritum præſtitit, non modò luriſperitorum iam decertantium, ſed ipſius etiam Iuris Moderatorem, vt quum religioni duceret, aut Inducia-
rum expreſſas ſanctiones violare, aut cuiuſquam (tametſi hoſtis) vitam temerè im, etere, vtriq; periculo medicinam ſalutarem adhiberi oportere pronũciaverit. Idq; (*inquit*) facilè cõparebit, ſi aliam eſſe rationem Principis ſive Iudicis ſupremi, aliam ſubditorum, & Iudicis ſubalterni, obſervaverimus; ideoq; vt ſubditi facere debeant ſecundùm leges, & ſententiam Principis ſuperioris, ita & Princeps debet vim ſuperiorem ag-

" noſcere, Dei ſcilicet manum. Si
" ergo Induciæ inter Me, & Tur-
" cam ſeu Principem alium ali-
" quem factæ fuerint, & poſt in-
" duciarum tempus elapſum ali-
" quis, quem tempeſtas maris in
" partes Britanniæ Boreales ade-
" gerit, ibi inventus fuerit, ſi ab in
" colis ibidem degentibus dictũ
" induciarum diem cognoſcenti-
" bus, non autem mentem Re-
" gis, occidatur, non ſunt in cul-
" pâ; quia ſuperior vis ſemper eſt
" agnoſcenda, nec ad illos perti-
" net, ſed ad Principem ſtrictum
" jus ex æquitate moderari. Iudex
" autem inferior, hominem ita
" captum liberare non debet, ſed
" Regis arbitrio reſervare, qui eũ
" poteſt, & debet ſervare. Nam
" Rex ipſe debet etiam cedere
" vi maiori, quæ à Deo proficiſci-
" tur, atq; ita aliquid de iure ſtri-
" cto remittere.

Sed quid ego tam ſacra eloquia, tã illotâ manu, tã diſpari ſtylo vlteriùs con-

contrectem? Credite, mihi credite, humeros tanto oneri impares meos ſentio; nec quicquam magis metuo, quã ne tripodem illum contumeliâ afficiam, cuius Oracula pro ingenii mei mediocritate, amoris verò immenſitate, laude aliqua afficere ſtatuiſſem. Parcite, verò, mihi parcite, *Florentiſſimi Oxonienſes*, ſi dum amoris officio, & officii amore abripior, ab ingenio videar derelinqui; ſubvereor enim, qua eſtis in Regem optimè meritum, optima voluntatum propenſione & gratitudine, ne veſtrum candorem ſuboffẽderim, qui temerario auſu, calamóq; meo (quid enim diſſimulem?) verè an ſerino, eas Regię loquelæ laudes profanem, quas ingenio, & acumine Aquilino, ore verò Cycneo, aut Phœbeo potiùs, concini celebrariq; debere cenſuiſtis. Quemadmodum enim amatores, Amaſias aut Dominas ſuas tabulis depingi minùs pulchras, quã eas ipſi animis finxerunt ſuis, ægrè ferunt; ita, nec ita modò, ſed multò etiam ægriùs metuo feretis, eum, quem vos habetis, quiq; vos habet in deliciis, vili orationis meæ penicillo depictũ intueri, vivoq; illo ſucco, & colore denudatum, quo præſentes præſentem tanta admiratione, & quaſi mi-

raculi loco habuistis. Testes incredibiles applausus vestri, in Academia antea inauditi, tum verò tam frequẽtes, vt eloquentem Regem ad singulas penè sententiarum periodos, quasi gaudij vestri impotes, acclamationibus impediveritis. Hìc enim illud doctorum hominũ [x] *Nil admirari* meritò desiit apud doctos, atq;

[x] Hor. epi. l. 1. Ep. 6.

Nunc *admirari prope res est vna Numici*, quæ omnium animos eruditorũ, quãvis etiam è Secta Stoica, vel invitos abriperet, vel ex invitis redderet lubentissimos. Nec enim Academici soli tantæ voluptatis impotẽtiã superati, sed splendidissima etiam Procerum caterua, venerandiq; Senatores manus suas, habenis Reipublicæ moderandis adsuetas, ingentis lætitiæ sensu complodere doctuerunt. Et, quod priori voluptati incredibilem fecit accessionem, *Regina Anna*, tanquam altera in medio plaudentium Heroïnarũ choro Diana, vnãq; *Henricus Princeps* exultabundus manus tenellas, & beatas, tanquam communis lætitiæ lubẽtes testes, crebris splẽdidisq; applausibus divexabant. Quid plura? qui tãtę delectationis impetu nõ percellitur, *Is mihi dura silex, aut stet*

Marpesia cautes,

&

& qui, gaudentibus omnibus, vnà non lætatur, ille per me, gaudentibus omnibus, solus lugeat.

Istas tandem jucundissimas deliciarum dapes, sole iam ad vesperum inclinato, claudebat doctissimus *Gentilis*, oratione disertâ, quâ beatam prædicabat jurisprudentiam, quę tanti iterũ *Iustiniani* auspiciis fuerit illustrata. Jurisperitis verò suis meritò congratulabatur, qui tam potentem Monarcham, eo ipso die, non facultatis tantũ suę peritum, & studiosum, sed sui quasi Ordinis Professorem, & Mecænatẽ experti fuerant. Ita, omnibus seriò exultantibus, discceditur.

Sed brevis est intermissio voluptatis, quam statim à Cœnâ renovãt perjucunda Tragœdiæ spectacula, & quasi seriæ antegressæ disputationis condimentum. Fabulæ (quam delecti ex vniversa Academia adolescentes egerunt) nomen AIAX FLAGELLIFER, titulo ex *Sophocle* mutuato, sed re, tam diversa, quàm idiomate. Cujus argumenti factus est delectus, non tantũ quòd splendidâ pomposâq; representationum varietate, tantis spectatoribus delectationem affluentem ministraret; sed quòd materia etiam videretur Aulicis, Academicisq; auribus,

g Et huiusmodi quidem Iustinianum & desiderat & iam sperat Britannia in legibus Municipalibus earumq; innumeris Professoribus (totius fere regni hirudinibus) in ordinem redigendis, & reformandis; graviora enim damna patiuntur sæpe Cives ex ipso iure, quã ex iniuriis quibus propulsandis iura conduntur.

animíſq; perquàm accõmodata. Celebris enim repreſentatur illa de *Achillis* defuncti armis contentio, quæ ſibi pro militaris virtutis prẽmio vendicavit *Aiax*: ſed obtinuit *Vlyſſes*, prudẽtiæ merito, & literatę facundię. Victus miles theatrum circúmq; omnem furioſo complet boatu, Furias evocat, Deos hominéſq; execratur, nihil prẽter minas, & vindictam ſpirat. Sed & vanæ irę, ſine viribus, & vires ſine prudẽtia; inq; domini perniciem cedit ferocia, quam non literarum & doctrinæ cultura temperat. Poſt varia furibundi hominis facinora, ovium grege, ducũ Grẽcorum vice, contrucidato, ingenti ariete pro *Vlyſſe* immaniter flagellato menti tandé reſtitutus ſibi morté cõſciſcit, dementior quàm quũ demens. Domini mortem miſerrimè luget *Teꝛmeſſa*, ſed exultat Vmbra *Hectoris*, quæ *Aiaci* infenſiſſima, Chori præbebat vicem. Quę omnia quàm mirificâ, & aures, & oculos varietate paſcerent, facile non eſt dicere, eóq; magis quòd pro materię varietate, tota Scenæ fabrica, & artificioſus peripetaſmatum apparatus, iterum atq; iterum, mirantibus omnibus, innovaretur: vbi modò *Troiæ*, & littoris *Sigæi* ideam vivã conſpexeras, mox ſylvas, & ſolitudines, hor-

horrenda antra, & furiarum domicilia: hisq; subinde vanescentibus,
Tentoriorum Naviúmque
faciem jucundissimam
inexpectatò con-
tuereris.

ACTA

ACTA TERTIÆ DIEI.

Ametsi ex istis literariis dilicijs, quibus & diem totam, & noctis etiam ferè medietatẽ Principes patientissimè impendissent, non modò ad satietatem hausisse, sed ad tœdium etiam exhausti videri possent nisi eorum incredibilis esset erga sapientiæ studia propensio; *Iacobus* tamen, quasi [a] Sol ille, quem in Britāniâ non occidere, aut resurgere retulit *Tacitus*, sed ita leviter tantùm noctũ transire vt finem atq; initiũ lucis exiguo discrimine internoscas: primo mane præsentię fulgorisq; sui Phœbeâ iterum lampade eruditos Phœbi alũnos illustrare statuit. Nam post cõmunem animarum Reiq; Publicæ salutẽ, ex legibus divinis, atq; humanis (quæ superioris diei pensa) æstimatam, tertiam

[a] Tac. in vit Agricolæ.

tiam jam curam corporis ſaluti, id eſt Medicinæ, impertiendam cenſuit; vtpote cui probè innotuiſſet illius dicti veritas (etſi à [a] naſuto neſcio quo cõtorti) quo tria illa quæ poſſidemus, & quæ noſtra dicimus, animam, corpus, & fortunas, intelligimus, non ita eſſe noſtra, vt arbitrio noſtro habeantur, & regantur, ſed dependere potiùs animam à Theologorum, fortunas à Iuriſprudentium, corpus autem à Medicorum, etſi non arbitrio & libidine, (vt dixit ille) at diſciplinâ tamẽ, & inſtitutione. Quo in genere cum eos, meritò plurimâ proſequamur veneratione, qui ita operam nauant ſuam, vt quàm plurimis prodeſſe poſſint, nemo, niſi iniquiſſimus rerũ æſtimator, boniq; publici peſſimè invidus, *Iacobo* noſtro recuſabit immortalem gloriæ aram figere, qui ipſe adeò mirabilem in *Theologiæ*, *Iuri prudentiæ*, & *Medicinæ* arcanis peritiam, eamq; planè (ſi negotiorum immenſitatem ſpectes) divinitus aſſequutus eſt, vt ſi quid fraudis ſuciq; in pulcherrima iſta ſtudia irrepſerit, illud vniverſum, non modò divino ingenio poſſit deprehendere, ſed affectu etiam Heroico extraditionum ſuarum oras amandare ſatagat.

[a] Clerk de Aul.

Invaſerat quidem gentem noſtram Bri-

Britãnicam, exoticis ſemper ineptijs plus ſatis addictam, *Indici medicamenti* dicam, an morbi? affectatio; dùm omnes pleriq; *Nicotiani fumi* (annon fimi potius?) halitu ita prægravantes capitis defluxus devocant, vt eorum cerebra verè leviſſima, ne ingenioli quidé pondere opprimãtur. Homines ipſo, quem hauriunt, fumo leviores; quorũ quia perquàm multi, ſerâ ducti pœnitentiâ, illud de ſuo medicamento experti fuerant, quod de *Mario*, *Syllaq;* dictum, *medicinã morbo multò deteriorem:* pharmaci hujus vires, viruſq;, ſubire jam Aſclepiadei hujus Lycęi examen debere cenſuit prudentiſſimus Rex; vt ita & Regiâ & Academicâ cenſurâ, & nigri σὺν adjectione in exilium ęternũ (ſi fieri poſſet) ejiceretur. Atq; hãc diſquiſitionem vſui publico indultam voluit; alteram verò privato ſuo; quã quam & ea maximè in publicis ſunt ducenda, quæ vel privatim ad Principes ſpectant. Nam quum ea Principis verè boni cura eſſe debeat, vt Rempublicam, quâ ipſe florenti potit⁹ eſt, poſteris etiam ſuis immortalem trãſmittat, fruſtràq; de illa civiũ felicitate conſultaturus eſt, qui de liberis etiam ſuis, ab ipſo ortu, virtute morumque probitate imbuendis, tempeſtivè non

non deliberet, ecquis eſt qui non iſtã in Rege optimo, maximam exoſculetur curam, qui ne de ipſis ſobolis ſuæ cunis, & vagitibus ſecurus eſſe poteſt, niſi omnis, vel leviſſima indolis cõtaminandæ ſuſpicio pręcidatur? Hinc iſtę emerſerunt quęſtiones duę, ſuo vtraq; tetraſticho explicatæ. Prior,

An mores Nutricum à puerulis cum lacte imbibantur?

Mores vix Mater, Nutrix minùs inſerit; indit.

Mos mores; Corpus lac alit, haud animam.

Capra Iovi *Nutrix*, Cyro *canis*, *& lupa* Proli

Martigenæ, *ex illis num lupa, capra, canis?*

Poſterior, *Vtrum Frequens ſuffitus Nicotianæ exoticæ ſit ſanis ſalutaris?*

Quid cenſum (vereor ne ſenſum) inſumimus herbæ?

India, quam mittit, ſed minùs inde boni.

Num ſani, inſani qui fecimus aſpida merces?

Quo proſit ſanus non habet, æger habet.

Vtramq; harum ſplendidã, copioſã e-

eruditâ oratione illustravit vir per quã illustris, Dominus *Gulielmus Paddæus*, tàm purpuræ Hippocraticæ, quã Equestris balthei splendore nobilitatus; eo quidẽ nomine nobilior, quòd cum illinc, splendentium Aulicorum, hinc, certantium Academicorum ordines contueretur (quorum vtrorũq; gloriâ conspicuus erat) maluerit se eorum numero adjungere, qui literarum quàm qui fortunæ splendore florerent. Quo facto, & illam prudentis Imperatoris [b] *Sigismundi* sugillationẽ prudenter evitavit; qui cum *Georgium Fiscelũ* & Doctoris, & Equitis vnà insignibus ornatum, videret, Doctorum subsellijs relictis, Equestribus se libẽtiùs adjungere; *Stulte* (ait) *qui Literis* [c] *Militiã præfers! Nam ego Equites mille vno die fecerim,* [d] *Doctorem vnum ne totidem annis*; & Regis tum præsentis, multumq; *Sigismundo* sapientioris exemplum tum præsens pro modulo imitatus est; qui quum omnes, qui vsquam gentium, Principes gloriâ su-

[b] Aeneas Sylvius, de rebus gestis Alphonsi

[c] Nam Equitum, Amigerorum, Comitum, Ducum, tituli plane militares sunt ideoq; Medicus, aut Leguleius, qui Equites audire ambit æq; prudenter agit, ac si bellator ob rem bene gestam Medici aut Iuridici nomine remunerari cuperet.

[d] Hic enim titulus est meriti non gratiæ, sed Papa liberalior Imperatore fuit, quum crearet omnes Doctores qui starent supra pontem, vnde quæstio nata est in Foro Papali, an Muli qui tum stabant supra pontem essent Doctores; quid ni, quum Imperator Romanus faceret Equum suum consulem (teste Dione in Caligula) cur non Papa Romanus faceret mulos atq; etiam Asinos, Doctores?

pe-

peraret, gloriæ suæ accessionem non minimam censuit, si Regio diademate laurus Academica emineret.

Et hujusmodi certè propugnatore opus fuit, qui & Eques animosè, & Doctor eruditè (etsi aliàs animo in *Nicotianam* non nimiùm hostili) impetus adversariorum tam potẽtûm sustineret. Erant ij ex omnibus *Æsculapii* filijs purpuratis lectissimi, eruditione multâ praxi longâ conspicui; Dominus Doctor *Ailworth*, publicâ diu Theoriæ Medicæ Prælectione plurimum laudis consecutus, Dominus Doctor *Gwyn*, è Collegio *Sancti Iohannis Baptistæ*, Dominus Doctor *Gifford* è Collegio *Novi*, Dominus Doctor *Ashworth*, è Collegio *Orielensi*, Domin' Doctor *Cheynell*, è Collegio *Corporis Christi*, quorũ singulorum singulare judiciũ ita rerum controversarum scrupulos, & involucra excussit, & acumen, aures animumq; Regis intelligentissimi delinivit, vt inde omnes intimâ voluptate perfunderẽtur, quũ Regẽ suum optimũ tã intimâ voluptate perfusum cernerent. Regis verò ingeniũ solidũ à fumis imprimis abhorrebat, & auditis, summíq; judicij lance perpensis singulorum vtrinq; rationibus Istum *Nicotianæ* suffitũ, seu po-

ti-

" tiùs fœtorem (ſic enim dici ma-
" luit) nullum aut in vſu ſobriorũ
" hominum, aut in ſchola ſapien-
" tum Medicorum locum habere
" oportere palàm indicavit. In
" omnibus enim Artibus & Sci-
" entijs certiſſima quædam fuiſſe
" earum facultatum Principia, &
" Aphoriſmos; cuiuſmodi, cum
" in Medicina ab *Hippocrate*, *Ga-*
" *leno*, & alijs tradita fuerint, nihil
" facilè temeréve oportere admit
" ti in communem medicandi v-
" ſum, quod ab eorum ſapien-
" tiſſimis inſtitutis abhorreat: I-
" ſtorum verò Principum Medi-
" corum neminem adhuc reperi-
" ri, qui fumos (præſertim fœti-
" dos) cerebro potiùs noxios eſſe
" quàm ſalutares non docuerit.
" Neminem autem niſi inſipien-
" tem vſurpare ſolere, quod à ne-
" mine ſapienti præſcribi intelli-
" git. Oculus humanus ex fumo
" lacrymam emittit, & humorem;
" ide-

ideóne fumum oculo prodeſſe
aſſeverarem? Prætereà, quis eſt
qui neſcit fumos in fluorē con-
verti ſolere, preſertim frigidita-
te cerebri accedente, vt videri
poſſit, non tàm elicere humo-
rem, quàm efficere? Quinimò
plerunq; fit, vt humor, qui ex ſe
innoxius eſſet, nec cerebrum le-
deret aut vexaret, iſtius tetri (&
fortè venenati) fumi fuligine in-
terveniente, & prægravet cere-
brum, & malignitate lædat.
Quòd ſi quid aptū ad cerebrum
purgandum, & à ſuperfluis ex-
onerandum quæratur, alia pro-
batiſſima olim à Medicis præ-
ſcribi remedia, alioſq; modos
abſq; iſtis fœtoribus, qui magis
noxia inducunt, quàm excer-
nunt, ideoq; ſi ſalutares cenſe-
antur vllis ſanis, at certè nec ſa-
nà, nec ſobriâ mente præditis.
Quandoquidem ſit contra eo
rum[e] Principia illud hauſto fœ-
to,

[e] Paulo deterior ſed ſuauioribus & potus meliori quidem & ingrato præferendus, Hippoc. Aphor. 38.

" tore efficere, quod cũ bono ſua-
" viq; odore effici poſſit. Illud
" porrò cum altero Medicorum
" principio planè pugnare, qui
" certis morbis certa etiam reme-
" dia prę ſcribunt; nec morbi tan-
" tùm rationem habent, ſed &
" temporis, quo mederi, & homi-
" nis, cui mederi cupiũt. Sed nul-
" lum vnquam medicamentum
" ſanis omnibus & inſanis, omni-
" bus in locis & temporibus (*præ-
" ter Nicotianiſtas*) vlli vnquã ſu-
" mendum putârunt. Itaq; qui
" hoc faciunt, faciunt quidem &
" ſine certo cõmodo, & ſine cer-
" to vllo exemplo, ſed non ſine
" certo fœtore ſibi ipſis, & nau-
" ſeâ aliorum. Cui tamen Regiæ ad-
verſùs fumum cenſurę, acceſſit quam-
vìs adverſa, ſed opportunè tamen fa-
cunda, & ad hilaritatem decorè con-
cinnata oratio, quà, Opponentiũ or-
dine quidem noviſſimus, ſed meritò
Medicorum nemini ſecũdus, *Dominus
Chcynellus*, fumi tubulíq; (quem manu
prętendebat) mirabiles laudes, & (prę

re-

reliquis omnib⁹ pharmacis)potentē virtutem ad cœlum extulit. Cujus eruditi prudentiſſimiq; temperati ſales,eò magis Regis,reliquorúmq; omnium animos oblectabant,quò liquidiùs indicabant,iplum tàm animo fuiſſe *Nicotianæ* hoſtem,quàm lingua patronum;præſertim quum poſteà oſtenderet Medicos noſtros fumi hujus rectum vſum à Medicis *Indiæ* (ubi & herba naſcitur,ejuſq; primò virtus innotuit)diſcere debere; illos autem,etiam quum ipſi maximè fruantur ſanitate,nunquam niſi fumo hoc priùs inebriatos,ad ægros accedere conſueſcere; idq; lege ſub gravi pœna eſſe ſancitum;quaſi eſſet & ægris ſalutare, & Medicis honorificum, neutri ut ſobriè inter pharmaca verſentur. Cujus veſanæ conſuetudinis commemorationi, [d] *Benzonus* etiam teſtimonio cōprobatę,ſubjecit Rex: Satis quidem apparere, tam barbarā conſuetudinem,non niſi à Barbaris & Indis traxiſſe originem, qui tantam habent peritiam Medicinæ, quantam morum civilitatem. Quòd ſi qui fortè ſint, quorum corpora meliùs videntur ſe habere propter hunc fumi

[d] Benzo lib. 1. Novi orbis c. 26.

" mi vſum, id non tam facere ad
" laudem medicamenti, quàm ad
" vituperium ipſorum, quorum
" corpora ita in barbarorum na-
" turam degenerârunt, vt ijſdem
" tantùm delectari, & ſanari poſ-
" ſint, quibus Indi & Barbari.
" Ideoq; quotquot apud nos ſũt
" Medici Tobacchoniſtæ, cenſe-
" re ſe æquum eſſe, adeoq; percu-
" pere, vt in Indiam iſtam (vnde
" orti ſunt) relegarẽtur, vbi abſq;
" noſtratium hominum contagio
" aut nauſeâ, vnà cum ebrijs iſtis
" Medicis liberè ſe inebriarent,
" ibiq; deinceps artem ſuam ex-
" ercerent.

Reliqua quid morer? aut quid ſingulorum diſputantium laudibus, quas anteà ſemper maximas meritò comparaverant, nobili tamen iſtoc certamine inſigniter amplificârũt, inſiſtã? Quanto minùs iſtum in Rege meritò mirando, meritò amando, laudũ quaſi Oceanũ, atramenti atq; encomij mei guttulâ augeri poſſe ſperem? Sed nec ſpe-

ſpero, nec molior. Cupio tantùm cum [e] *Stratone* illo, mundo huic cęculo, nubibúſq; ignorantię ſerviliter obſeſſo, ſolem hunc etiam in occidẽte noſtro orientem digito oſtentare, quem orientes populi mirẽtur, Principes imitentur. Æternumq; atri, & tetri ſunto & habentor, qui non tàm cute, quàm corde [f] Æthiopici, Solem, quò magis luceat, eò magis execrentur.

[e] Iuſt. l.

[f] Herod.

Toti huic tandem antemeridiano certamini feliciſſimè decertato laudatiſſimâ oratione, coronida finéq; impoſuit eximius in Medicina Doctor Profeſſorq; Regius Dominus *Warnerus*, qui omnia luculẽto genio polivit, quę aut ad vtramq, Theſin illuſtrandam, aut tantam præſentiam demerẽdam quiſquam, etſi avidiſſimus, optaret. In *Nicotianę* præſertim fumo denigrando felix; cujus infundibulũ ſeu fiſtula (ſic enim appellant) etſi jam apud Nobiles noſtros in patrium morẽ æq; inoleverit, ac olim apud nobiles *Athenienſes, tibiis inſufflatis canere*, deceret tamen *Alcibiades* noſtros, illius [g] Athenienſis exemplo, noſtráſq; Heroinas exemplo Palladis, fiſtulas tàm deformes, tàm fœtidas, tàm ſputulentas deſpuere, confringere, abijcere. Quid dico *Alcibiadis* exemplo, aut Pal-

[g] A. Gell l. 15.

Palladis? quum domi habeant *Alcibiade* multò potentiorem, doctiorem, sapientiorem *Jacobum*, paremq; *Palladi* prudentissimã consortem tantæ spurcitiei deformitatisque non improbatores modò, sed osores etiam manifestos.

Regis ad exemplum cur non componitur orbis?

Archiatri tandem *Warneri* vota, comprecantis Regi, ne Medicinæ (quam eo die tam sublimi præsentiæ, orationis, attẽtionisq; suę honore affecerat) ipse vnquam ope indigeret; omnium idipsum aliáq; omnia felicia comprecãtium vota, strenuè subsequuta sunt.

Partem aliquam (quin imò & omnem) *Venti Divûm referatis ad aures.*

Istæ dum aurium, animûmq; gratissimæ dapes Principibus apponuntur, in Templo *Beatæ Mariæ*, aliæ interim ad palatum apparantur in *Collegio Beatæ Mariæ*, quod vulgò *Novum* (etsi reverâ [h] perantiquum) dicitur; vbi toto Regiæ in Academia commorationis spatio, diversari placuit *Cancellario V-*

[h] Tempore Ed. 3 fed eo loci fuisse *Neoti* (tempore Aluredi) Collegium. & inde hoc Collegium retinuisse *Neoti* nomen (etsi propter affinitatem vocis Anglicæ vulgus *Novum* appellat) refert Foxus in Martyrol. cuius tamen coniecturam, vt acutam magis quam veram credere, hoc imprimis facit, quod nullum antiquioris ædificii vestigium, tempore *Wiccami* extiterit, quem latissimũ illum terræ ambitum, in quo Collegium ab illo fundatum nunc splendet, maximo pretio, a diversis personis coemisse, testatur situs Collegii, elegantissime descriptus in Archivis eiusdem.

ni-

niverſitatis, Dynaſtæ verè magnifico: quiq; iam ſereniſſimos Principes, Legatos, totúmq; Nobilitatis comitatũ illuc invitârat. Collegium id à Templo ad Euro-ſeptentrionem mediocri vltra plateam ([i] *Murilegorum* nominatam) per *Cervinam* Studioſorum *Aulam*, diverticulo, diſſitum; *Gulielmi Wicchami* ſummi olim Angliæ *Cancellarii*, & *Epiſcopi Wintonienſis* ſplendidum opus. Erat is, præter illuſtrem Doctrinæ gloriam, illius ſeculi [k] nominatiſſimus Architectus, quâ ſingulari peritiâ, tantum eſt & glorię conſecutus apud alios & gratiæ apud Regem ſuũ *Edwardum Tertium*, vt ſplẽdidiſſima illius ætatis ædificia, Regia, arces, propugnacula, quæ numero, ſplendore, ſumptu, vltra fidem Rex ille optimus, fortiſſimuſq; dicitur excitâſſe, [l] huius ſolius exquiſito ingenio fideiq; aſcriberentur; ipſumq; viciſſim à quo ſunt excitata, ad ingentes honores excitarent. Quę vtraq; (vt alia infinita taceam) vnica illa, in Arce *VVindeſorienſi*

[i] A Catis, ſeu Murilegis dictam *Cat-ſtreet*; quanquam non male coniectant, qui antiquitus *Catharinæ* plateam dictam putant & contracte *Cate-ſtrees* quod ibi olim eſſet Aula S. Catharinæ.

[k] *D. Martinus* lib. de vita Wicch. vbi erudite eorũ calumniam refellit, qui eum literarũ fuiſſe imperitum, & Mechanicæ tantum Architecturæ laude commendatum vulgarunt. Ideo crederem in eius gentilitiis conſpici inſignibus (quæ eadem ſunt Collegii) inter tres Roſas, binas acumin atim deflexas trabes, quales adhibentur ab Architectis in ſummis ædificiorum faſtigiis, *Chevronas* Heraldi nominant, & Architecturæ peritiam his denotari agnoſcunt.

ab illo conſtructa, comprobat amphibologia, quam iſtis voculis inſculpi iuſſit, [m] HOC FECIT WICCHAM: quo nomine cum ei ab invidis apud Regẽ odium cõcitaretur, quaſi Regię magnificentiæ gloriam ad ſe ſuffuraretur, eam ſapienter æmulorum ſuorum ſycophantiam diluebat, cum Regi reſponderet, non ſe ſcripſiſſe, quòd ea illuſtria ædificia feciſſet *Wicchamus*, ſed quòd iſta feciſſent *Wicchamum*, eumq; excitaſſent ad eam (quâ tũ pollebat) Principis ſui gratiam. Nec minorem Architectonicæ ſubtilitatis gloriam, pietatis verò maioré multò aſſecutus eſt, ex iis, quas ſumptu ſuo, literis religioniq, ſacravit, ſtructuris planè Regiis. Quis enim niſi Regiæ magnificẽtię æmulus (vt interim incredibiles in [n] Eccleſiam *Wintonienſem* expenſas taceam) duo ſimul auſus eſſet tam immenſi ſumptus, ſplendoriſq; Collegia moliri, quàm ille *Oxoniæ* poſuerit, & *VVintoniæ*; eo animo, vt ex illo *VVintonienſi* refertiſſimo alveario, perpetuò ſurrogentur, quot-quot ſpei ſunt optimę, atq; indolis, in hoc celeberrimum *Oxonienſe*. In quo, ſub vnius *Cuſtodis* regimine, ſeptuaginta ſocii bonarum artium ſtudijs inſudãt, & triginta Symphoniaci, Templum, quod ibi conſpici-

[m] Camb. in Attre.

[n] Cuius partem Inferiorem, quam Navem appellant, ea qua iam viſitur magnificentia reſtauravit; partem enim ſuperiorem, ſeu chorale (quo vix vſpiam etiam ſplendidius pluribuſve regalium antiquitatum monumentis illuſtrarum) *Foxeus Collegii Corporis Chriſti Fundator*, extruxit.

citur auguſtiſſimum, inſigni modulationum æſtimatione nobilitant. Famuli (pro dignitate tãtæ fundationis) perquã multi; reditus etiam, pro dignitate tanti Fundatoris, perquàm opimi. Totius & Templi, & Collegii ſtructuræ amplitudo, & maieſtas, architectum verè regificũ loquitur; & ſubcelſi parietes, altero iam inſcriptionis ſuæ ſenſu ſuperbiunt, planéq; ſine amphibologia iactant, *Hoc fecit Wicchам.* Has ille fecit Pyramides, quæ procul advenis à planicie Boreali oculos tenent Hanc ille Eccleſiam magnificẽtiſſimam, pinnarum multitudine, & elegantiâ ſpectabilẽ; Hæc ille clauſtra ſpecioſa, eruditiſſimorum hominũ deambulacris frequentata; Hanc ille triplicem *Bibliothecam*, ornatiſſimamq;, quâ animi ſtudioſis ſaturantur; Hoc ille nobile Campanile, à quo incolis toties mulcentur aures; Hos ille muros (hortos, viridaria, topiaria delicata ãbitu complexos) quibus vix vſpiã firmiores, quoſq; eo conſilio tales ſe feciſſe o teſtatur, vt hoſtiũ ſi fortè bellũ ingrueret, poſſent obſidionem ſuſtinere. Ita ſuos tam Marti quàm Mercurio voluit eſſe; eumq; in finem duarũ turrium eius propugnaculis, amplã Collegii aream muniviſſe videtur; quarũ

o In Statutis Collegii.

altera aditum ornat, altera ferè oppoſita, propylæum occupat ſublimis Aulæ Regio iam convivio diſtinatæ, ad quam amplâ ſpectabiliq; ſcalâ lapideâ aſcenditur. Principibus ingredientibus, Poetarum pio affectu laſcivientium gratulabundæ Camœnę vndiquaq; muros veſtiunt; & de te, *Ceſar Britannice*, ſincerè, quod de Romano illo dictum hyperbolicè, *Parietes medius fidius loquuntur clementiam tuam.* Cui acceſſit diſerta, ſeria, minimèq; poetica, aut luſoria amoris gaudiiq; teſtificatio (*nam & gaudium res ſeria eſt*, inquit *Seneca*) quâ Principes aulâ jam potitos accepit Inſigniſſim' Collegij Cuſtos *Dominus Doctor Riues*, ptimo orationis ſuæ limine excuſationem ſui totiúſq; etiã Academię prę, figens æquiſſimam, *Quòd ita nullum* "*vnquam finem dicendi facerent, ſed nouas* "*ſemper præcedẽtibus cõgratulationes ad-*" *iungerent, Sereniſſimæq; Maieſtati Regię,* "*quocunq; incederet, vbicunq; inſiſteret, of-*" *ficioſam, & verboſam hanc moleſtiam ex-*" *hiberent: cum duo ſint, quæ ad id impel-*" *lant, coganiq;, incredibilis ille in Rege lon-*" *gè optimo virtutum ſplendor, & immenſa* " *beneficiorum, quibus per ipſum fruimur,* " *magnitudo. Altero enim, non nos ſolùm,* " *quos divina clementia tam optabili, atq;*

ama-

" amabili imperio ſubiecerit, ſed totum ferè
" humanum genus ita devinciri, vt exteræ
" nationes, ſedibus ſuis excitæ, conſpectum
" tam auguſtæ, tamq; propitiæ Maieſtatis a-
" vidè deſiderẽt: Alterius verò ſeu coruſcã-
" tibus radiis intimos illum animorum om-
" nium receſſus penetrare, eoſq; in admirati-
" onem tam cæleſtis, & iubaris inſtar, mi-
" cantis excellentiæ rapere, & accendere,
" quum nec vſpiam doctrinæ, virtutis, pie-
" tatis, quicquam reperiatur, quod in ſacra-
" tiſſimo diuini iſtius pectoris ſcrinio ſedem
" & domicilium non collocârit; nec vlla vn-
" quam beneficia maiora hominibus cõceſſa
" viderimus, legerimus, acceperimus, quã
" quæ Deus plenâ, & quaſi exundanti ma-
" nu, per aureum iſtum impluvium in nos
" effuderit. Sed iſtas Encomiaſten agẽ-
di partes modeſtè à ſe, quaſi impari tantarum virtutũ præcone, deprecabatur. *Ideoq; multò libentiùs gratulandi*
" partibus ſuſceptis, Auguſtiſſimæ tantorũ
" Principum Maieſtati aduentum ad mag-
" nificum illud Collegium congratulabatur;
" imprimis quidem nomine Illuſtriſſimi He-
" rois, Comitis Dorſetenſis, Honoratiſſimi no-
" ſtri Cancellarii, Summi totius Angliæ The-
" ſaurarii, bonarumq; literarum fautoris, &
" Mecænatis optimi, qui tum demum ſe om-
" nium laborum, vigiliarum, expenſarum,
" quibus ille mirificè hanc Academiam au-

"xit, provexit, ornavit (& quam marmo-
"ream invenit, auream effecit) se fructum
"uberrimum percepisse arbitrabatur, quòd
"Regia sublimitas, non solùm Academiam
"invisere, sed & hanc domum adire, eiusq;
"hospitio uti gratiosè dignata fuerit: idem-
"que etiam Wicchamicorum omnium nomine
"loci & Collegii illius incolarum, quibus
"nullus unquam dies lætior affulsit, quàm
"quòd Sacratissimam Maiestatem Regiam,
"cuius (post Deum) solius munere, pacem
"tranquillam, rerum omnium affluentiam,
"literis imbibendis otium, & quod caput
"est, religionem, non minùs à superstitionis
"fæce, quàm schismatis novitate repurgatã
"possidẽt, intra suos parietes, & in istius Col-
"legii præcinctu conspicere daretur. Quæ
"quũ brevitate, & elegantiâ tempe-
"stivâ ornâsset, vota nũcupavit Regi
"felicia, ut & vitam longam multâ cum
"felicitate perageret, & quum naturam vi-
"vendi satietate expleturus esset, de Regno
"in Regnum, sed multò excellentius, de vita
"in vitam, sed multò beatiorẽ, id est è terris
"in cœlum, ab Anglis ad Angelos transiret,
"ibiq; coronam gloriæ immarcescibilem, &
"vitam nullis seculorum periodis finiendã
"consequeretur.

Quantùm Rex ista amoris offi-
ciiq; testificatione delectaretur, & verbis statim amantissimis explicuit,

&

& beneficio posteræ diei, quâ clarissimum *Riviũ* sibi à saeris deinceps privatioribus futurũ honorificè adscivit.

Epularis aulæ tantis convivis iam beatæ, supremam partem Regale ornavit Conopeũ; Sacrâq; in medio ad mẽsam accumbente Maiestate, à dextrâ sed longè ad ipsam Regiæ mensæ extremitatem dissitus, Princeps accũbebat *Henricus*; cui ad alteram mensæ extremitatem; obiecti assidebant Illustrissimi Legati duo; medióq; à sinistrâ Regis intervallo, Reginę resplenduit pulchritudo. Totam inde Aulæ dexteram longitudinem (quæ planè spectatissima) Dynastarum, Satraparũq; mensa obtinet. Sinistrâ vniversâ, pegmata, & spectacula vasorum ex auro, argentóq; prorsus Attalica refulgent. Ita porrò omnia dulcissimis harmonicarum deliciarum dulcedinibus demulcebant excellẽtissimi Musici, (qui Cãcellario semper in familia) vt nõ palati modò, sed & oculorum atq; auriũ hîc epulas existimares. Ipsam verò epularum magnificentiam insolentẽ, si tantâ ornare molirer verborum varietate, copiâ, splendore, quanto ad ornandam mensam omnia instruebãtur, metuerem ne omnes mihi verborum apothecæ, & [i] *Apicii* scriptoris nun-

[i] Scripsit is de omni dapum lautitia instruenda libros decẽ. Quanquam hunc censeã alium esse ab Apicio illo celebri apud Romanos Gulone, de quo Senec, ad Elbiam matrẽ Plin, lib. 6. hist. nat. c. 17. Athenæus lib, 1. & 4. Appian. Alex. librũ scripsit περὶ τῆς ἀποκίου τρυφῆς.

nunquam famelici noméclatura eſſet exhaurienda: & ſi non alium orationi meæ ponerem, quàm magnificentiſſimus Cãcellarius ſuis ſumptib^a poſuit modum, modum ponerem nullum. Etenim nullus modus, eius vel in Principes officio, vel in Academicos amori; quorũ vtrinq; gloriæ, exiſtimationiq; cẽſus, ſenſuſq; ſuos omnes lubẽs devovet; idq; vel hinc perſpicuum eſt quòd quam diu Regium lubar Academiam iſtam illuſtraret, huius quoque magnificentiæ ſpléduit fulgor continuus. Non fores modò omnibus apertæ, ſed & menſæ perquàm multæ per varia triclinia omnibus ſine delectu advenis ſplendidè paratæ; Nobilibus autem Aulicis atque Academicis, conviviorũ perpetuò faſtus adeò Regificus, & ita ſplendidis famulantium ordinibus ſpectabilis, ac ſi non hodiernis tantùm, ſed quotidianis menſis Principes excepiſſet. Nec hiſce contentus, quaſi iſtæ ampliſſimę Ædes pectoris ſui magnificentiæ eſſent impares, atq; anguſtiores, quos opportunè menſâ non potuit excipere, eorum domi mẽſas prodigè ornat epulis; nec vllum erat Collegium, quod amoris atq; honoris ergô, lectiſſimæ Ferinæ generoſiſſimíq; vini copiâ non donavit.

vit. Quid autem Nobilibus tãtùm hoſpitibus immoror? quum eorum multitudo non minor, quibus maior indigentia; quorum curam adeò piã geſſit Cancellarii Amplitudo, dum munifico ciborum apparatu, eorum multiplices, & ſeriatim diſpoſiti ordines aſſiduè paſcerẽtur vt facile ſit videre, ampliſſimum illius pectus, ira *Agamẽnoni* devotum, & *Vlyſſi*, vt *Iro* etiã ſuus locus, ſuus affectus ſanctè relinqueretur. Neq; hîc quiſquã, niſi invidiâ macilentus, orationem meam increpet, incilétq;, quòd in illius munificentiæ verè heroicæ gratam recordationem verbis prodigendis non parcam, qui incredibilibus tum ſumptibus in Academia iſta cohoneſtandâ non pepercit. At nec ſumptibus tantùm, (quanquam illi & tum, & ſemper aliàs immenſi) ſed nec vigiliis pepercit noctû nec laboribus diurnis, nec perpetuis curis, atq; aſſiduæ ſolicitudini, vt qui putaret æſtimationem iam ſuam ſaluti ſuæ præponendam, gloriam tamen Academiæ etiam ſuæ anteferret. Quę ejus illuſtria in Regem officia, in Academiam beneficia, candidiſſimum pectus Regium nõ latuerunt, ac ne alios laterent Rex, priúſquam à menſâ ſurgeret, magnificum Cancellarium ad

se vocatum, poplitéq; prostratum, cumulatissimis gratiis remuneravit, inq; amoris acceptatissimi indicium, Regio cratere, vino spumante provocavit quem iterùm, iterúmq; à Rege exporrectum, cum submississimè recusâsset, vino, quod, è cratere Regio Reliquum, in Scyphum præguſtatorium effuderat, genibus advolutus respondebat.

Rex interim (more suo) quantùm istis tragematis saturatur, tantùm dapum philosophicarum appetitu accenditur; Aulicísq; festinationis è convivio insolentiam, & insaturabilem Regis literatissimi φιλομαθίαν admirantibus, ad Templum denuò cõclamatur. Ibi enim Principes iterum expectabantur, à sagacissimis arcanorum naturæ indagatoribus, qui duarum, iussu Regio, selectarum Thesium examen policebantur: Primæ,

Utrum operâ artis possit aurum confici?

Spe solâ dives Chymicus, re vivit egenus,
Naturæ proprium dum facit artis opus.
Ars impar, par pœna; Midas res vertit in aurum
Omnes: hic nullas vertit, uterq; perit.

Se-

Secundæ,

Utrum Imaginatio producat reales effectus?

Qualia monstra parit, quot vis phantastica formas?
Quàm vaga fert Proteus, quàm nova Nilus habet?
Concipit Æthiopem dum fœmina mente nigellum,
Ventre simul fœtum concipit alba nigrū.

Quibus eruditus subtilitatum investigator, Artium Liberalium Magister *Richardus Andrewes* è *Collegio Sancti Iohannis Baptistæ*, tuendis ornandisque sufficitur; ventilandis autem, Magister *Lapworth* è *Collegio Magdalenensi*, Magister *Baskervile* è *Collegio Exoniensi*, Magister *Clayton* ex *Aula Glouc estrensi*, Magister *Mocket* è *Collegio Omnium Animarum*, Magister *Pinke* è *Collegio Novo*, Magister *Boulton* è *Collegio Æneï Nasi*; viri omnes selectissimi, & sacratioris, secretioriſq; philosophiæ commercio, & insignibus insignes, & quos istius diei gloria ita insigniter decoravit, vt illorum laudibus viritim insistere non gravarer, nisi *Cynthius aurem velleret*. Velleret? imò mihi, Academicisq; omnibus florētissimis mulceret potiùs, animósq; adhuc suavissima re-

cor-

cordatione oblectaret. Nec enim satis habuit Rex φιλοσοφώτατος singularem subtilitatum, quæ multiplices in argumentando se offerebant, scrupulos sigillatim scrutari, eaq; rationum acumina laqueósq;, qui in alterutra Thesi ingenia vel perspicacissima perplexa tenere poterant, retundere atq; solvere, nisi etiam (quo est vt erga fumos ita & fucos omnes animo hostili) vniversa Chymicorũ fallaciũ auripigmẽta igneo illo ingenio diffiaret, eorũq; putrida aurifigmenta Lydio iudicii sui lapide penitissimè probaret, reprobarétq;. Agnoscebat quidẽ (quod necesse

" erat) Multorũ Principum, Nobi-
" lium, Philosophorum, animos
" istius Chrysopoëticæ possibili-
" tatis opinione iamdiu fascina-
" tos. Veruntamẽ, si ejusmodi ra-
" tionibus cedendũ esset, & Prin-
" cipes esse, atq; etiam iam adesse,
" adesse nobiles (nominatim Il-
" lustrissimum Academiæ Can-
" cellarium, Regnorumq; *suorum*
" experientissimum Thesaurarium
" *designans*) adesse deniq; Philo-
" sophos Academicos, qui prio-

res

res illos Principes, Nobiles, Philoſophos, ridiculè, ſeriò tamen deluſos, dementatoſq; certò ſcirent. Iſto enim argumento ditatum neminem, deceptos fuiſſe multos, dum id aggrederentur, quod facultatem peritiãq; ſuperaret, nõ modò hominum, ſed & Dæmonum, qui vtcunq; illudant (quod nunquam non faciũt) credulis hominib°, quos auro ſuppoſititio interdum lactant, aurum tamen creare, aut tranſmutare non poſſe, furto quidem ſurripere, & è loco in locũ tranſportare, & poſſe Dæmones, & ſolere. Multò minùs poſſe aurum creſcendo multiplicari (quod non nemo cenſuit) ex auri ſemine in modum tritici terræ concredito (cujuſmodi ſemina[k] *Caligula* equo ſuo Cõſuli facto appoſuiſſe dicitur, & [l] *Ariſtoteles* circa Philippos & Macedoniam, ſpicam auri creviſ-

[k] Dion in Caligula.
[l] Libro de mirabilibus Auditionibus

" visse narratum refert) quod si
" fuisset verum, jam pridem habi-
" turos nos fuisse, non agri-cul-
" turam, sed auri-culturam; om-
" nesq; ad istam colligendā mes-
" sem cupidè convolaturos. Quæ cum eâ, quæ summè decuit, hilaritate eâq; fronte, quâ nobis *cœlum terrasq; serenat*, prælibâsset, solidâ hâc, accuratâq; oratione, vitrea, & figulina omnia Chymicorum chrysibula irreparabiliter confregit.

" Si quis *(inquit)* humano in-
" genio, aut creari aurū putet pos-
" se, aut transmutari, illum niti o-
" porteret, vel authoritate divinâ
" vel ratione humanâ, vel expe-
" riéntiâ. At authoritate divinâ
" quàm parùm stabiliatur auri
" Chymici fabricatura, non aliū-
" de opus est quærere, quàm ex
" ijs, quæ legimus in Sacro Codi-
" ce ipsius Dei, quem quum Prin-
" cipio *Geneseos* omnia creâsse di-
" dicimus, in cœlis astra, in terris
" bruta animalia, volucres qui in

ac-

aere, & qui in mari piſces, ſub »
terrâ etiam metalla creâſſe om- »
nia neceſſariò eſt intelligen- »
dũ, quia dicitur creâſſe omnia. »
Quorum in numero quum au- »
rum etiam cenſeatur, quicunq; »
aurum ex non auro, aut ex alijs »
metallis facere ſibi arrogat, pu- »
tandus eſt partem iſtius gloriæ, »
quæ vnico debetur Creatori, ſi- »
bi aſciſcere. Nam quæcunq; tũ »
facta fuerunt, Deo indigebant »
Creatore, id eſt ſapientiâ, & po- »
tentiâ infinitâ: ideóq; non poſ- »
ſunt eadem ab hominibus, quo- »
rum & ſapientia, & poteſtas val- »
dè debilis eſt, denuò fieri, aut »
recreari, licèt ingenio humano »
permutari poſſint. Nam inter »
creationem, & tranſmutationẽ »
plurimum intereſt. Nemo enim »
neſcit ab hominibus fieri ex ca- »
nabe, aut lino veſtes linteas; ex »
his iterum contritis, & confuſis »
chartam confici; linum autem »

" & canaben divini opus eſſe ar-
" tificij, non humani. Ita aurifices
" monilia faciunt aurea, aurũ ne-
" quaquam; Ita & alij, rerum ex-
" ternam formam, & eam tantùm
" tranſmutant: Materiam autem
" ipſam, naturámq; rerum, & ſpe-
" ciem nullo pacto. Iſta enim ſpe-
" cierum trãſmutatio, ſi in metal-
" licis ſpeciebus cõcederetur, cur
" non etiam in alijs? cur nõ & ho-
" minem ex bove, aut bovem ex
" equo facere poſſemus? niſi quòd
" voluerit Deus vt ex ijs, quæ ip-
" ſe formârit, homini ne muſcam
" quidem facere poſſe concede-
" retur.

" Deinde teſtantur ijdem Sa-
" cri Codices, *Solomonẽ*, vti ditiſ-
" ſimum, ita Regum omnium ſa-
" pientiſſimum fuiſſe. Quàm im-
" menſâ autem auri vi indigebat
" ille ad Sanctum Dei Templum,
" idq; ex mandato Dei extruen-
" dum? Quod tamen quanto cum
" la-

labore, quot annorum expectatione, & quàm longè petitũ & transvectum acceperit, Sacræ Literæ loquuntur. At cur non ipse potiùs fecisset, si fieri potuisset aurum? Num imperitus erat; quẽ Deus testatur omnium sapientissimum, & novisse omnia ab infima planta ad Cedrum in Libano? Illud ergo divinâ authoritate non constat.

At neq; humanâ ratione cõstat. Nam primò cũ aiunt mutari posse vt cibum in alimentũ, sic metalla viliora in aurum, nihil habet simile. In cibo enim excoquendo cibus vt patiens est, homo autem per vim naturalem dicitur agere: at in hac transmutatione aliter habet, in qua secundùm ipsos, aurum patiens est, alia verò metalla agentia.

Secundò, non potest aliquid crescere, aut multiplicari nisi per

cordatione oblectaret. Nec enim satis habuit Rex φιλοσοφώτατος singularem subtilitatum, quæ multiplices in argumentando se offerebant, scrupulos sigillatim scrutari, eaq; rationum acumina laqueósq;, qui in alterutra Thesi ingenia vel perspicacissima perplexa tenere poterant, retundere atq; solvere, nisi etiam (quo est vt erga fumos ita & fucos omnes animo hostili) vniversa Chymicorũ fallaciũ auripigmẽta igneo illo ingenio diffiaret, eorũq; putrida aurifigmenta Lydio iudicii sui lapide penitissimè probaret, reprobarétq;. Agnoscebat quidẽ (quod necesse

" erat) Multorũ Principum, Nobi-
" lium, Philosophorum, animos
" istius Chrysopoëticæ possibili-
" tatis opinione iamdiu fascina-
" tos. Veruntamẽ, si ejusmodi ra-
" tionibus cedendũ esset, & Prin-
" cipes esse, atq; etiam iam adesse,
" adesse nobiles (nominatim Il-
" lustrissimum Academiæ Can-
" cellarium, Regnorumq; *suorum*
" experientissimum Thesaurarium
" *designans*) adesse deniq; Philo-
" sophos Academicos, qui prio-

res

res illos Principes, Nobiles, Phi "
loſophos, ridiculè, ſeriò tamen "
deluſos, dementatoſq; certò "
ſcirent. Iſto enim argumento "
ditatum neminem, deceptos fu- "
iſſe multos, dum id aggrederen- "
tur, quod facultatem peritiãq; "
ſuperaret, nõ modò hominum, "
ſed & Dæmonum, qui vtcunq; "
illudant (quod nunquam non "
faciũt) credulis hominib°, quos "
auro ſuppoſititio interdum la- "
ctant, aurum tamen creare, aut "
tranſmutare non poſſe, furto "
quidem furripere, & è loco in "
locũ tranſportare, & poſſe Dæ- "
mones, & ſolere. Multò minùs "
poſſe aurum creſcendo multi- "
plicari (quod non nemo cenſuit) "
ex auri ſemine in modum tritici "
terræ concredito (cujuſmodi "
ſemina[k] *Caligula* equo ſuo Cõ-
ſuli facto appoſuiſſe dicitur, &
[l] *Ariſtoteles* circa Philippos &
Macedoniam, ſpicam auri cre-
viſ-

[k] Dion in Caligula.
[l] Libro de mirabilibus Auditionibus

" visse narratum refert) quod si
" fuisset verum, jam pridem habi-
" turos nos fuisse, non agri-cul-
" turam, sed auri-culturam; om-
" nesq; ad istam colligendā mes-
" sem cupidè convolaturos. Quæ
cum eâ, quæ summè decuit, hilaritate
eâq; fronte, quâ nobis *cœlum terraſq;*
serenat, præ libâsset, solidâ hâc, accura-
tâq; oratione, vitrea, & figulina om-
nia Chymicorum chrysibula irrepara-
biliter confregit.

" Si quis (*inquit*) humano in-
" genio, aut creari aurū putet pos-
" se, aut transmutari, illum niti o-
" porteret, vel authoritate divinâ
" vel ratione humanâ, vel expe-
" rientiâ. At authoritate divinâ
" quàm parùm stabiliatur auri
" Chymici fabricatura, non aliū-
" de opus est quærere, quàm ex
" ijs, quæ legimus in Sacro Codi-
" ce ipsius Dei, quem quum Prin-
" cipio *Geneseos* omnia creâsse di-
" dicimus, in cœlis astra, in terris
" bruta animalia, volucres qui in

ac-

aere, & qui in mari piſces, ſub „
terrâ etiam metalla creâſſe om- „
nia neceſſariò eſt intelligen- „
dũ, quia dicitur creâſſe omnia. „
Quorum in numero quum au- „
rum etiam cenſeatur, quicunq; „
aurum ex non auro, aut ex alijs „
metallis facere ſibi arrogat, pu- „
tandus eſt partem iſtius gloriæ, „
quæ vnico debetur Creatori, ſi- „
bi aſciſcere. Nam quæcunq; tũ „
facta fuerunt, Deo indigebant „
Creatore, id eſt ſapientiâ, & po- „
tentiâ infinitâ: ideóq; non poſ- „
ſunt eadem ab hominibus, quo- „
rum & ſapientia, & poteſtas val- „
dè debilis eſt, denuò fieri, aut „
recreari, licèt ingenio humano „
permutari poſſint. Nam inter „
creationem, & tranſmutationẽ „
plurimum intereſt. Nemo enim „
neſcit ab hominibus fieri ex ca- „
nabe, aut lino veſtes linteas; ex „
his iterum contritis, & confuſis „
chartam confici; linum autem „
& „

" & canaben divini opus esse ar-
" tificij, non humani. Ita aurifices
" monilia faciunt aurea, aurũ ne-
" quaquam; Ita & alij, rerum ex-
" ternam formam, & eam tantùm
" transmutant: Materiam autem
" ipsam, naturámq; rerum, & spe-
" ciem nullo pacto. Ista enim spe-
" cierum trãsmutatio, si in metal-
" licis speciebus cõcederetur, cur
" non etiam in alijs? cur nõ & ho-
" minem ex bove, aut bovem ex
" equo facere possemus? nisi quòd
" voluerit Deus vt ex ijs, quæ ip-
" se formârit, homini ne muscam
" quidem facere posse concede-
" retur.

" Deinde testantur ijdem Sa-
" cri Codices, *Solomonẽ*, vti ditis-
" simum, ita Regum omnium sa-
" pientissimum fuisse. Quàm im-
" mensâ autem auri vi indigebat
" ille ad Sanctum Dei Templum,
" idq; ex mandato Dei extruen-
" dum? Quod tamen quanto cum

" la-

labore, quot annorum expectatione, & quàm longè petitũ & transvectum acceperit, Sacræ Literæ loquuntur. At cur non ipse potiùs feciſſet, ſi fieri potuiſſet aurum? Num imperitus erat; quẽ Deus teſtatur omnium ſapientiſſimum, & noviſſe omnia ab infima planta ad Cedrum in Libano? Illud ergo divinâ authoritate non conſtat.

At neq; humanâ ratione cõſtat. Nam primò cũ aiunt mutari poſſe vt cibum in alimentũ, ſic metalla viliora in aurum, nihil habet ſimile. In cibo enim excoquendo cibus vt patiens eſt, homo autem per vim naturalem dicitur agere: at in hac tranſmutatione aliter habet, in qua ſecundùm ipſos, aurum patiens eſt, alia verò metalla agentia.

Secundò, non poteſt aliquid creſcere, aut multiplicari niſi per

" per ſeminalem virtutem injectã
" in locum à natura, fouendi cau-
" ſâ deſtinatum, tanquam in pro-
" priam matricem: propria autem
" auri matrix eſt terra; ergo extra
" terram nequit fieri aurum, ma-
" gis quàm homo poſſit ſine mu-
" liere generari, aut quodlibet a-
" liud animal perfectum ſine fœ-
" mina.

" Tertiò, omne naturaliter ge-
" nitum habeat neceſſe à Deo tẽ-
" pus præſcriptum ad maturitatẽ;
" (vt mulier ſpatium aliquot mẽ-
" ſium ad vterum ferendum) at
" iſti profitentur aurum in inſtan-
" ti fieri: ergo naturali rationi nõ
" innititur.

" Deniq; nec experientiâ: vt-
" cunq; Regum, aliorumq; no-
" mina recenſeri ſoleant eorum,
" qui id aggreſſi, ſe tandẽ decep-
" tos ſenſerunt. At quis vnquam
" hanc artem, eâdẽ dives factus,
" laudavit? Ejuſmodi ego novi

ne-

neminem; at qui inde pauperes ſunt facti, conſtat eſſe permultos; quod planè auri naturę cõtrarium eſt: ideoq; conſultiùs faciunt, quiab illiberali hac arte malunt tempeſtivè abſtinere, quàm ſerò pœnitere. Iſtam Regis *Platonici*, aut *Platonis* potiùs Regij Theologico philoſophicam orationem, quàm arrectis auribus imbiberimus, non ſum exprimendo ſatis, quãtiſcúnq; phaleris, verborúmq; lenocinijs indulgerem. Vidim', & audivimus in *Iacobo* pluſquàm *Traianum*, in nobis vidit *Iacobus*, gaudio quidem, (etſi aliàs diſſimiles) pluſquàm *Plinios* quóſq; tum vidiſti (*Iacobe Cæſar*) exultatione extra ſe raptos, eoſdem gaudia ſua *Pliniano* Eulogio ruminantes, bonus ô felíxq; audias. Teſtis enim ipſe es, quę tum in omnium ore lætitiâ, *inde reſultantia vocibus tecta, nihilq; tantis clamoribus ſatis clauſum: quis tunc non è veſtigio ſuo exiluit? Quis exiluiſſe ſenſit? multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam & imperio. Nam gaudio queq; vis cogendi ineſt. Num ergo modum ei tua ſaltem modeſtia impoſuit? Nam quantò magis à te reprimebatur, exarſimus; non contumaciâ,* (Iacobe Cæſar) *ſed vt in*

tua

tua poteſtate eſt, an gaudeamus, ita in quantum, nec in noſtra. Nam quum merita *Traiani* fiant tua, cur non *Plinii* ſaltem gaudia, vnà & encomia fierent noſtra? Nec tantùm noſtra; iſtis enim in gaudijs ſuæ etiam partes fuêre *Annæ* Reginę, fœminarum optimę, tantâ conſortis ſui gloriâ modeſtiſſimè ſuperbienti,

m *Indum ſanguineo veluti violaverit oſtro*
Si quis ebur, vel miſta rubent vbi Lilia multâ
Alba roſâ:

Henrico etiam, Principi juvẽtutis; qui

(n *Nomine avum referens animo, ingenióq; parentem*)

ſacro pij Parẽtis lateri abhęrens, hau rientib⁹ oculis futuræ ſuę imitationis in Patre exemplũ præoccupabat; diſcebátq; cum erudita turba ijs Parentis virtutibus applaudere, quibus ipſe apud eruditos applauſum demereri ſtudet:

o *Tu facito mox cùm matura adoleverit ætas,*
Sis memor, & te animo repetentem exempla tuorum,
Et pater Æneas, & p avunculus excitet Hector.

Quos dum virentior Nobilitatis flos exultantibus iſtis gaudij indicijs concomi-

m Virg. Aeneid. lib. 12.
n Virg. Eod. l. de Eumede.
Avus enim *Henrici Principis*, erat *Henricus* Scotiæ Rex.
o Idem l. 12
p Is eſt *Chriſtianus* præſens Rex Daniæ, *Reginæ Annæ* frater, Hector verè bellicoſus, qui pio amore, famaq; *Iacobi* excitatus, claſſe Britanniam appulit, anno ſuperiori; quo Rege, nemo huc vnquam Hoſpes optatior acceſſit.

comitatur, Senatorum ætate maturiorum humescentes oculi applausuum suorum fidem lacrymarũ veritate cõprobârunt.

Inter ista ovandi, disceptandíq; molimina, Procuratoribus Academię indicatur, à Rege jam statim expectari alteras in Philosophiâ Morũ disputationes, quas, quia dies jam inclinârat, in posteram auroram dilatum iri sperabatur; qui, accepto nuncio, omnia accelerabant; móxq; ipsis monẽtibus, eruditissimus Moderator, *Rogerius Porter è Collegio Ænei Nasi*, politissimâ oratione, multáq; cum laude claudebat omnia. Ita Philosophiæ Naturę, succedit sororia Philosophia Politiæ; cui procedit patrocinaturus, qui id optimè, & potuit, & præstitit, *Magister Gulielmus Ballow* ex *AEde Christi*, homo si quis alius, politissimæ literaturæ, suavissimíq; ingenij; cui compares ascendunt adversantia subsellia selecti Philosophi, *Magister Iohãnes Barcham è Collegio Corporis Christi*, *Magister Langton è Collegio Magdalenensi*, *Magister King è Collegio Mertonensi*, *Magister Winniffe è Collegio Exoniensi*, *Magister Iucks*, & *Magister Thorneton ex Æde Christi*; qui sub præsidio eximij viri *Magistri Richardi Fitz-*

Her-

Herbert, Almæ Academiæ clariſſimi Procuratores, ſtrenuè vtrinq; felicitérq; ventilârunt binas ipſis à Rege commendatas Theſes. Primam:

Maius eſſe Imperij fines tueri, quàm amplificare.

Quæris Alexander mundos? an ſufficis vni?
An facile imperium, hic vnicus orbis habet?
En furia! en cædes, miſtoſq; rebellibus hoſtes!
An facile imperium hic vnicus orbis habet?
Deſine plura tibi proponere, parta tuere.
Non facile imperium hic vnicus orbis habet.

Secundam:

Iuſtum, & iniuſtum non conſtare ſolâ lege, ſed etiam naturâ.

Eſt modus in rebus, non vocibus, (Athee) peccas,
Dum rectum in ſolis legibus eſſe putas.
Id rectum eſt rectę rationis, opinio non eſt;
Sceptice naturam conſule, Scepſis eat.
Si, niſi quę fuerint poſitę dictamina legis
Nulla forent recti; non ita multa forent.

Quę omnia, dum doctiſſimus Reſpondens omni hiſtoriarum rerumq; vndecunq; conquiſito flore pingeret poliretq;, dumq; adverſi pugiles eâdem

dem telorum varietate, ingeniorumq; acumine, quo ab altero excipiuntur, confidenter irruũt, Rex ita & intentis oculis, & attentis auribus omnia hauriebat, ſingulorumq; argumentis præſentiſſima accuratiſſimàq; reſponſa accommodabat, vt hoc ipſo, non facilitatis modò ſuæ (quæ plurima eſt erga eruditos) ſed ſui etiam de eruditis iudicij illuſtria exhibuerit ſpecimina. Facilitatis quidem ſuę, quòd quũ ipſe optimâ, nobíſq; ſalutari experientiâ conciperet ſolus, quantum eſſet, aut imperia amplificare, aut tueri (quorũ vtrúmq; feliciſſimè præſtitit, & ô diu, diúq; præſtet!) hominum tamen in vmbra Academica deliteſcentium judicia de rebus Regijs planéq; maximis exquirere, eorúmq; dogmata, rationumq; momenta patienter (patienter? anguſtè loquor) ſumma cũ voluptate, ſumma cũ approbatione, gratè, gratioſéque imbibere & amplecti dignatus fuerit. Iudicij verò, quòd ab horrens à temerario p Ducis malè rigidi ingenio, imperitè cenſentis Oratorem in pacis artibus ſeneſcẽtem, de bello peritè dicere non potuiſſe, cenſuerit potiùs politicorũ, eorúmq; qui in negotiorum tumultu verſantur, facta omnia ad tranquilla Philoſophiæ theo-

p Hannibalis Phormionem irridentis.

theoremata examinari debere, quàm divinas, humanóq; generi salutares Philosophorũ vigilias, à polypragmaticorũ somnolento supercilio vilipẽdi, atq; despui. Et quod adhuc illustriùs Clementiam Regiã studiúmq; erga literatos singulare demõstrat, quũ jam advesperasceret, Réxq; & Disputantes, & Academiæ Procuratores ex eorum acceleratione animadverteret solicitos, ne nimiâ totius diei, nunc etiam & noctis molestiâ, Regiâ abuterentur patientiâ, eos leniſſimis verbis iterum atq; iterum securos esse jussit, nec pro ipsius tœdio, sed pro suo arbitrio & pergere, & cõsistere. Eorum etiam aliquibus, quibus Procuratorum festinatio, & authoritas vocem præciderat, Regia patientia, & authoritas revocavit. Ita finẽ sermoni suus cuiq; pudor, non tua (*Iacobe*) superbia fecit.

At divini sermonis tũm tui, quem aut laudandi finem aut initium exprimendi reperiam? Mirum esse dicerem (si quid in te mirum esse posset) nihil à quoquã produci potuisse, atq; vrgeri, etiamsi summam ex longa meditatione subtilitatem adeptum, cui tu subitaneo responso non æquè satisfeceris, ac si longè anteà cogitationũ nostrarum penetralia perspexisses. Mirũ esse

esse dicerem, nihil esse in vniversis divini *Aristotelis*, Principumq; Philosophorum scriptis ita arduum, atq; reconditum, cuius omnes obscuritates, quotquot tùm aut causæ natura, aut disputantium acumen obiectavit, divini ingenii tui luce non illustraveris: omnesq; scrupulos amoveris, ac si nõ tantùm sacris eorum vigiliis totam ætatem impendisses, sed Pythagoricâ etiam παλιγγενεσία eorum animas sensúsq; omnes in Augustum pectus tuú transtulisses. Quibus ingenii tui virtutibus hanc etiam pietatis (tanquam comitem, aut ducem potiùs) annectere solenne habes, dum ita omnia Philosophiæ placita ad rationis limam trahis, vt rationem etiam ipsam Sacrâ Templi Staterâ, hoc est divino verbo approbandam esse censeas, aut alioquin respuendam. Hæc enim omnia nobis præstitisse visus es, quum in Iustitiæ norma disquirenda, fõtem quidem ipsum in Deo, vniversi illo æqui boniq; fonte, indigitandum præmoneres: In rebus autem ipsis, aut hominibus eatenùs quicquam esse iustum, quà cum divinæ volup-

" tatis Iuſtitiæq; ideâ conforme
" ſit. Illius enim fontis guttulas,
" & quaſi genuinas notitias in-
" ditas eſſe etiam hominum im-
" probiſſimorum mentibus, etiãſi
" alio naturæ vitio tenues iſti ig-
" niculi opprimantur. Inde quidẽ
" fieri, vt ab *Ariſtotele* in *Politicis*
" latrocinium, etiam quo victus
" quæritur, numeretur inter ea
" quæ naturâ duce fiunt: ſed ali-
" ud naturale eſſe ex affectu ſen-
" ſuũ, aliud ex lege rationis; affe-
" ctus incitamenta plerunq; eſſe
" naturæ vitia; rationem autem,
" (niſi dupravatam) vitia naturæ
" corrigere, taliq; ratione latroci-
" nium iniuſtum iudicari. Annon
& illuc ſpectabat memorabilis hac in re conciliatio & *Theologicæ* veritatis cum Philoſophica, & *Ariſtotelis* ſecum ipſo qui totam hanc naturalis notitię doctrinam viſus eſt demoliri, quum animę primò infuſæ omnes prorſus rerum notitias abnegaret, & tanquam abraſam tabulam, nudamq; proponeret? Sed quum tu ingenii tui omnia

pe-

penetrantis cuſpide inter notitias
rerum, & rerum ſpecies *diſcreviſſes*, *& oſtendiſſes* Notitias
has æqui, boniq; iudicandi, nobis à Deo naturaliter inditas,
tanquam lucem, quâ videmus,
nõ tãquã ſpecies, quas videm°;
Quis nõ ſtatim (te docente) agnovit, *Ariſtotelem*, & ſpeciebus
animam nudare potuiſſe, & genuinis tamen notitiis veſtire?
Quid autem aut ſubtilius, aut ſanctius,
quàm quum Iuſtum ex præcepto
Dei, & iuſtum ex præſcripto naturæ, etiam tum, quum maximè
pugnare videbantur, fœdere reconciliaſti? Ita enim in *Abrahamo*, filiũ *Iſaâcũ* oblaturo, pugnâſſe præceptum naturæ, quæ
prohibeat patrem interimere filium, cum præcepto Dei, qui jubebat; vtrunque tamen præceptum iuſtum: Nec enim Abrahamum obtuliſſe, quà pater erat crudelis filio; ſed quà ſervus

" erat fidelis Deo; Deum autem
" esse supra naturam, ideoq; præ-
" ceptum naturæ cedere oporte-
" re præcepto Dei, idq; naturam
" ipsam præcipere, vt Deo natu-
" ræ pareamus. Neq; tamen vo-
" luisse Deũ, filii sanguine pater-
" nas manus maculari, sed (in pro-
" bationẽ tantùm amoris sui) ex-
" periri, an in omnibus, vt oporte-
" at, Deo obtemperare velles.
Verùm vt amantibus discedẽtibus, ea verba, quæ sunt noviſſima, hærent in animo diutiſſimè, sæpiſſiméq; revolvũtur; ita, si quid vnquã diviniſſimorum sermonum tuorum nobis ex animis elabatur (quod nunquam futurum audeo vaticinari) illud tamẽ elabetur certè nunquam, quod aut ex instituto tuo, aut ita potiùs linguam dirigente Deo (qui tibi semper in pectore vicinus) ad extremam catastrophen (tanquam post convivium placentam) distuliſti, & pientiſſimarum virtutum tuarum, etiam nostrarum expectationũ, quasi Epitomen, æternâ memoriâ retinendam reliquiſti. Istiusmodi enim nobis visum est, quum de acquirendis tuendisq; imperiis ita definires, sive

pa-

pace vivitur, ſive in bello, ſive „
Regna quærimus, ſive parta tu- „
emur, illud ſolũ Regibus mag- „
num glorioſúmq; ſolúmq; Re- „
ge dignũ haberi oportere, quod „
verâ cum virtute coniunctiſſi- „
mũ ſit. Nec eo in genere quic- „
quam anteponendum eſſe pię, „
tranquillæq; Rerumpublicarũ, „
& bonorum civium tutelæ, quâ „
fiet, vt non Reſpublica modò „
civibus, ſed cives etiam virtute „
probitatéq; floreant, glorioſam „
tamen eſſe Regnorum etiam ac- „
quiſitionem, modò juſtam; in- „
juſtã enim non Regum eſſe, ſed „
latronum; eò quòd, vt omnibus, „
ita Regibus inprimis ſcala vir- „
tutis propoſita ſit, quâ ſolâ ad „
gloriam aſcendant. Tibiq; id- „
circò ſive in acquirendis, ſive „
tuendis imperiis tuis, id vnicè „
placere, (quod, Magni Regis „
Perſarum audito nomine, vſur- „
pavit *Ageſilaus*) idque te, de te „

ſemper vſurpare velle, *Nemo me maior, niſi qui iuſtior.*

Hæc tua tum (*Iacobe* Maxime, Iuſtiſſimèq;) vox noviſſima, quâ nõ tàm indicaſti, quid omnes de te poſteà expectarent, quàm quod anteà vniverſi ſint experti. At cur ita parcus es laudũ tuarum enumerator, qui magnitudinem gloriæ tuæ, juſtitiæ tantùm tuæ magnitudine metiris? *Niſi te iuſtiorẽ* at talis nuſpiam; potuiſſes addere, niſi te doctior, & talis nuſpiam; niſi te ſanctior, niſi te clementior, niſi te prudẽtior, & talis, certè talis, nuſpiam. Harum enim, aliarũmq; virtutum Regiarum omnium magnitudine, longo intervallo Reges omnes à tergo reliquiſti, & quaſi in virtutum ſummo monte collocatus,

Cernis anhelantem dura ad faſtigia turbam.

Iſtis ita, vti diximus, tranſactis, omnibus iam ſcientiarum regionibus à Rege, non perluſtratis modò, ſed eius etiam ſplendore, & præſentiâ illuſtratis, quid aliud reſtaret, quàm vt omnium, quotquot ab initio in palæſtram coram tanto arbitro prodierant, Academicorum etiam reliquorum omniũ no-

nominibus, tàm immenſi amoris Regij agnitio, quã gratitudinis, & amoris ſui conteſtatio exhiberetur? Quod, vt publico omnium nomine, ita & à publica perſona (is erat, quem diximus, Academiæ Procurator ſenior) & publicâ omnium approbatione egregiè præſtitum. Non quòd cuiuſquam (etſi diſertiſſimi oratoris) oratio potuiſſet eam gratiarũ magnitudinem verbis complecti, quã Academici animis complexi ſunt, aut Regi eam laudum infinitatem linguâ renumerare, quam ille meritis eſt conſecutus: ſed quòd illam in gaudijs Academiæ exprimẽdis quam *Timanthes* in luctibus *Agamemnonis* depingendis, laudem aſſequeretur, & eleganter explicaret, quã gratiæ gratitudinéſq; florentiſſimæ Academiæ eſſent inexplicabiles. Qui quũ publicæ gratitudinis, tunc exprimendę, nunquam finiendæ, finem facerer, Clementiſſimus Rex, vt publico etiã teſtimonio indicaret (quod privatis colloquijs crebrò inculcaverat) quàm ſibi omnia grata, acceptáq; fuerant, & quàm gratioſâ, honorificâq; æſtimatione Academiam hanc verè ſuam cõplecteretur, vniverſos incredibili attẽtione excitatos compellavit oratione piâ, benignâ, Regiâ; cui dum exundã-

ti lætitiâ inhiamus, ejuſdem materiæ vehementiùs intenti, formę ſuavitaté penè totam amiſimus, ſenſu tamen (quantum poſteà recordando potuimus recolligere) ferè hujuſmodi.

"PRO concluſione literatiſſimi hujus exercitii, non poteſtis à me comptam aliquam & politam orationem expectare. Neq; enim vnquam (ita me Deus amet) ſatìs mihi otij fuit cum viris doctis, & diſertis colloquendi, ideóq; nec diſertus, nec literatus eſſe poſſum. Si ergo *Priſciano* veſtro in his exercitiis vim fortè aliquam, & iniuriam intulerim, illud debetis condonare mihi. Hoc tamen à me expectare, & perſuaſum habere poteſtis, quòd vt literarũ, atq; literatorum omnium ſemper anteà fuerim, ita & iam ſim, ſempérq, futurus ſim *Mecænas* amantiſſimus. Quod verò ad illuſtrem hanc, & egregiam A-

ca-

cademiã Oxonienſem attinet, "
hoc certo certiùs perſuadere "
vobis poteſtis, quòd ei ſemper "
ſim futurus propitius. Vos verò "
purum Dei verbum, vt eſt apud "
vos prædicatum, debetis reti- "
nere: Romanas ſuperſtitiones "
omnes fugere, & fugare; ſchiſ- "
mata autem, & novellas opini- "
ones renuere, reſpuere, & aver- "
ſari. In artibus autem veſtris, & "
diſciplinis (vt heri vnus ex or- "
natis veſtris Theologis dixit) "
non oportet vos gradum ſiſte- "
re, ſed progreſſus ſemper face- "
re, & praxin cum Theorica con- "
iungere, vt vita veſtra cum pro- "
feſſione veſtra ſemper maneat "
conciliata. Sic & Dei gloriam, "
& expectationem meam imple- "
bitis, meq, Regem veſtrum ho- "
nore replebitis, & gaudio, & "
vobis ipſis fructum vberem fa- "
cietis, & locupletem. "

Inde omnes, animis mirifico gaudij impetu cõcuſſis, longo acclamationũ

tractu comitantur Principes, accensi sun alibus (nam nox satis processerat) discedentes, Aulamq; Regiam repetentes. Vnde mox *Henricus* Princeps à suo Nobilium comitatu deducitur ad *Collegium Magdalenense*, vbi in Aula Collegii publica à *Magdalenensibus* invitatus cœnare decreverat. Supremæ mensæ mediũ solus ipse occupabat, vnde, quasi, de loco superiori, prospicere posset in ceteros omnes, qui simul ibi cœnabant: quorum ordines ita distributi sunt, vt Aulâ mediâ Comites atq; Nobiles Aulici discumberent; ad vtraque autem Aulæ latera, eiusdem Collegii Socii omnes atq; studiosi, qui iutum frequentes aderant suóq; gradum habitu decenter ornati, vt Princeps eorũ multitudine, & ordine plurimùm delectaretur, eósq; omnes pileis (quos gestabant) quadratis discũbere opertos benignè iusserit. Et ne quod eis incomparabilis humanitatis suę indicium deesset, scyphũ vino spumantem generoso arripiens, vnáq; studiosos altâ voce compellans, eorũ omnium saluti propinavit, statimque omnes in pedes erecti consistunt, donec per totum Aulæ circuitum, suavissimi Principis saluti responderetur. Nec illud porrò obscurum eximię benig-

nignitatis argumentum, quòd frequẽti ſermone conſueverit quaſi jure peculiari *Collegium* illud *ſuum* nũcupare, ſeq; *Magdalenenſem* libenter nominare, ejuſq; ſe tanquam acceptiſſimi Hoſpitii ſui curam perpetuò ſummã habiturum pollicitus fuerit. Qui viciſſim ne quod amantiſſimi Principis demerendi officium prætermitterent, ſeduló curabant, & publici, privatíq; amoris, quoties ſe daret opportunitas, exhibebant indicia. *Pandulphi Colinucii Apologos*, librum manuſcriptum auro, & margaritis affabrè cõtectum, jubente Collegij Præſide, tradidit lectiſſimo genere, virtute, literis, adoleſcens *Gulielmus Graius*, *Arthuri de VVilton Baronis* filius, natu minor, alienum donum Principi commendans illuſtri oratione ſua, vti etiam *Edvardus Chalonorus* virtutis Paternę hęres, qui duo inſignium, auróq; fulgentium chirothecarum paria, pro vniverſi Collegij voto, & *Richardus Worſlæus* adoleſcens illuſtris, libellum exoticarum linguarum verſibus eleganter exaratam dono dedit: vt iſtiuſmodi etiam munuſculis levioribus, benevolentiæ magnitudo æquè facilè conſpici potuerit, ac cœli amplitudo feneſtrâ, etſi parvâ.

Sed à cœna, ad ſcenam properandum

dũ est; quâ loco sueto, Principibus à *Iohannensibus* repręsentatur ANNVS RECVRRENS; fabula, socco Comico sed pede Tragico, Tragicis enim scenarijs ad novitatem scripta. Scena in formam Zodiaci exactissimè efficta, & Sole omnia Dodecatemorij signa splendido artificio pertrãseunte. Cujus dẽcursu quatuor anni tempestates quatuor ætatis humanæ progressus, quatuor humorum corporis varietates, & si quæ vspiam sint varietates artiæ, aut fortunarum, aut ingeniorum, aut amorum, aut ludorum, omnes delectabili harmonia in theatrum productæ, & in *Microcosmo* repręsentatæ, adolescente primùm Academico, aliarum deinde omnium conditionum varietatem experiente. Sed quid ego ista? quum ipsa jam è prælo emerserit festivissima Comœdia. Incepta est, Sole Arietem ingrediente, finita, quum Pisces Solis igne coquerentur. Digna quidem quę toto vertente anno duraret; sed ideo zodiacum suum festinantiùs Sol visus est transijsse, vt Principibus multo istius diei tædio lassis, quiescendi otium concederetur.

ACTA

ACTA QVARTÆ DIEI.

Postero illuceſcenti die, Regi optimo, exhibitos ab Academicis ſuis ingeniorum fructus benigniſſimè recordanti, geſtit animus & alvearia cõtemplari, in quibus apes tam ſedulò conſiderent, & viridaria, è quibus mella tam jucũda legerẽt. Collegia (inquam) & Bibliothecas, quibus vtríſq; tàm numero quàm ſplẽdore, vel invidia judice, omnes vbivis gentium Academias, *Oxonienſis* longiſſimè antecellit. Quæ ſingulę, & ſi oculos intuẽtium, & animos illucubrantium mirificè oblectent, BODLÆANA tamẽ, quam cum primis inviſere Regi placuit, ſingulorũ & delicias, & vtilitates in ſe omnes, ad cõmune omnium emolumentũ derivâſſe videtur. Ex quâ quota, quãtaquecúnq; glorię ſci-

ſcientiæq; beneficia in Academiã redundant, THOMÆ BODLÆO viro Equeſtris ſplendoris, ſed Regiæ magnificentiæ, literatorum amantiſſimo, amatiſſimóq; Mæcenati, vniverſa debentur. Nam quo olim auguſto loco, nobiliſſimam illam à *Duce* verè magno *Humfredo, Beuforcio, Kempiis*, excitatam audijſſet Bibliothecam, ibi cum miſerando ſpectaculo, nihil videret præter araneoſos tanti monumenti teſtes, parietes ſitu ſordibúſq; ſqualétes, libuit Heroi, privato cenſus diſpédio, reſarcire damnum publicum, ſuâq; immenſâ munificentiâ, infamem eorũ mumoriam ſepelire, qui privatâ, aut rabie, aut rapacitate, rei literarum publicæ tam pretioſũ ſupellectilem ſubduxerant. Nec ita modò beneficus, ſed providus etiam, ne iſta ſua, conſimili vnquam calamitate (quod ſcelus abſit) concuteretur, reditus & opimos, & Regio diplomate in omne ævum conſtabilitos comparavit, quibus & cuſtodum perpetuâ vigilantiâ (ſex enim diei horis interſunt, ſuũq; ingreſſum exitumq; campanæ ſonitu ſignificantes) copioſè remuneretur, & omni temporum iniuriæ occurratur. Sed non eſt mihi mei tanta fiducia, vt te (BODLÆE) ſperem calamo victu-

rum

rum meo. Vives tu ſatis virtutib⁹ tuis, atq; literatorũ gratitudine, quos virtutibus tuis æternùm devinxiſti,

Nomenq; tuum laudeſq; manebunt,

quam diu *Oxonię* nomen, laudeſq; manebunt. Satis mihi ſit meo [a] *Mertonenſium Collegio* gratulari, cujus per te antiqua gloria revireſcit; quod cum ſeculis retroactis magnis doctiſſimorum nominib⁹ floreret *Bacono, Burlæo, Occhamo, Scoto, Bradwardino, Gatiſdeno, Dũbletono, Nicolao Gorrhã, Suitzeto* Calculatore *Iohanne Wiclefo* [b] (quanta illi omnes Europæ lumina?) noſtro ſeculo vnà cum *Henrico Savilio*, ſtorũ cuivis æquiparando, te produxerit, qui & ejuſmodi doctrinæ eruditiſſimus es hæres, & ejuſmodi doctorum futurus es feliciſſimus parens. Situm quidem

[a] Sic dictum a *Gualtero de Merton* qui *Epiſcopus Roffenſis Hẽrico* tertio a cõſiliis & ſummus Regni Cancellarius Collegium iſtud, ſi ſeculi rationem ſpectemus, omnium præclariſſimum, feliciſſimis auſpiciis pietati & literis conſecravit, anno 1264.

[b] Quibus (niſi quod nollem in nominibus recenſendis ambitioſus videri) præter Epiſcoporum infinitam multitudinem, Archiepiſcopos Cant. ſex proximis pene intervallis ex hac domo, ſibi invicem in ſede illa Metropolitica ſuccedentes adiicere potuiſſem, Cardinalium etiam aliquot ſpecioſa nomina. illud autem in gratiam Pontificiorum non poſſum non adiicere, huius Collegii ſocium & Alumnum fuiſſe *Gulielmum Gryſant*, Medicinæ gloria celebratiſſimum qui pater fuit. *Grimoaldi Gryſant* Papæ, cui poſtea nomen *Vrbanus quintus*. Ex Regiſtro Collegii Mertonenſis.

eſt

est illud BODLÆI Minerval loco ad lucubrandi secessum peridoneo; remotum enim à civium strepitu, & sequestriũ parietum interjectu, & Collegiorum, Scholarumq; Artium Publicarum adjectu. Inter quæ tamen omnia, tam superbâ magnificentiâ altitudinéq; Pyramidũ eminet, vt et procul compareat, & Bibliothecã ingressis, non modò in Civitatem vniversã Collegiaq; circumquaq; conspicua, sed in adjacentis etiam regionis planitiem & irrigua prata exhibeat pulcherrimum despectum. Cui illic oculorum oblectationi accessio fit non mediocris, ex perjucunda illa accuratissimi herbarij atq; horti (quę parieti AUSTRALI adjacét) vicinitate, *Collegiáq;* etiã [c] *Exonienſis*, quod occidentali adhæret lateri Cujus Collegij Fũdatoris aliorũmq; Patronorum insignia, ita elaboratis ibi discribuntur areolis herbarium, vt illustrum Mecænatum, (Domini inprimis *Peeters*, Baronis de *Writtel* doctissimi Nobilissimiq; Herois, cui, tanquam secundo Fundatori debere se gratissimi *Exonienſes* profitentur) virentem semper cernas grãtam memoriam, atq; honorem,

[c] Ita nominatum quod *Gualterum Stapletonum Episcopum Exonienſem* habuit Fundatorem, qui *Aulam* etiã *Cervinam* fundavit. Erat is Henrico 2. a Consiliis, & summus Regni Thesaurarius, temporeq; turbulentissimo maxima Regni negotia Legationesq; prudentissime fidelissimeq; obivit, quumq; Rex ci Custodiam Civitatis *London* tradidisset, quã Regina exercitu tum hostili appetebat, Seditiosi Cives tumultu furibundi, eum vna cum fratre, Nobilissimo Equite capite detruncato, trucidarunt anno 1326.

Cres-

Creſcent herbæ creſcetis honores.

Illuc cum aſcendiſſet verus literarũ cultor *Iacobus*, & admirabilẽ tot millium librorum multitudinem, tot turgentium receptaculorũ ſpecioſos ordines, tantum concamerationis ex auro inſigniumq; conchylijs ſplendorẽ deambulando perluſtraret, mirari quidem primò, hominem tã ſumptuoſè [e]φιλόβιβλον; ſed quum libris, quibus libuit, aliquandiu inhæſiſſet, manuſcriptorũ antiquitates quantivis pretij, exquiſitiſſima Mathematicorũ inſtrumenta, precioſiſſima omniũ nationum, & linguarum monumenta, incredibili, & ſumptu, & labore etiam à remotiſſimis mundi partibus conquiſita pervoluiſſet, tum demum tanti Literarum Theſauri magnitudinẽ æſtimare, & Academiæ felicitatem, ſimul & *Bodlæi* pietatem prædicare. Atq; equidem *(inquit)* à quo Academiam hanc inviſi, ſedulò perpendi eximios ingeniorum fructus, quibus me Academici toties donârunt, ſed ante hunc diem hortum non vidi, in quo

[e] Titulus *Philobibli* olim dabatur eruditiſsimo *Richardo Angervilio*, Epiſcopo Dunelmenſi, qui hic Oxoniæ circa annum 1340. Bibliothecam præſtantem extruxit in publicum ſtudioſorum vſum, eumq; etiam in finem librũ ſcripſit *Philobiblon* inſcriptum, quem e cœca nocte, qua ſepultus latuit, in communem ſtudioſorum vſum eripuit *Thomas Iameſius* an. 1599. Cuius Epiſcopi immortales laudes conſimili librorum amore quum *Bodlæus* ſuperarit, eum titulo *Philobibli* adęquet nemo iſtius quàm *Bodlæus*.

creſ-

crescerent, & vnde legerentur. Effectus huc vsq; vidi, causam iam video, & vivendo lætor. Dúmq; intétos oculos cõijcit in *Bodlæi* statuam (quam ex alablastro dedolatam,& inductis coloribus vividè repręsentanté Illustrissimus Cãcellari' benè merito amoris ergô posuerat) suavissimâ allusione ad pientissimum hoc *Bodlæi* opus (linguâ.n.Patriâ primæ tantũ literæ discrimen est, inter *Bodlæi* nomen, & *Pii*) eum Thomæ Godly nomine insignivit, eoq; potiùs nomine, quam Bodly deinceps meritò nominãdũ essecensuit. Moxq; vetustissimas Sacrorum Codicũ translationes manuscriptas, quæ ibi plurimę, pulcherrimęq; (etiam eę, quas seculis antiquis Patrio Idiomate vsurpavimus) studiosè versat. Exemplaria inprimis Æthiopica, quorum de fide, ac authoritate, aut stabiliendâ, aut minuendâ more suo (1) summo cũ judicio disceptavit. Vnicam illius de *Gaguino* præ cæteris censuram verè sacram præterire mihi religio est: cujus quum posteà libellum titulo invitat' percontâsset, & controversiam Theologicam (u si modò controversiã) poeticâ, non levitate modò, sed obscœnitate

s Gaguinus de puritate conceptionis, impress. Parisiis an. 1497.

u Nam etiam Pontificiorũ præstantiores nobiscum sentiunt D. virginem in peccato conceptam, ideoq; & Christum Servatorem suum agnovisse; & communem fuisse Ecclesiæ sententiã ostendunt ipsi Pontificii libello ea de re scripto.

tate etiam dehoneſtatã obſervâſſet, "
Equidem (inquit Dynaſtis aſſãtib⁹) "
non miror hoc genus hominũ, "
controverſias ejuſmodi in The- "
ologia comminiſci audere, quũ "
auſint etiam tã impudicè, pro- "
fanéq; eas pertractare. Iſtum e- "
nim authorem ita de Puritate "
ſcripſiſſe, quaſi eam in titulo "
tantùm libri reperiri voluerit. "
Quam ſcribentium laſciviã ita "
ſe habere odio indicavit, vt etiam "
in animo ſecum ſæpiùs ſtatue- "
rit conſultius eſſe futurum ſtu- "
dioſis, vt omnes huiuſmodi im- "
pudici (in rebus præſertim ſa- "
cris) ſcriptores, prorſus tollerẽ- "
tur, quàm vt ad ingeniorũ, mo- "
rum, religioniſq; corruptelã to- "
lerarentur. Verùm non incom- "
modum forſan eſſe, dum in iſti- "
uſmodi Biblophylaceis conſer- "
ventur, vbi & librorum impro- "
bitas difficulter nocere, & au- "
thorũ improbitas facillimè de- "
prehendi detegíq; poſſet. Cen-

ſuram

ſuram (inquam) verè ſacram, & ab eo pectore prolatam, quod quum ipſum Pudicitiæ (raræ in Aulis Principum virtutis) laude plurimùm celebretur, alios etiam ad omnem puritatis æmulationem exemplo ſuo accẽdere pervellet. *Gaguinum* verò quis non Veneris ſacra potiùs concinere putaret, quàm Diuæ Virginis Genethliacon? Cujus ideo [x] verſus hîc producendos nõ cenſerem, niſi eo fortè animo, quo *Spartani* ſervos fœdè temulentos liberis ſuis conſpiciendos producebant, vt rei fœditate commoti, ab eadẽ diſcerẽt abhorrere. Quod eò magis caſtiſſimum Regis, & Poetę etiam Regij animum offendere meritò potuit, quum eundem poetam cerneret, huic de Puriſsimæ Virginis puritate poemati, impuriſſimum laſcivæ amiculæ ſuę encomium ſubjungere, quam etiã ſe Divæ Virginis loco colere (os impudens!) deprędicat. Epigrãma enim ſic exorſus,

Cum facturus iter Vernonem intraveris Hoſpes,
Aſpice quá pendet [y] Diva Maria domo:

quum mox Hoſpitę illic, & [z] mores, & mem-

x Qualia hęc *Cur negat al. ma fides ſudoru more liquari Semina poſſe viri dum pia vota gerit? Atq; equidem credo (ſalvæ pietate) Mariam, Pruritu nullo germinis eße ſatam, ſi potis eſt iactum ſtertenti abducere ſemen Incubus &c. Nec ſtat pol. lutus Oſeas, Caſtus in aſſumpta dum meretrice coit.*

y Illud erat inſigne diverſorii. z *Riſus, & ſimilia verba, iocos, fulcra, cubile, matrum, &c.*

membra sigillatim depingeret (carmine lasciviori, quàm quo chartam hanc polluere ausim) profano disticho concludit tandem,

Si me non alio curarum turba vocâsset,
Contemplarer adhuc sedulus ora Deæ.

Quod quid quæso aliud est (nisi quòd multo pejus sit) quàm cùm *Praxitele*, *Deam Cypriam* ad *Phrynes* Amasiæ suæ similitudinem pingere? Verùm quid opus est cũ Praxitele illo componere? quũ etiam passim [b] Italici Praxiteles, Sanctissimę Mariæ vultum exprimere volẽtes, Meretricum publicarũ pulcherrimas convocare ausint, vt ad æstuãtis libidinis flagrantiam puriss. mæ virginis imaginem repręsentent. Sed solenne est Pontificijs *Gaguinos* agere; de puritate Diuę Marię cõtendere, de sua securos esse; & post encomia (quasi sub Insigni) Sacrę virginis, lascivas Hospitas, & scortilia, solitæ Hyperdulię suę cultu amplectit: sic ille nobilis Cardinalis [c] *Iohannes Cremẽsis*, qui post multas horas, pro puritate sacerdotij contra legitimas nuptias aciter collocatas, noctu sequenti, cum Meretricula palàm deprehenditur. [d] *Iouinianus* Imperator, quum Magicos in celebri *Antiochena Bibliotheca* libros deprehenderet, Reiq; publicæ per-

a *Albentes coxas, inguina crura, nates, et Veneris.* sed pudet pergere.

b Vti testatur *D Edwin Sandys* libro inscript. *A relation of the Religion in the West parts of the world:* & *Henricus Stephanus*, lib. 2. Apol.

c Mat. Paris Hist. Ang. p. 67. & Fox. Martyrolog.

d Niceph. l. 10.

perniciosos, ipsam Bibliothecam maluit funditùs abolere, quàm de librorũ pernicie amovendâ providere. Temerarium exemplum! idq; propter Græcorum Philosophorum odium, & scurriles iocos pertulit. Sed & sapientiùs & Sanctiùs *Iacobus Cæsar*, qui ebrietatem excindi maluit, quàm vitẽ, & librorum istiusmodi venena præcaveri, sed Pharmacopœias & conservari, & ornari. Idcircò quum vnâ mente revolueret, quàm esset hic locus opportun⁹ omnium antiquitatum fidei, veritatiq; conservandę, quam recẽtium temporũ sacrilega rabies (vt mundo jam constat) conspicuis [c] *Indicibus expurgando* conspurcavit, statuit æternam amoris sui tesseram in Academicos, in literas, in veritatem ipsam, hîc, tanquam ad sacram fidei aram, consecrare.

[c] Indices Expurgatorii indicia impudentium Falsariorum, qui cum veritatem non ferunt, eiusdem Testes sacrilege corrumpunt quid vero mirum si, qui Sctipturas Dei subtrahunt, scripturis hominũ subtrahant.

Nullum ferè est ex omnibus Regis palatijs, quod non Bibliothecas habeat precijs literatę antiquitatis reliquiis (quantascúnq; Regibus antecessoribus cõtrahere licuit) ditissimas. Harum omnium copiam *Bodlæo* regiè pollicetur, eas excutere jubet, & scrutari, quicquid ibi sit canicie venerandum, scriptorum fide optabile, rei pretio, hominumq, ęstimatione rarũ, &

& ſingulare (quid autem ibi non ejuſmodi?) aſportare, inq; hoc mirabile Muſarum Gazophylaciũ properè liberéq; traducere; & ne quid impediat inſtitutum, Regiam hanc donationẽ Regio ſigillo firmatam accipere. Ita qui anteà ſtudiorum otiũ à Regis imperio, nuper ab ejus preſentia ſtudiorum ſolatiũ habuim⁹; deinceps (quod ad pedes Regios demiſſiſſimè devoluti gratiſſimè prædicamus) ex immortali ejus beneficio, ſtudiorum & adjumentum, & incrementum percepturi ſumus.

Nec veſtræ interim obliviſcemur beneficẽtię, *Carole Howarde*, ſpectatiſſimę virtutis *Thalaſſiarcha*, túq; *Roberte Cecili*, alterum jam, poſt *Gulielmum* deſideratiſſimum Patrẽ, verę Politiæ columen; qui tum preſentes benevolentiſſimis vocibus, & poſteà opere honorifico, Regiæ munificẽtiæ prõptitudinem promoviſtis. Nec valdè tamen miramur, quòd ita in nos alieno amori nõ defuerunt illuſtriſſimi Proceres, qui ſuis etiam magnificis muneribus hanc eandem Bibliothecã auxerunt. Quod & reliqui fecerunt ſplẽdidi Britanniæ Toparchę, quorũ (vti aliorum etiam omniũ, quorumcũnq; liberalitatẽ *Bodleiana* invitavit) & memoriam

moriam grata recordatione deoſcu-
latur Academia,& nomina munerũq;
amplitudinem *Bibliotheca* conſeruat,
ęterna teſtificatione pulcherrimi pre-
tioſiſſimíq; voluminis, quod aureis
vmbilicis,fibulíſq;fulgidũ, vt omnib'
ingredientibus apertam Academiæ,
miniméq; diſſimulandã gratitudiné
exponat,eminentiſſimo ſemper recũ-
bit loco,quà ſupremam ſtructuræ frõ-
tem lumen auguſtiſſimum illuſtrat. Il-
luc enim à foribus longo, ſpatioſóq;
deambulacri tractu,rectà aſcenditur,
medióq; tramite,inter numeroſas lę-
va,-dextraq; receptaculorum ſeries,
quarum ſinguſæ ita ſingulis feneſtris
ornantur, vt grandem ſtudioſorum
multitudinem admittant, non modò
ſine omni invicèm impedimento, ſed
etiam conſpectu. Iis autem monumẽ-
tis,quæ arctiorem cuſtodiam deſide-
rant,ſuę ſunt vtrínq; ędiculę,cancel-
lis partim auratis,partim cœruleis af-
fabrè concinnatæ. Omnes etiam Fa-
cultarum, Artiumq; omnium ordines
tam prudenter diſpoſiti, aureíſq; In-
ſcriptionum characterib' ſpectabili-
ter diſtincti,vt vſui ſimul,& viſui con-
cinniſſimè ſit conſultum.

Nec dignitatis minùs ſplendoríſve
ſuprema laquearium faſtigia venu-
ſtat

stat; vbi perpetuâ iucundâq; vicissitudine, insignia *Bodlæi* pédulis ancylijs, Academiæ tessellis interspléndent. BODLÆVM, præter gentilitia symbola, decorant coronæ tres ([c] QVARTA PERENNIS ERIT) quarum meritò gloriam ab Academia derivavit, cujus gloriam incredibiliter adauxit. Nam & Academia totidé coronis aureis dignoscitur, quarum medio [d] Librum patentem, septem fibularum, quasi septem Artium Liberalium ornamento decorum, [e] DEVS ILLVMINATIO MEA, illustrat. Quo honorifico symbolo libri atq; coronarum, Academiam, quum eam restauraret, donâsse creditur [f] *Aluredus* doctus, qui ipse adhuc ex libris plus gloriæ retinet, quã ex corona sua. Nec ijs repugno tamẽ, qui putant *Librum* [g] *Apocalypticum* septem signaculis clausum (at clausum nota, cum hic noster apertus) designa

[c] Illud est insignium eius Epigraphe, & quanquam fortuito, commode tamen contigit, vt Bibliothecæ huius primus aditus quatuor *Coronatorum* die pateret, nempe 6. Idus Nov. qui dies sacer est *Severo, Severiano Carpophoro, & Victorino* fratribus Martyriũ sub *Diocletiano* perpessis; quorum

nomina quum diu non potuissent reperiri, *Quatuor Coronatũ* vocati sunt. [d] Quæ sententiola libro inscribitur. [e] Vnde videtur Paris. Academia typum mutuo accepisse quæ inter tria Illia librum patentem gestat. [f] Sed putem multo else recentiorem hoc symbolum. [g] Apocalyp. cap. 5. v. 1. & clausum volumen. non esse commodum symbolum Academiæ doctrina celebris sed alicuius potius aut recentis, aut nondum literarum gloria satis illustratæ; patefactio enim libri apud sociales arguit doctrinæ manifestationem.

ri. Similitérque triplici coronâ trium Primariarum Facultatum *Theologiæ, Medicinæ, Iurisprudentiæ*, gloriam, quâ soli *Oxonienses* in Britannia floruerunt, etiam ad ea vsq; secula, quibus ex decreto generalis [h] Concilii, omnium Nationum consensu comprobari, vni cum hoc *Angliæ, Scotiæ, Hiberniæq;* [i] GENERALE STVDIVM agnoscebatur. Vtcunq; se res habet, antiquioribus seculis liquet, vnico BOVIS AVREIS CORNIBVS sublimis, symbolo, tum vrbanam, tum Academicam multitudinem fuisse insignem, eo tamé discrimine, quo Poeta antiquus idipsum descripsit his versibus,

Corniger Albionis dat Bos insignia Athenis,
Cur Bos? indoctos hæc magè signa decent,
Scilicet: ergo Bove hoc fuit Vrbs, Schola cornibus auri
Nota: Scholæ tandem, trina corona datur,
Et Musas diadema decet, dant Civibus inde

[h] Vien. sub Clem. 5. Ideoq; ex omnibus horum regnorum partibus pensiones Professorum olim exigebantur Clem. c. de magistris. vnde & Cassanæus, de gloria mundi, *Est* (inquit) *etiam studium generale in Anglia Oxon. dictum*: nam aliud hic nunquam agnoverunt exteri.

[i] Studium autem generale amplius quiddam est quam Academia, etiam quam vniversitas, quæ nomen habet, quod vniversæ ibi disciplinæ tradantur, quum *Generale Studium* proprie sit quod à *Generali* Concilio, & in Totius Christiani Orbis vsum instituatur, aut confirmetur.

Cer-

Cornua, vtroſq; ſatis iam ſua ſigna decent.

Atquî ab aureo illo *Aluredi* ſeculo nemo vnquam Regum, aut hîc, aut vſpiam gentium floruit, qui ſplendidiùs tàm in ſe, quàm in noſtra Oxonia, & libros & literas evexit ad Coronam, & Coronam demiſit ad literatos. Iraq; ſeriò demiſit, vt Bibliothecâ hâc diu, ſedulóq; perluſtratâ, & animo, & voce eam [k] *Alex. Magni* imitaretur optionem, et ſi *Iacobus* non fuiſſet, poſſet hic eſſe Academicus. Nec illud modò, ſed cum catenulas, quibus libri ſinguli vinciuntur cõcinnè, contueretur, Equidẽ (*inquit*) ſi vnquam mihi in fatis ſit, vt (at dicés hæreo, & niſi tu dixiſſes, nollẽ *Iacobe* dicere, illudq; tuus noſterq; vertat Deus omen in hoſtes) captivus ducar, ſi mihi optio daretur, hoc cuperem carcere concludi, his catenis illigari, cum hiſce concaptivis concatenatis ætatẽ conterere.

[k] Qui conſpecto in Diogene Philoſophico mundi contemptu dixit, *Si non eſſem Alexander, vellem eſſe Diogenes.*

Quo dicto, cum deſcendiſſet à loco illo, quo quaſi conduntur ſcientiæ, ad

I locum inferiorem, quo promuntur, novo trahitur videndi desiderio, ipsósq; aliquâ dignatur gratiâ parietes, qui ijs ferè perpetuò resonant Academicorum eruditis laboribus, quibus ipsa Maiestas ex pauculorum dierum quasi gustu tam mirificè capiebatur. Ea est quam dicimus, *Schola Theologiæ*, cuius ibi sublimis Cathedra eminet; quanquam & Medicinæ, ac Iurisprudentiæ, linguarumq; Professoribus Regiis nobilitetur assiduè, triúmq; Facultatum istarum frequentibus disputationibus celebretur. Nemini enim ad aliquam graduum in Facultatibus istis sublimitatem aspirandi spes est, qui non priùs crebro sui experimento sub gravissimo eruditorum hominum examine & censurâ, celebratissimo hoc eruditionis Areopago iterum iterúmque se exposuerit.

Ædes ipsæ, vt nomine & vsu, sic dædalâ totius fabricæ politurâ, planè divinæ; & de quibus, nisi omnium advenarum oculi fascino decipiantur, magnum illud Eulogium á magno illo peritissimóq; iudicem verissimè sit vsur

Nam istius Minervalis pars superior Bibliothecã, inferior Scholam Theologicam habet: ordine multo aptiori quam Bononiæ, in Ædibus Sancti Salvatoris, vbi ædificii pars superior Bibliothecã inferior prõptuarium vinarium, media refectorium habet, de quo triplici structuræ ordine Cardinalis Bobba ingeniose sententiã se tulisse censuit è Prov. c. 9. v. 1 & 2 sapientia ædificavit sibi domum, miscuit vinum, & posuit mensam Angel. Roccha. in Vatican. pag. 395. *m* Cambdeno in Dobunis, qui illud Zeuxidis huic structuræ accommodat.

pa-

patum. *Inviſurum facilius aliquem, quàm imitaturum.* Parietes vtrinq; ſublimibus feneſtris toti ferè vitrei, vt architectonices imperitis miraculi ſit inſtar, iſtiuſmodi fulcimẽtis tã immania pondera (nam ingentẽ, quã dixi, *Bodleianam* Bibliothecam geſtat) ſuſtineri: Neque tamen aut trabium quicquã eſt, aut ligneæ materiæ; ſaxo candent omnia puriſſimo; ſaxóq; dices, ſi tecti pulcherrimè arcuati, pendulæq; ſculpturæ mirabilem texturã ſpectes, planè vivo, & cuius ſeria contemplatio nonnihil [n] eorum firmabit ſententiã, qui neſcio quot vicenis annis tantum opus partu laborâſſe ferũt: meritóq; (quicquid ingrati detrectent) maiores noſtri [o] *Humfredi Ducis Gloceſtriæ* (tam eruditione, & eruditorum patrocinio, quàm Regijs natalitiis ſplendidi) immortale opus, immortali nomini memoriæq; ſacrabant.

Quibus diu varióq; ſermone intercidente luſtratis, reliquas Artiũ liberalium Scholæ Theologicæ adjacentes Scholis, petit *Iacobi* Sereniras. Sũt illę lógo ſpectabiliq; ordine decẽ. quarum tres *Metaphyſicæ, Politiæ, & Phyſicæ* auditoribus deſtinatæ; reliquæ ſeptem totidem Scientijs Liberalibus his olim inſcriptionibus diſtinctæ.

[n] Quod etiã aſtruitur ex archivis Academiæ.

[o] Quod paſſim videre eſt in Archivis Academiæ literiſq; ad ipſum ſcriptis vid lib. Epiſtolarum Acad. in Bibl. Bodlæana & Catalogum Fundatorum, & Beneſactorum Oxon.

Gra-

Gramma- tica: *Literas discе.*
Dialec- tica: *Impostu- ras fuge.*
Rheto- rica: *Persuade- ant mores.*
Arithme- tica: *Numero om- nia constant.*
Musica: *Ne tibi dissideas.*
Geome- tria, *Cura quæ domi sunt.*
Astrologia: *Altiora te, ne quæsieris.*

Omnes, si vsum spectes, nõ incõcinnę & quas elegãtes potiùs diceres, quàm magnificas, si cum vicinis ædibus cõferantur. Quod facilè animadvertit, qui tum simul aderat, *Henricus Howardus, Northamptanienſis Dynasta*, literatæ Nobilitatis decus, qui, quàm ipse est insigniter doctus, tàm etiam intimè favens doctis, quum Regem Scholis contemplandis intentum cerneret, illius (etiãsi calcare nũquã indigentis) munificẽtiã visus est accẽdere voluisse quum, audiente Rege, *Artes* diceret *liberales quidem dici, sed aliorum tamen liberalitatem desiderare; opusq; Regiâ prorsus magnitudine dignum fuisse, vt non Artes modò*

Ar-

Artiũq; Professores, sed istæ etiã Artium Scholæ sublimiùs erigerentur.

Longam hanc Scholarum seriem distinguit à Schola Theologica nobile deambulacrum, SCHOLARVM PLATEA, insignitum, frequenti studiosorũ concursu celebre: eò quòd quotidiè, (nisi statis Academicarum feriarũ tẽporibus) Scholæ singulæ suis decem Professoribus occupentur, nec cuiquã vllus in Artibus honos conceditur, nisi in his publicis Censorũ theatris ad frequens Lectionum, Disputationũq; examen evocato. Quadragesimâ præsertim, multò maxima [m] frequentia; quo toto tempore nunquam hæ disputationũ acutissimarũ jejunæ Scholæ; eò quòd hîc tum habeantur quotãnis Comitia *Baccalaureorum in Artibus*, quemadmodum mense Iulii sua sunt *Doctoribus*, & *Magistris* in Templo *Beatæ Mariæ*. *Baccalaureorum* enim com-

[m] Inde fortè evenit, quod Mat. Paris observat, vt plerunq; in Quadragesima, periculosissimæ pugnæ contigerint *Oxoniæ*, vt & *Parisiis*.

Cui malo vt occurratur annuatim eliguntur duo è Nobilissimis Baccalaureis, qui reliquorum omnium (ij 200. fere annuatim sunt) supervisores sunt, & *Collectores* dicuntur, quo munere hoc anno fungebantur Illustrissimi Iuvenes Dominus *Franciscus Stuartius Jacobo* Regi sanguine coniunctissimus, doctissimusq; & Nobilium adolescentum flos Dominus *Carolus Somersettius* Illustrissimi Comitis Wigornij, Oxoniensibus, addo & doctis omnibus colendissimi dilectissimiq; filius multo dignissimus.

muni titulo insignim⁹ eos, qui in quacunq; facultate proximum à supremo gradum assecuti sunt, sive in Theologia, Iurisprudentia, Medicina, sive in Artibus liberalibus. Illum autem supremum gradū in ijs omnibus, ne eodem titulo cōpellemus, vsus obtinuit. Vsus (inquam) non Ratio, aut Æquitas. Nam quum jam *Magistros* tantùm *in Artibus* nominemus, in reliquis autem facultatibus *Doctores*, temporibus antiquiorib⁹ vtriusq; compellationis jus erat commune; quando *& in Theologia Magistri* dicebantur, & *in Artibus Doctores*. Sic Papa [a] olim in literis suis *Stephanum Langtonum Archiepiscopum Cantuariensem*, ait, fuisse *Doctorem non solùm in artibus liberalibus, sed etiam in Theologia*. Quod & ipsa adhuc [b] statuta nostra comprobant, quæ eos *Cathedram Magistralem* ascendere asserunt, *qui aut in Artibus aut reliquis facultatibus Doctoratum assequantur*. Quod quia sint qui dubitēt, rem manifestam reddet [c] exemplū perantiquum *Iohannis* illius *Florentini*, qui post mortem *Francisci*, *Franciscanorum Generalis* primus eligebatur. Erat ille quidem primò Iudex in Foro; sed meditabundus aliquando è fenestra despiciens, audiensq; Pastorem porcarium dicentem,

[a] Mat. Paris ad annum 1208.
[b] Lib Statut. Procā. Oxon.
[c] Hospin. de origine Monachatus.

In-

Intrate Porci in stabulum, vt Iurisperiti & Iudices in Infernum, veritate dicti, metúq; gehennæ perculsus, abjuratâ Iurisprudentiæ professione, ordinem fratrum Minorum intravit, posteáq; humilitatis ergô instituit, vt nullus ex ordine suo, vnquam *Magister* diceretur, sed tantùm *Frater*. At *Alexander de Hales*, quum relicto *Oxonio*, *Lutetiæ* studeret, adversus *Parisiensem Vniversitatem* victoriam obtinuit, vt non obstante statuto istius *Florentini*, possent in cunctis mendicantium ordinibus, sine conscientiæ scrupulo, creari *Magistri in Theologia*; quorum omnium ipse primus erat, & hoc ipsum in tumulo ejus *Parisijs* in conventu fratrum Minorũ, adhuc visitur descriptum his versibus; [d] Antonin. t. 3. 4. c. 9.

Clauditur hoc tumulo famam sortitus abundè,
Gloria Doctorum, decus & flos Philosophorum
Autor scriptorum, vir Alexander variorum:
Inclytus Anglorum *fuit Archilevita, sed horum*
Scriptor clericorum, frater collega Minorum
Factus, egenorum sit ollDor primus eorum.

Scrupulus verò iste Conscientiæ inde

exortus eſt, quòd Ingens illa Dignitas Magiſtralis (id eſt Doctoratûs) cum *Fratrum* humilitate minimè coaleſcere potuiſſe videbatur: imò nec cũ nomine *Fratrum* convenire, quia propter ſummam reverentiam, [e] nemo debeat *Doctorem* vnquam *Fratrem* compellare ſed *Dominũ*, vnde liquidò ex veteri etiam Academiarum tranſmarinarum conſuetudine cõſtet, eandem penitùs eſſe *Magiſtris* & *Doctoribus* tàm nominis quàm dignitatis communionem. Quod hoc in loco, tametſi fortè alieniori, præteritum nolui, vt quorũdam (ſi fieri poſſit) Academiarum gravem errorem corrigam, ſaltem indicem, qui quum fortè *Doctoris in Muſica* vocem legerint, tantâ inde temeritate proruperunt, vt eiuſmodi hominem omnium Scientiarũ Liberalium *Magiſtris* gradu antepoſitum cenſuerint. Perabſurdè. Vt qui vnicæ (illiuſq; tãtùm non Mechanicæ) facultatis *Doctor* evaſerit, eo præſtantior evadat, qui & iſtius, & [f] aliarum omnium multò [g] nobiliorum Artium *Doctor* evaſerit

[e] Segar. lib. inſcript. *Honor militaris*, l. 4. c. 15.

[f] Qui duplici dignitate cohoneſtatus eſt, præfertur ei, qui vnicam tantum habet, vnde *Doctor* vtriuſque iuris præfertur Doctori vnius. Bald. in l. Nobiliores. c. de Commerc. & mercat. & in l. Nemini c. de Advoc. diverſ. iudic. Et ille debet præferri cuius exercitium eſt cõmunius & vniverſalius.

[g] Nam ad ea D. de leg. Boet. de ord. grad. n. 41. Cranet. in Rubr. de leg. 1. n. 55. Artium liberalium nobilitatem ius Civile aſtruit. rex. in l. providendum. c. de poſtul. vbi & hoc notat gloſſ. in verbo, nobiliſſimos. Cyn. Io. Fab. Bal. Ang. Saly. & Franc. Aret.

rit. Tantum, etiam Doctis, error nominum vocumq; ignorantia interdū imponit.

Ceterùm (vt me revocē) licèt Quadrageſimali Diſputantium calore, iſtæ maximè ferveant *Scholæ Artium*, reliquis tamen anni temporibus, minimè frigeſcunt; ſed horis antemeridianis, Magiſtrorum Regentium, Pomeridianis, Scholarium in Artibus, diſputationibus celebrantur; quarum illas *Quodlibeticas* & *Magnas*, has (quia ijs inferiores) *Parvas*, iam etiam, corrupto nomine, *Parviſias* dicere cōſuevimus; vt intelligant illi errorem ſuum, qui has ita dictas cenſent, quia *per viſum*, & præſidium Baccalaureorum iſta Scholarium certamina regantur. Nec tamē his in Scholis omnia *Baccalaureorum* gymnaſmata continentur; ſed quæ à Magiſterium ambientibus præſtanda ſunt, ea, vt nobiliori quodā examine trutinentur, ſub præſidio duorum præſtantium Magiſtrorum (quos tum ad id munus obeundum, tum etiā vt Scholis præſint, annuatim eligimus & *Scholarum Magiſtros* appellamus) in Templo *B. Mariæ* ſpectabili concurſu, jam celebrantur; olim autem in celebratiſſimo hîc *Auguſtinenſium* Monaſterio, (quàm diù eiuſmodi Cœnobia flo-

florebant) habebantur, vnde & [n] nomen adhuc retinent; quod eo factum est consilio, ne quis tantâ gradûs ambiret dignitatem, qui non omnium ordinum tela, & tentamenta ingeniorũ sustinendo esset; vnde & frequenter contigit, vt inter [o] omniũ ordinũ Monachos, reliquosq; Academicos, gravissimæ & implacabiles simultates cõsererentur. Quòd si tamen advenis alienigenis hæc aliáq; loca publicarũ exercitationum minori aliquando auditorum concursu ornari, quàm in exteris Academijs censeantur, ijs audire libeat, tantùm hoc abesse ab Academiæ nostræ dedecore, vt ejus aliqua pars sit gloriæ, quâ alias Academias antecellit. Nec enim florentium Britannię Academiarum eam esse conditionem, quę gentium aliarum; ibi, plerũnq, ab istis publicis Professoribus studiosos pendere omnes: apud nos verò quot Collegia, tot Academias videri; quibus singulis, quum Linguarũ, Artium liberalium auditionibus quotidianis, perpetuisq; disputantium disquisitionibus studiosi omnes privatim multóq; majore cum fructu distineantur, patimur non molestè, publica auditoria ijsdem horis videri infrequentiora.

[n] Adhuc enim dicuntur *Disputationes ad Augustinenses*

[o] Ex Arch. Acad.

Hu-

Hujusmodi spectaculis, sermonibúsq; à publicis Literarũ Domicilijs studiosus Rex dilabitur ad privata. In propinquo est *Æneis-Nasi Collegiũ* spectatu dignum, cujus præ foribus, nominis antiquitatísq; index, *Nasus* mõstroſé prominet *aheneus*. Regem statim venerabilis, D.D. *Singletonus*, & reliqua studentium cohors, prostrati omnes, officiosâ oratione excipiebãt. Qui dum postea circuit, perlustrátq; omnia cupidè, cupientiùs tamen sermocinatur de *Bacono*, celebratissimo *Oxoniensium* Mathematico. quem ibi peritię suę ferunt illa fecisse pericula, quę meritò peritissimi admirantur; et si vulgus imperitum fabulas supra fidẽ stupendas admiscuerit, quasi is vnus Deos, Dæmones, Homines, suo nutu coerceret; cúmq; æneo, quod formârat, capite, cujus reliquias Nasum istũ putant, de rebus maximis familiariter colloqueretur. Atquî, quod ignari sẽniant, prudentes sępè credunt. Credibile est exquisito ingenio suo aliquid ejusmodi fabricâsse, quod imperitorũ oculis (nec hoc arti difficile) imposuerit; etiam oculis fortè peritorũ. Quidni? quum satis cõstiterit Albertũ Magnum, statuam ad vivam hominis imaginem construxisse, quæ lubramentis

qui-

quibuſdam rotiſq; intrà latentibus, & linguam quadam machinarum diſciplinâ peritiſſimè moventibus, verba quædã articulatè pronuntiaret. Quã ſtatuam quum aliquando *Tho. Aquinas* (ab *Alberto* miſſus in cubiculum, vbi illa latebat) inopinatò clarâ voce loquentem audiret, vehementer perterrefactus, fuſte machinã confregit; quâ re ſtatim intellectâ, *poi* (inquit Albertus) *triginta annorum opus vno momento contriviſti.* Hujuſmodi quid à *Bacone* ſubtiliter excogitatum nõ negârim, quum tãtũ ingenij polluerit ſubtilitate, vt meritò in illũ quadrare poſſit magnum illud eulogium quod ſubtilitatum [m] Iudices de *Suiſeto Calculatore*, *Scoto*, & *Occhamo* (noſtris *Oxonienſibus*, & [n] *Mertonenſibus* meis) pronuntiârunt, quos ſupra omne penè humani ingenij faſtigium collocant. Quod nobiliſſimi certè recentioris ætatis [o] Mathematici gratè agnoſcunt, qui quicquid mirificum aſſecuti fuerint, illud *Baconi* ſcriptis acceptum referũt. Sed quantùm Academia noſtra (quæ ſuorum etiam mortuorũ æſtimationi conſultum eſſe cupit) fando vnquam acceperit, à Magicis iſtis Dęmonũ imposturis non minùs abhorruit, quàm in mirabilibus illis ſcriptorum ſuorũ re-

[m] Scaliger & Cardan.

[n] Hinc eſt quod Collegium iſtud *optimorum ingeniorum Seminarium feraciſſimum* appellet *Johannes Caſus* lumen, dum vixit Oxonienſis Acad. in proœmio com. ad octo lib. Phyſ.

[o] Diggs & alij.

reliquijs (quas *Bodlæana Bibliotheca* cõ-servat) seriò se testatur abhorrere.

Collegio quidem huic fundator ascribitur Honorificus *Episcopus Lincolnienſis Gulielmus Smith*, multis à *Bacone* seculis, qui voluit tamen nomen id Collegio suo manere, quod excitârat ex ruinis Aulæ perantiquæ, *Nasi AEnei* nomine & insigni notissimæ. Ad cujus olim Aulæ literarię prę fecturã creditur accitus *Baconus* è *Collegio Mertonenſi*, & eâ etiam posteà depositâ, vt tranquilliùs in Matheseos cõtemplationẽ scriptionémq; se abderet, [p] Religionis habitum induisse. Nec tamen nescio esse, qui temporum subductis calculis, dubitent, quo pacto tã varia tamq; temporibus discrepãtia, de hoc *Bacono* verè asseverẽtur; Quorum ego calculis etiam meum adjicio, planéq; censeo plures hîc *Oxonii Bacones* floruisse, omnes eximijs literarum laudibus florentes; nominis tamẽ errore contigisse, vt eorum omnium laudes in vnum congererentur; quod ipsum in *Hercule*, *Sibylla* alijsq; factũ legim⁹, quorum singulorum separatam gloriam, scribentium partim error, partim affectus in vnum aliquem cumulavit. Nec sine magnis authoribus ita censeo; è quibus constat, quum hîc [q] *Oxonie*

[p] Nam in cœnobio hic Fratrum Minorum tumulus eius atq; epitaphiũ nõ ita pridem visebatur.

[q] An 1233.

nię Henricus tertius concilium indixisset Baronibus, [r] eum duos tũ in colloquiũ admisisse *Baconos*, alterum *Robertum* de ordine Prædicatorum, cujus concionibus Rex apprimè capiebatur, *Rogerum* alterum, jucundis sermonibus Regi perdilectum; qui cum viderẽt offensos *Barones*, quòd Rex nimiùm abduceretur Episcopi *Wintoniensis*, ejusq; filij consilijs, *Robertus* suasit Regi vt eos à concilio amoveret; *Rogerus*, callidâ suggestione insinuans Imperantium conditionem inter fluctuantem populum, similem esse navigãtibus inter fluctus maris, & *quid* (inquit) *Domine Rex, maximè impedit Navigantes?* cui Rex, id meliùs *noverunt, facientes operationes in aquis multis*: tum ille, Et ego (inquit) novi; *Petrę*, & *Rupes*; tacitâ allusione Episcopum *Wintoniensem*, cui nomen [s] *Petrus de Rupibus*, ejusq; filium, *Petrum de Orivalle*, quasi fomites seditionis designans. Præter hos etiam duos *Baconos*, alius erat, *Iohannes*, *Rogeri* frater, [t] princeps eâ ętate, Theologorũ, qui viginti septem libris, Testamentũ novum illustravit, quem eundem esse arbitror, cujus alia erudita opera [u] *Bacõthorpii* nomen adsciverunt. Sed juxta hanc *Baconi* Aulam, & alia erat illa mul-

[r] Mat. Paris hist. ad annũ 1233.

[s] Sive *Petrus de la Roche*, Episcopus *Wintoniensis* factus an. 1204 summæ gratiæ etiam apud Regem *Johannem*, qui eum summum Angliæ Iusticiarium creavit; filius etiam eius erat Angliæ Thesaurarius, vide Mat. Paris, & Godwin de Episcopis.

[t] Fierbert. descript Acad Oxon.

[u] Nescio an hic potius erat *Baconus* Collegij *Mertonensis* socius quam Rogerius.

multò antiquior. quam etiam Collegium hoc *AEneanaſenſe* ambitu ſuo includit, aut potiùs abſorpſit; quæ *Aula Regia* cluebat, nobilitata tum Fundatoris ſui glorioſiſſimi Regis memoria, (*Aluredum* enim vendicat; qua cauſa fundus Collegij *AEneanaſenſis* adhuc jure ſpectat ad poſſeſſionem *Collegii Vniverſitatis* priùs ab eodem *Aluredo* fundari) tum *Iohannis Erigenę* immortali gloria, qui eam [x] primus rexit, homo ob eruditionis ingenijq; mirabiles dotes *Bacono* multùm ante ferendus, nec apud Italos modò Galloſq;, ſed inter Græcos & Arabes celeberrimus; ideóq; etiam jam oſtentant ſe illic, ejuſdem *Aluredi* vnáq; *Erigenę* facies, opere perantiquo affabrè formatæ, quas grata poſteritas, è ruderibus conſervatas, parieti præ foribus Refectorij affixit Hãc de *Erigena*, hìc tunc temporis legente, aſſertionem ita indubitatam hiſtoriarum certiſſima fides reddit; vt [y] *Balęus*, vir in hiſtorijs Britannicis exercitat⁹, licèt inter *Oxonienſis* glorię invidos meritò numeratus, tamen & id ingenuè agnoſcat, & [z] ſuorum tum imperitiã tum impudentiam verè coarguat, qui eum *Cantabrigiæ Bedam* legentem audiſſe fingunt, niſi eum 170, annis vixiſſe

x Ideſt quod innuit. *Balæus* quum dicit eum fuiſſe primum qui *Aluredi* iuſſu legerit Oxonii.

y Balæus in vita Aluredi & Iohannis Erigenę, alias Scoti.

z Cai. Antiq. Cant.

iſſe ſimul concederent. Sed quid opus eſt eorũ fabulas refellere, qui à ſcriptoribus nõ noſtris ſed [2] ſuis, mendacij indies deprehenduntur? *Bedam* verò ipſum vnquam *Cantabrigiæ* fuiſſe, quis niſi cerebri læſi putat? quum ipſe diſertiſſimis ſcriptis ſuis aſſerat, ſe nũquam extra Monaſterium ſuum operam literis dediſſe, at ne inde vnquam ferè egreſſum à pueritiâ; *Cantabrigiam* verò, ſuâ ætate adeò Academiam celebrem non fuiſſe, vt fuiſſe planè deſolatam civitatulam aſſerat.

Quodgenus narratiunculis quum Regem aliquandiu detinuiſſent, ita hic primus vnius Collegij conſpectus placuit, vt vlterius & ad alia pergere placuerit. Nec vllum propinquius, aut ſpectabilius ſplendido *Chichlæi Archiepiſcopi Cantuarienſis* monumento; qui præter alterum in ſubvrbijs *D. Bernardi* nomine eximiè extructũ, hîc [b] eti-

[a] Ielandus enim explodit fabulam Cãtabri, vt ridiculum mendacium, totãque hiſtoriam *Nigri Codicis*, vt Nebulonis alicuius male feriati impoſturã, in Cygn Cant. Balæus etiam vt hic ita paſſim refellit ſimiles eorum fabulas, & in poſtrema ſua editione expungit, quæ temere priori inſeruerat. Author hiſtoriolę Cantaſquæ præfixa erat priori editioni vitarum Archiepiſcoporum Cantuarienſium) ait eos magna ſedulitate typis divulgaſſe incertas, & a vulgo acceptas coniecturas potius quam veras aut vel probabiles rationes. Et verè omnes: nam ita me veritas amet neminem, vnquam legi ita ſerio mentientem ac Caium Cantabrigienſem.

[b] *Collegium omnium animarum*, dictum vbi *Linacer* locius erat, *Thomamq; Morum* diſcipulum habuit *Stapleton in* 3. *Thomæ*, in vita *Mori* c. 1. & Epiſtol. *Mori* ad *Dorpium*. vnde videre eſt quam ſincere egerit *Middendorpius* qui vtroſq; *Graniæ* alumnos meritus eſt, vbi cum aliquot alios viros eruditos nominet, vnicus *Fiſherus* vere illo in numero habendus, *Middendorp. Acad in Catabrig.*

am

am *Omnium Animarum* memoriæ pulcherrimum excitavit. Nam prudens ſimul, & magnanimus Archipræſul, quum animadvertiſſet viros in Aula Regia militares ſacrilegè Eccleſiarũ poſſeſſionibus inhiare, vt eorũ rapacitates ad aliam prædam diverteret, *Henrico Quinto*, delibato militiæ flori, calcar adhibuit ad ſuum in Gallia ius imperij armatis copijs recuperandũ, & Regi in illa memorabili glorioſiſſimaq; expeditione Gallicâ adfuit à latere, quũq; animo revolueret quot tum millenis animabus Gallicanum illud Diadema, ſuúmq; conſiliũ Regi conſtitiſſet (quãquam ea cauſa juſtiſſima) vt tamen ſuis oſtenderet, Eccleſiæ Præſulum (audi Papa Pontifex, parricidarum pater) non modò ſacras manus, ſed mentes etiam, & conſilia à cædibus abhorrere debere, quibus vitam ademerat, eorum tamen mortis hic ſtabilire voluit, ſuæq; ſimul magnificentiæ æternam memoriam. Quò Regi ingredienti, obviàm it venerandus Collegij cuſtos D. D. *Horvenden*, qui reliquo ſodalitio genib⁹ ſubſidẽti cinctus, ſuam, ſuorũmque omnium devinctiſſimam gratitudinem, & amorem gratulatoriè officioſéq; commẽdat. Regij deinde, & pedes expatiantur

q Mat. Parker in vita Chichlæi.

tur,& oculi;quicquid in ædificijs ſpecioſum, in Templo magnificum, in Bibliotheca ſpectabile, videt omnia,probat omnia, & quò plura videt, eò plura videre velle profitetur.

Sed quòd Collegia omnia videndi, ſuęq; Majeſtatis præſentiâ decorandi,otium nõ eſſet, quantúmvis percupienti,ea ſaltem videre placuit, quæ eſſent inſtar omnium,quęq; reliquorum omnium lucentem imaginem referrent. Quo animo *Divę Magdalenæ Collegium*, etſi extra Civitatis muros remotius, inviſurus pergit, vt ædes domeſtico quidem ſplendore illuſtratas, *Henrici* verò dilectiſſimi filij ſui præſentiâ, hoſpitióq; jã multò magis glorioſas, ſuæ etiam Serenitatis, Benignitatíſq; jucundiſſimâ acceſſione redderet beatiſſimas. Eò dum pergit, oculis diſcurſantibus omnia contemplatur:à dextrâ, [a] *Alvredi Regis* (ante hæc ſecula) doctiſſimi, immortale opus,antiquitatis,authoríſq; majeſtate venerandum: qui quũ videret hoſtili,civiliſq; rabie miſerabiliter imminutam Academiæ gloriã,quâ olim à ſeculo Britannico floruiſſet, Regio literarum, pietatíſq; ardore inflammat⁹, [b] tria hîc illuſtria ſundavit Collegia,

[a] Cognomento Magni,& meritiſſimè magnus enim imperio pietate,munificentia, literis;nã eximius habitus Philoſophus,Rhetor. Geometer. Balçus in vita eius.

[b] Roſs. Warwic. Leland in commen. in Cygneam Cantionem de Iſidis vado.

legia quibus (teſte, qui tum vixit [c] *Aſſerio*) filium ſuum *Etheldredum*, vnà cũ omnibus penè Regni ſui Nobilium filijs ad liberales capeſſendas Artes educavit. Quâ fortè cauſâ hoc tũ Collegium, *Vniverſitatis* [d] *Aula Magna* dicta, nomen poſteà dederit omnibus noſtris ſtudioſorum hoſpitijs, quorũ ferè ducenta olim habuit hæc Academia. Quo minùs mirum videri debet, quod aut *Armachanus* ſcribit, ſe hîc triginta [e] mille ſtudioſorum cognoviſſe: aut, quod Hiſtorici noſtri teſtantur, Reges, viginti tum millia paſſuum vndiq; à Civitate ijs in annonã ſequeſtrò poſuiſſe. Quanto autem ea, quæ diximus, ab *Aluredo* poſita cum ſumptu, facilè æſtimabit quivis, qui ęſtimare poteſt tanti Regis fortunas, quarum omnium partem [f] tertiã huic Scholę locuples ſcriptorum ſententia *Aluredum* addicâſſe teſtatur. Quæ omnia *Lelandus*, quàmvis æmulus, ingenuè fatetur: etſi [g] illud in *Cygno ſuo* parùm candidè, cum aſſerat in Academiæ noſtræ hiſtoriâ, *Aluredi* nullum, prorſus nullam, beneficij extare mẽ-

[c] Vid. *Aſſerium Menevenſem* de rebus geſtis *Aluredi*.

[d] *Aulas* enim Principum & Nobilium Ædes dicere ſolemus, ideo *Lipſius Baſilicas* dici mavult huiuſmodi ſtudioſorũ ædes, quas & *Lovanii Halas* dictas ait, eoq; nomine deſignari ſolere ampla & publica Nundinis celebrandis deſtinata ædificia Lipſ. in Lovan. & huiuſmodi loca a Franc. *Hallas* dici teſtatur *Gaguin*, l. 6. de geſt. Franc. [e] Vt conſtat ex Archiv. Acad. vnde eorum omnium nomina ſitumq; totamq; fere inſtitutionem colligere non eſt difficile. [f] Aſſerius. Leland loco citato. Polychron. lib. 5. c. 1. Gulielm. Malmsburienſis de Regibus & alii. [g] Comment. in Cygneam cantionem in Iſidis vado.

tionem

tionem, aut agnitionem. [h] Nam antiqua, quæ apud nos manent, rerum temporumq; testimonia, *Aluredum* beneficentissimi Mæcenatis nostri laudibus insigniunt. Quin etiam (quod *Lelandum* valdè vult) [i] Fundatorem interdū cōpellāt; sed alio, quam ille, sensu, quòd literarum tum fluctuantem conditionem, direptionúmq; tempestatibus agitatam, amore complexus est, ædificijs ornauit, multitudine restituit, stipendijs Professorum stabilivit; quod ipsum est, (quod ingenuè libenterq; agnoscimus) refundavit. Eum enim primarium fuisse hìc literarum institutorem, nescio vtrùm dicere, an credere sit insanius, quū indubitatissimâ *Asseriana* historiæ veritate constet, *Grimoaldo*, quem Academiæ Cancellarium præfecit *Aluredus*, gravissimas fuisse cum antiquioribus studiosis de disciplinarum ratione contentiones, nec sopiri potuisse, nisi *Aluredi* ipsius præsentiâ, qui, quum huc accederet, asseritur ab *Asserio* ātiquos Academię annales evoluisse, manifestissimisq; testimonijs deprehendisse, pristinam illam disciplinarum rationem olim tēporibus Pelagianis, à *Sancto Germano*, *Kentigerno*, *Nennio*, literis hìc operam dantibus comprobatam fuisse. Hoc tum

[b] In Archivis Acad. li. Epistolarum Academic. in Epist. ad *Humphred. Ducem* vbi dicitur dona *Ducis* fuisse omniū maxima quę data sunt Academiæ a tempore *Aluredi* fundatoris l. epist. f. 108. *Aluredus aliiq;* fundatores Academiæ commemorantur. Nam & moris est apud nos etiam patronos Collegiorum Fundatores nominare, & *Caius Gonelliani Hospitii* fundatorem se dixit, quum pauxillum, nescio quid, donasset.

tum agnovit *Aluredus*, hoc jam agnoſcũt noſtri [k]Feciales, ſoli apud nos cõtroverſarum Antiquitatum Iudices. At quid dico Feciales? quum hæc ipſa Antiquitatis lis, publico jã nuper totius Regni cõventu [a] Parlamentario, ex antiquiſſimorum Hiſtoricorũ fide examinata ſit & determinata, & præcedentia *Oxonienſi* Vniverſitati communi applauſu, omniumq; ſuffragijs aſſerta? Quid volunt vlterius? niſi vt jam Cajanis fabulis, delirijs, inſomnijs, mendacijs valedicant modeſtè, immodeſtè confictis? præſertim quũ domi adverſarium habeant non Fecialium modò omnium, ſed communem Regni totius conſenſionem; foris non [b] Iuriſperitorum modò omnium, ſed [c] Conciliorum etiam generalium, id eſt, totius Chriſtiani orbis ſententiã manifeſtam. Quis horum omnium exercitui ſe opponit? *Iohannes Caius*, vir, fidei vt in rebus [d] Religioſis, ita in Hiſtoricis nullius planè. At quo clypeo

k Clarentius Camb. in Dobunis.

a Parliament tent. apud Weſtmonaſt. ſub initio regni *Iacobi*, in quo quum quid actum eſset de Acad Oxon & Cantobrig. quidã ſcribam corrupit, vt nomen *Cantabrigiæ*, præponeretur *Oxoniæ*: falſarij fraus de detecta, & indigne a Parlamento lata, Academiarum antiqui

tas examinatur, & quam veritas poſtulavit, communi aſsenſu, adſcripta Oxonienſi. *b Caſſanæus* vt ſupra. *Alberic. Genti* de Acad. Oxon & Peruſin. omneſq; *Gloſſæ Juriſperitorum* in *Clemente c Vienn. Concil.* & aliorum omnium quæ illud comprobarunt. *d* Id videre eſt vbi *Wickleſum* nobis quaſi infamem Academiæ notam obiicit, quo nos inprimis gloriamur; eoq; nomine ita placet Middendorpio,

fre-

fretus? *Nigro Codice*. Bellator belliſſimus; ſed habet fortè alios ſcriptores Co-academicos, ſuos coadjutores! Clariſſimã Academiã tam indignâ temeritatis notâ violare nõ auſim; Imò qui inter ipſos iſtius Scholæ antiquitatem acerrimè tuentur, non aſſerũt tantùm, ſed & probãt indubitatis argumentis *Cantabrigiam*, *Generalem Artium & Scientiarum Academiam factam & ſtabilitam non fuiſſe*, *ante viceſimum annum Edwardi tertii*; (hoc eſt nudiustertius ferè, ſi *Aluredi* ſeculum ſpectemus) *quo Rege intercedente apud Iohannem Pontificem Romanum*, *Vniverſitatis ibi ſtabiliendæ privilegium iis eſt conceſſum ut Petrus de Ickham Monachus Eccleſiæ Cantuar. ſcribit.* Quid vultis amplius? Confitentem habemus reum. At negat [f] *Middendorpius*. Perimus. At audiamus tamen, qua manu pereamus. [g] *Thomas* (inquit) *Hatcherus ad me literas dedit*, *&c.* Quis hîc non videt *Hatcherum* illud ipſi mendacium, tanquã ovum, excluſiſſe, ſimúlq; *Caii* librum tranſmiſiſſe, quorum infida fide ille omnia, quaſi veritate veriora, producit? Vbi etiam obſervatu jucũdum eſt, quomodo in circulo ludant Veſpillones. *Caius* enim *Middendorpii* teſtimonio rem probat: *Caii* teſtimonio eandẽ pro-

[e] Hiſtoriola Acad. Cantabrig. & Collegiorum omnium, præfixa priori editioni vitarum Archiep.

[f] Lib. de Acad.

[g] Ibidem de Cantab.

probat *Middendorpius*: sic manus manum, & falsarius falsariũ fricat. Quin potiùs suam oportet agnoscere ignorantiam, qui de exterorum rebus scribit, quorum res gestas nunquam legerit. Imò *Middendorpi* (tibi clàm in aurem dico) agnosce impudentiam tuam, qui ita confidenter scribis de Academiis, ac si in omnibus ætatem totam vixisses, ita tamen frigidè, futiliter, indoctè, ac si in nulla vnquam vel diem vnum posuisses. Quis enim est, cui vel mica salis in cerebro esset, qui tam ridiculis Bullarum fictionibus sibi ita imponi pateretur? Qui enim illi Pontifices Romani, quorum Bullæ tã bellè de *Doctoratu* aliisq; *gradibus* Vniversitatis verba faciunt, multis seculis antequã ista nomina scholastica *Graduum* & *Vniversitatum* nascerẽtur? Quis ille Rex Britanniæ *Arthurus*, qui diploma suum *Londini* in regiâ suâ datum, Academiæ concessit? quum neq; *Arthurus* [a] Rex vnquam Britanniæ fuerit, nec vnquam *Londinum* occupaverit. Meræ ista omnia nugæ, tamen eâ fronte affirmatæ, vt non negem [b] exteris & nostrarum rerum imperitis nõ difficulter imponi posse, si quodcunq; domi impudentes somniant, id foris imprudentes credulìq; admittãt. Sed

[a] Erat fortasse fortiss. Dux adversus Romanos, sed Regno nunquã potitus.

[b] At nollem Hospinianos, virosq; doctos aliena fide has fabulas amplecti, sed cautius perpendere quæ posteris commendent, vide Hospin. de orig. Monachat. vbi citat hanc Arthuri Chartã

familiare est *Middendorpio* ejusmodi bolos à quocunq; oblatos devorare; quod videre est, vbi asserit fundatam *Bononiensem Academiam* à *Theodosio*, circa annum. 425. & rescriptum *Theodosii* eâ de re producit, qui *Philippus* Rex Angliæ nominatur. Quis istæc non risu excipit? Quum nec vnquam Rex Angliæ fuerit eo nomine, nec ipsa Anglia, Angliæ nomine ante *Egberti* Regis imperium potiretur, qui quadringentis ferè annis post rescriptum hoc Theodosianũ, id nomen huic nostræ Insulæ indidit. Sed non est mihi jam otii asinos flagellare; vt tamen alii verbo intelligant, quàm gravis is author fuerit, quámq; peritus intelligénsq; rerum, vel sui temporis, narrator, perpendite quæso vel vnicam illã suam de *Angliæ* nostræ sub *Diva Elizabetha* conditione censuram, quâ téporum anteà inauditam, atq; incomparabilem felicitatem hoc emblemate depingit. *Vehementer ergo deplorandum est, quòd florentissima illa Insula &c. Tantum de antiquis ornamentis, & gloriâ maiorum, de pace, & tranquillitate amiserit, vt omnes Gentes inde exemplum capere possint.* Potestis satìs ex hoc ruditu, *Sileni* vectorem agnoscere.

---*Sileni vector Asellus.*

In

Intempeſtivos edidit ore ſonos.

Narratur apud Indos, [b] infantes canis capillis naſci, ſeneſcentes toto capite nigreſcere. Nec diſſimilis rerum apud huiuſmodi imperitos antiquitatum Iudices æſtimatio: qui quæ recẽs nata ſunt, ſilicerniorum canitie ornare auſint; quæ multi ſeculi ęternâ gloriâ floruerunt, eadem quia [c] *Anaxagoras*, *Pythagoras*, *Anaximandros*, & *Ambrones* non viderint, canitie ſuâ ſpoliare, modernæq; originis ignominiâ denigrare.

Sed *Iacobo* pergente, quid ego ſiſto? Contuetur is dein à ſiniſtra, elegans *Philippi Edwardi Tertii conſortis opus*, *Collegium Reginæ* dictum, & nobilitatum duorum Principum, omniũ, quos Anglia vidit, fortiſſimorũ educatione; videlicet [d] *Edwardi Principis*, cognomento *Nigri*, & *Henrici Quinti* feliciſſimi Regis, cuius (*vt Roſſi VVarwicani* verbis vtar) tũc camera erat ſupra portam, in introitu dicti Collegii, vbi ſtuduit ſub tutela Patrui ſui *Henrici Beufort*, tunc Cancellarii Oxonienſis, poſteà Presbyteri Cardinalis titulo *Sancti Euſebii*. Nec certè immemorem ſe præſtitit Academiæ noſtrę Alumnum, ſed etiam tum *Walliæ Princeps*, in gratiam Academiæ impetravit à Patre non

b Iul. Solinus c. 65.

c Hos omnes plureſq; ſimiles Cantabrigiæ ſtuduiſſe fabulatur *Caius*: ridicule, præſertim de *Ambronibus*, quam gẽtem truculentam ait Cantabrigiam occupaſſe, quũ certo certius ſit *Ambrones* non homines fuiſſe ſed lupos, vt *Cambdenus* oſtendit in Britannia ſua.

d Ferunt eius fuiſſe cubicula, quæ a dextra ſunt, ad pedem ſcalæ lapideæ qua Bibliothecã aſcenditur.

non tantùm ampla privilegia, ſed & magnifica etiam dona, poſteáq; regno potit⁹, prꝛeter alia eius illuſtria beneficia, libros ſuos omnes Vniverſitati legavit teſtamento, ſiq; vitæ ſtamen intempeſtiuè fata non præſcidiſſent, Collegio multò nobiliſſimo (cujus prima fundamenta, vbi Civitatis Caſtrũ viſitur, delineaverat) Academiam ornâſſet: qualis fati immaturitas *Collegium* etiam hîc *Reginæ* multo ſplendore privavit; ſic enim primò inſtituebatur vt vnus eſſet Præpoſitus, & 12. ſocii ad ſimilitudinem 12 Apoſtolorũ; quibus pro numero ſeptuaginta *Chriſti* diſcipulorum, totidem ſcholares (nî fama mendax) ſubiicerẽtur, & (quod adhuc obtinet) vt ad victum clangore bellici *Clarionis* ſive *Buccinæ* convocarentur, omniáq; planè Regiâ magnificentiâ adminiſtrarentur. Cui Collegio adiacet ſtudioſorũ *Aula* [c] *Sãcti Edmũdi* noſtri nomine & memoriâ inſignis: *San-*

[e] *Edmundum* Cant. Archiep. intelligo natum Abingdoniæ iuxta Oxon. qui hic literarum gloria floruit, & habuit hic S. *Sewalum* Eboracenſem Archiep. diſcipulum cui prædixit afflictiones quas paſsus eſt, quod tyrannidi Papali ſe opponeret. vide Mat. Paris, hic etiã alium diſcipulum habuit S. *Richardum* poſtea

Oxonienſis Acad. Cancellarium: adeo felix ſemper erat hæc Academia, eorum proventu, qui non Papalibus Indulgentiis, ſed ſuis virtutibus Sanctorum apud omnes titulum obtinuerunt. Talis & doctiſſimus *Rob. Lincolnienſis* quem Mat. Paris ait ab omnibus Sanctum dictum, quanquam ille (vt & reliqui quos dixi) Papam toto impetu oppugnaret, eumq, Antichriſtum eſse probaret. Vide Matth. Paril. & vitas Archiepiſc. Cantuar. & vitas Epiſcoporum à Godwino ſcriptas.

ſti

Etiq; Petri Eccleſia, nobilis tàm Fundatoris antiquitate, (is erat *Grimoaldus* quem modò diximus ab *Aluredo* Academiæ Præpoſitum) quàm Quadrageſimali Concionum Academicarum celebritate, quam ad hæc vſq; tempora, à prima eius fundatione, ſolẽni ceremoniâ continuatam non improbabiliter ſuſpicãtur. Quibus à tergo relictis, viſuntur mox *Magdalenenſium*, ſeu veriùs iam *Principis Henrici* ædes, quibus etſi *Wainfletus* ortum, & *Magdalenæ* fletus nomẽ dederit, *Iacobi* iam radij lacrymas exicâſſe, gaudiúmque nunquam obliviſcendum viſi ſunt induxiſſe. Eâq; gaudia, ne putarẽtur nulla, vbi nulla exprimuntur, *Douglaſius Caſtilionæus*, publicæ lætitiæ gratitudiniſq; expeditus interpres, Regi ob oculos politâ exhibuit orationem: vnde mox, quicquid ab initio inilluſtre hoc *Henrici Principis* hoſpitium viſu dignum delineavimus, pedibus, oculiſq; lætus metitur, deq; ſingulis lætus colloquitur, adeóq; abſolutã fundationis iſtius formam rationemq; vniverſam Regii judicij cenſurâ comprobavit, vt palàm diceret ſe perſuaſiſſimum habere, in toto terrarum orbe nuſpiam eſſe Collegium, iſtoc omnibus numeris conſummatius aut magnificentius; vt

nõ immeritò Lipsianum illud eulogiũ huic imprimis (quanquam & cæteris hîc multis) scribi possit, *Pulchrum* (inquit ille) *Collegiorum inventum. & quod in Anglia magnificè vsurpatur, neque credam in orbe terrarum simile esse, addam, aut fuisse. Magnæ illic opes & vectigalia. Verbo vis dicam? vnum Oxoniense Collegium (rem inquisivi) superat vel decem nostra.* Magni Censoris magnũ encomium. Rex autem quum demum ingrederetur (vti est librorum avidus inspector) Bibliothecam, & manuscripta, vetustatis situ ferè evanescentia, cõtueretur, antiquæ fidei, cuius est defẽsor, eiusdem & amator, verissimâ oratione fassus est, etiamsi volumina recentiora characterũ, compaginúmq; ornatu multò sunt oculis jucundiora, istiúsmodi tamẽ canitie squalẽtia plus suo palato arridere: horum enim fide tàm hominum quàm librorum recentiorum testimonia judiciáq; ęstimãda. Discessum tandem paraturus, vt omnibus Collegij studiosis, eum officioscè deducentibus, vultu, vocéq; patefaceret, quàm grata ipsi fuissent omnia officii eorum, amorisq; testimonia fronte, qualem semper gestat, serenissimâ valedixit, & capite discooperto, voce benignissimâ, *Valete* (inquit)

ge-

generoſi, valete omnes.

Iſtis tot rerum, locorumq; varietatibus oculos paſcente Rege, aliæ interim curæ Satrapas avocant, aliæ itidem Reginam, Heroïnaſq; famulantes. Illi, quo ſunt vel literarum ſplendore, vel literatorum patrocinio inſignes ſinguli, cum primis autem Regis literatiſſimi exemplo accẽſi vniverſi, non nullam gloriæ ſuę futurã acceſſionem cenſuerunt, ſi militaribus ſuis, quibus præfulgebãt omnes, titulis inſignibúſq;, titulos, inſigniáq; literatorum adjungerent. Ita in ſoléni in Academicorũ conventu, Campanæ ſonitu convenientium, præcellentiſſimus *Dux Lenoxiæ*, Honorificentiſſimus *Suffolciæ Comes*, Illuſtriſſimus iuxtáq; ſapientiſſimus *celeberrimæ Academiæ Cantabrigienſis Cancellarius*, *Cecilius Comes Sariſburienſis*, reliquúſq; ſplendidus Comitum (quos initio nominâſſe ſatis eſto) Nobiliúmq; ordo, *Magiſtrorum in Artibus* titulo inſignibuſq; indui, *& ad* [d] *obſervanda ſtatuta, privilegia, conſuetudines, & libertates Oxonienſis Academiæ iuramento* obſtringi, & [e] ſupplices ambiunt, & honorificè patiuntur. Nec levis momenti erat ſpectaculum, tot viros principes, quorũ plerorumq; latera baltheorum accinctui

[d] Forma iuramenti

[e] Forma gratiæ petendæ *Supplicat venerabili Convocationi Magiſtrorum regentium & non regentium &c.*

capita galearum tegmini eorum virtus, aut fortuna formaverat, Academico jam indumento, pileisq; quadratis in literatorum senatu considentes, & Academiæ tum occurrentia negotia suis (pro more) suffragiis tractantes contueri.

Academici autẽ, qui huc vsq; quicquid aut dictum erat, aut factum, ad teretem illam & magni Arbitri eruditam aurem omnia limâssent, vt etiam hominum minùs eruditorum, & inprimis illustrium fœminarũ auriculis aliquid darent, quales inter tot *Phœbei* nostræ fulgentes stellas, fuisse aliquas non poterant non suspicari, in *Sydnæi* nostri, *Chauceriq;* scriptis frequentiores, quàm *Plauti* aut *Aristotelis* (nec enim omnes aut *Arabellæ* sunt, aut *Luciæ*) hoc tempus maximè judicârunt opportunum, quo Sacram *Annæ* Clementiam, & cum *Henrico* Principe totam Aulici Gynæcęi pulchritudinem demulcerent, idq; avenâ, non patriâ modò, sed & pastorali, quâ ARCADIAM RESTAVRATAM, *Isiacorum Arcadum* lectissimi cecinerunt, vnóq; opere, Principum, omniúmq; spectãtium animos immensâ, & vltra fidem affecerunt voluptate, simulq; patrios ludiones, etsi exercitatissimos, quã-

in-

interſit inter ſcenam mercenariam, & eruditam docuerunt. Arduum dicere Actionis maior gloria, an Poëſeos. Quantum autem omnium aures faſcinaverit, non arduum judicare. Alterã enim & Aula, & Academia loquitur; ac ita loquitur, quaſi loqui nunquam ſatìs poſſet: alteram res ipſa loquitur, libérq; omnium jam manibus attritus:

Noſtra nec erubuit Sylvis habitare Thalia;

Præſertim *Danielis* noſtri ſyluas, quibus nec vrbes ipſas cenſebis magis vrbanas. Cujus ex ingenii arcâ diâ ARCADIA NOSTRA, ceteráq; laudatiſſima ſcripta tantâ cum laude evolârunt, quantam alumno ſuo Academia noſtra gratulatur meritò; eóq; magis, quòd is ſaltem ſit, cuius exemplo, Poetæ coętanei, poſteriq; omnes ediſcãt tantum non eſſe inter ingeniorum acumina, & paginarum caſtitates bellum, quin poſſint, debeántq; ſe mutuò amplecti.

Si quis Anglicè nõ callens, *Arcadiæ* hujus velit ex me conditionem cognoſcere, recolligat ipſe, quicquid aut fraude, aut philtro fieri poſſit, quo amores mali cõglutinentur; quicquid aut calumniis, aut Zelotypiis, quo amores etiam boni veríq; diſſuantur;

quicquid, quo adoleſcentuli ad libidinem; virgines ad mentium, ornatûſq; laſciviam ardeſcant, & intelligat quã. tum ganeonum laſcivorũ lenarúmq; corruptriciũ facibus conflagravit *Arcadum* reſpublica. Iſtis manum medicã adhibere ſtuduerũt, qui priſtinam *Arcadiæ* integritatem per ætatem reminiſci, per virtutem exoptare, per authoritatem, prudentiámq; reſtituere, optimè poterant: iſtiſq; malis artibus aliæ non minùs pernicioſæ *Arcadiam* invaſerant, ſacrorum rituum corruptelæ nefariæ, prætextu pietatis; Circulatorum fumoſæ impoſturæ honorifico medicorum nomine, habitúq; ſimulato; Leguleiorum deniq; fęces decem-drachmariæ, qui inter opiliones ſe jactitant Iuriſperitos, inter Iuriſperitos ne opilionum quidẽ ęſtimatione habentur. Quorũ dum omniũ fuci repręſentãtur, priſtinâq; Reipublicæ formâ revocatâ, legibus pœniſq; expiantur, ſi Reginæ, Principi, ceteriſq; ſpectatoribus vniverſis mirificè dixero placuiſſe, id tantũ dixero, quod Regina, Princeps, & vniverſi ſpectatores & magnificotum applauſu prę ſe tulerunt, & etiam dum mirificâ laude cõteſtantur.

Quanquam quid fluxis iſtis volup-

ta-

tatum, gloriolæq; nominibus fatuus capior? quum nemini ſit iniucundius infortunia pati, quã felicitatis apicẽ experto: aut quid *Arcadiæ Vtopicæ* gloriam reſtitutam iactem, quum Iſiacę Arcadiæ gloriam merâmq; voluptatẽ abeuntem cõtueor? Sic omnia humana poſita ſunt in theatro, Comœdiâq; lætitiæ noſtræ finitâ breviuſculâ, Tragœdia, luctuſq; imminens Academiã expectorat. Si enim [f] maiores noſtri meritò lugendum cenſuerunt, planctúq; cœlum concutere, quum Solis, Lunævè vultum lucidum evaneſcentẽ cernerent: quantus nos manet dolor, qui Sole, Cynthiâq; & Iulio lucido ſydere, nobis ſplendoris ſui præſentiam iamiamq; ſubducturis, eò gravioribus tenebris obruemur, quò præcellentiori luce circumfulſimus? At ſiſtite deliciæ noſtræ, ſiſtite, quàm diu nos non ingratos, non inofficioſos hoſpites cenſueritis, tam autem diu ſi manſeritis, hîc æternùm manebitis. Sed qui iſtos maiorum luctus pii imitamur, eorum ſuperſtitionẽ fruſtrà experimur? lux enim noſtra planctibus revocari non poteſt, nec quicquã nobis reſtat, niſi, vt quã lucem ipſi videre non poſſumus, eandem aliis, qui poſſunt invideamus.

[f] Germanis hoc eſſe ſolenne narrat Boemus.

Sed

Serenitas ergo Regia iam abituriens, magnifico Academiæ Cancellario advocato, verbis clementissimis quàm omnia quatriduo hoc Academiæ officia acceptissima fuerint, indicabat, quantâq; eam amoris propensione amplexurus semper sit. Quod, vt etiam Academici intelligerent, statuisse se aliquod propitię, gratioſæq; voluntatis ſuæ indicium apud ipſos eorumq; poſteros relinquere: dictóque, magnificam, veréq; Regiam donationem manu tradit, quâ ad Professoris in Theologia Regii dignitatem omni ęvo augendam, ornandamq; illustrem fecit acceſſionem, conceſſo prædio Eccleſiaſtico *Ewelmenſi*, & Præbendâ etiam in Eccleſia *Ædis Chriſti*, perpetuò annexâ. Quæ vtraq; Regio etiam ſtabilita diplomate (id enim virtute doctrinâq; ſpectatiſſimus Eques *D. Thomas Lake*, de Academia noſtra multis nominibus optimè meritus, curaverat expediendum) Cancellarius Regem abeuntem inſecutus, Sacræ Maieſtatis iuſſu, pereximio tradidit Procancellario; qui tum, cum reliquo inſigniſſimo purpuratorum ordine, aliiſq; viris ex Academia lectiſſimis cõvenerat, vt publicas Academiæ nomine, eáſq; immortales gratias Regi iã

diſ-

discessuro agerent pro ineffabili clementia, quâ Academiam anteà impensissimè devotâ, recentibus iam beneficiis æternùm devinxerat. Quibus universis longo ordine, quasi beneficiorum pondere ad terram depressis eóq; humiliùs toto corpore prostratis, quo possint tantæ beneficentiæ altitudinem suppliciùs suspicere, interpretem voti publici egit *Hammerus*, alter è Clarissimis Academiæ Procuratoribus, qui pressâ, politâq; oratione immensa illa, & planè divina bonitatis Regiæ Τεκμήρια celebravit: *Quòd Augustissimus Rex celebritatem Oxoniæ (quæ, vt Atticam, nonnulli, τῆς ἑλλάδος ἑλλάδα, sic Academiam Academiarum pridiè appellaverat) & iam tum magnificentiâ verè Regiâ in Academiam effusâ, & quatridanâ præsentiâ suâ, quasi aureæ tubæ sonitu, per universos orbis Christiani angulos illustrem, mirabilémque effecerit. Quorum magnitudine beneficiorum, egregiè se felices Academici meritò iudicarent, quibus talis tantusq; bonarum Artium Patronus, & literariæ gloriæ quasi alter Atlas divinitus obtigerit.*

Nam spes, & ratio studiorum in
Cæsare tantùm est,
Solus qui tristes hac tempestate
Camœnas

Ref-

Respexit.---

Sed quò maior iam fuerit aut benignitas Regia, aut felicitas Academica, eò magis rubore suffundi virgineas Musarum genas, seq; animis discruciari, quum excussis omnibus facultatibus, in semetipsis reperirent nihil, quod tantæ, tamq; Præcellenti Maiestati pro tanto meritorum cumulo piè rependerent. Sed frustrà angi se, quòd rependendo non sint, quum tanta munera nec prædicando satis sint, at nec cogitando; se tamen æternâ cum veneratione, & cogitaturas & prædicaturas, vt & posteri, & exteri mirabundi intelligant, Regem, eùmq; totius Europæ potentissimum, ac, quod magis est, literatissimum, quòdq; hæc omnia superat, religiosissimum, (veluti pium Æneam,

---Cui juxtà aderat Lavinia cõjux,
Pulcher & Ascanius, nostræ spes altera gentis)

tot Regni sui partibus cum incredibili civium lætitia peragratis, nihil tamen libentiùs quàm Academiam vidisse;

Nec vidisse semel satis est, juvat vsq; morari,

& ibidem in publicam literarum palæstram prodiisse, audivisse attentè, & quod maximum est, in maxima hominum doctissimorum corona, tam sapienter, & acutè, tam Atticè, & venustè locutum fuisse, vt non aliam

aliam ob causam discipulos Deorum, non alios quàm Reges ab Homero *dictos fuisse iudicandum, quàm quòd sine divino aliquo præsentis numinis afflatu rarò extiterint. Ac ne tantæ Maiestatis splendor, qui in maximis istis maximè fulsit, Academiæ vel in minimis deesse videretur, tam candidè libentèrq; etiam ludis, & ludicris interfuisse, vt qui (quod olim* Plinius *de suo* Vespasiano) *semper soleret nostras esse aliquid putare nugas. Quibus nominibus, Musas, iam tum ad sacratissimos pedes Regios suppliciter devolutas, & prostratas, primùm humillimè orare, vt quum nihil in se habeat Academia, quod Regiæ Celsitudini non sit consecratum, id omne, quantulumcúnq; demum fuerit, vel sui gratiâ, & cò quòd suum sit, æqui, boniq; consuleret. Deinde & Regi gratias immortales agere, & immortali Deo pro salute Regia preces ardentissimas effundere, vt vbicunq; sit, ibi salvus sit, per quem nos omnes, vbicunq; sumus, salui sumus, & beati, eò tamen beatiores futuri, quo frequentiùs beatissimum Regem huc reducem contueamur, támque diu beatas fore Academiam, Ecclesiam, Rémq; publicam, quamdiu*

Hæc domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.

Qui-

Quibus ſuccinctè diſcurſis (nam nec opus erat multis verborum conteſtationibus, ad faciendam Regi fidem illius gratitudinis, quam anteà perſpectiſſimã, indubitatiſſimámq; habuiſſet) benigniſſimus Rex, vt Regio amoris ſymbolo, priori beneficentiæ ſuæ extremam quaſi manũ diſceſſurus apponeret, Procancellario illuſtri, reliquiſq;, quos dixi, clariſſimis Academicis, honorificum Regiæ manus oſculũ impertit, vnáq; pro ſua ſingulari in eos indulgentia, monet, jubétq; ne moleſtiam ſuſciperent vſq; ad limites Academię (quod ex officio vbivis fieri ſolitum eſt) ipſum deducendi, ſed in magna area Collegij, vbi tum erat, ipſum cũ Regina, Principéq; filio, Deo, itineríq; permitterent. Itaq; quẽ prę ſentiâ corporum obſequioſâ comitari non datur, eum, quàm diu datur, oculis, vocíſque acclamationibus ſequuntur: quúmq; id non datur, gratitudine pro beneficijs, precibus pro ſalute, planctibus pro diſceſſu præpropero, votis pro reditu feſtinato proſequuntur.

FINIS.

TAmetſi potétiſſimi Regis diſceſſu, mirabilem felicitatis, & quaſi capitis diminutionem paſſa ſibi videretur Academia; erat tamen cauſa ſolatij æquiſſima, quòd omnibus indicijs intellexerãt officij ſui ſtudia, ſtudijq; officia omnia, omnibus acceptiſſima fuiſſe. Neq; certè in minimis ducebãt quòd magnificentiſſimi Cancellarij expectationi, cuj° volũtati poſt Principes imprimis ſatisfacere ſatagebãt, ita cumulatè reſpondiſſent, vt ejus Amplitudinẽ inſolitâ lętitiâ perfundere viderentur. Quod quum ipſius Magnificentię, non modò ante diſceſſum, munerum plurimorũ donatione, ſed literis etiam ad Eximium Procancellarium Dominum *Georgium Abbot* mox miſſis indicare placuiſſet, cenſui etiam æquiſſimum, in teſtificationem ſingularis illius Amoris, quo Academiam ſemper impenſè amplexus eſt, literarum ipſarum exemplar ſubjungere.

EN

EN tibi (Domine Procancellarie) vnà cum hisce ad te literis, alias ad Illustrem Equitem Dominum Henricum Leaum transmittendas, quibus curavi Cervos, eosq; notæ præstantioris tradendos, quo loco atq; tempore, ipse, simulq; reliqui Generosi Tragœdiarum Comœdiarumq; Actores commodissimum censebitis. Pergratum mihi feceris, si ab iis meo nomine impetrâris, vt illud, quicquid sit munusculi, vnà cum octoginta aureis, quos Dispensatori meo statim vt numeret, in mandatis dedi, æqui consulant, & ingenuæ Genialis Convivii hilaritati, meâ causá impendant. Quorum operâ cum mente recolo quàm intimo solatio perfundebantur, Serenissimæ Maiestatis, Reginæ, Principis, Nobilitatis vniversæ, omniumq; auditorum pectora, fateor equidem, me nec satis posse dicere ad eorum laudem, nec mihi satisfacere in meo erga eos amore, propter eorum benemerita singularia. Eos tamen impensè rogatos velim, vt ingentis lætitiæ meæ testimonium hoc non ingens ita accipiant atq; interpretentur, vt vnà intelligant, non posse me non collætari in tanta tamq; communi lætitia eorum reliquorumq; Academicorum, quorum omnium gymnasmata, studiaq; optatissimo successu fructus tam felices, tam honorificos, nobilissimæ isti Ac-

ca-

cademiæ pepererunt. Nec aliud iam deinceps in votis quotidianisq; precibus potiùs habiturus sum, quã vt istiusmodi fortunatissimo successu, nobilissima ista Academia & universim & viritim æternùm potiatur: Cui quicquam sum, me totum voveo, meosq; conatus omnes religiosè despondeo, quibus aut publicæ eius vtilitati inservire, aut eiusdem gloriam promovere potero. Deniq; me summè felicem duco, cui tantus honor obtigit, vt vester audiam Cancellarius, quodq; hoc tempore tam felicibus astris mihi te Procancellarium delegerim, cuius de benemeritis, quia satis dicere non possum, dicam nihil. Vale.

Thomas Dorset.
Cancell. Oxon.

AC:
OX
SA
PI
EN
FE
LI
CI

ORATIO

FVNEBRIS HABIta in Templo beatæ *Mariæ Oxon.*

Ab ISAACO WAKE,

PVBLICO ACADEmiæ Oratore, *Maij* 25. *An.* 1607. quum mœsti *Oxonienſes, piis manibus* IOHANNIS RAINOLDI *parentarent.*

OXONIÆ,
Excudebat Ioſephus Barneſius. 1615.

ORATIO
FVNEBRIS.

Vàm fragilis ſit, & incerta humanæ vitę conditio, quã ſomno aut fabulæ ſimilis, vtinam, (Viri Ornatiſſimi & mœſti vndequaq; Academici) modò ſuperi voluiſſent, aliunde potius, quàm ex præſenti ſpectaculo diſceremus. Scilicet ſeneſcentis quidem mundi, & ad occaſũ jam præcipitantis, ſatis multa ſuperq; vidimus indicia; Intemperiem cœli; malignitatem ſtellarum; ventorum turbines, nubium Cataclyſmos, maris furores non ante cognitos, quæ dira omina, pias mentes, horrore ruentis cœli, & expirantis Naturæ perterrefaciunt. At *Muſas* tamen æternas, & reliquis labẽtibus omnibus, *Artes* immortales fore, neſcio quo modo nobis ip-

ipſis adblãdientes, facilè credi-
dimus, donec magnus hic lite-
rarum Atlas, quocum literæ ip-
ſæ ſanctiores nutare certè vidē-
tur, ſi non occumbere, ſuo nos
fato docuit, ſpem etiam illam
vanã & inanem eſſe. Cuius ſor-
tem beatam, pietate & moribus
dignam ſuauiſſimis, abſit, vt fle-
bilibus quiſquã deploret nęni-
is, cũ nihil ſit quod illi vlterius
optare vel auidiſſimus poſſit, ni-
ſi illam *Virginii Rufi* felicitatẽ,
cui, tanquam cumulus acceſſit
in funere laudator *Cornelius Ta-
citus*. Mihi verò (*Academici*) ve-
ſtram hanc intuenti, aliàs gratã
& iucundam, nunc autem, pro
occaſionis ratione, flebilem &
triſtem frequẽtiam, ita in men-
tem veniunt illæ Regis *Xerxis*
lacrymæ, quas ad conſpectum
exercitus numeroſi fudit, vt nõ
poſſim quin intimis ſuſpirem
præcordiis, cum in pręſenti ſpe-
culo

culo, mortalitatis etiam veſtræ videam imaginem. Quis enim eſt qui doctrinæ, ſapientiæ, virtutis fiduciâ, ſpem vitæ in longinquum extendere auſit, cum difficiles Parcæ, & non exoranda numina, hunc tantũ Orthodoxæ fidei Herculem, & Chriſtianæ religionis Propugnatorẽ, nec matris *Academiæ* lacrymis, nec lugẽtis *Eccleſiæ* importunis precibus voluerint condonare. Certè ſi inæſtimabiles illæ mentis opes & non interitura animi divitiæ, ad Corporis etiam firmitatem & vigorem aliquid facere, aut quomodocũq; derivari potuiſſent, vixiſſes *Rainolde*, nec tàm ex voto tuo, qui cœlum voluiſti, quàm ex noſtro, qui te; vixiſſes ita, vt nunquam morereris, ſeneſceres, ægrotares. Atqui magno humani generis diſpendio, contrariâ ferè ratione vſu venire ſolet, vt

quò magnificentius quis, & illuſtriùs divinis literarum & ſapientiæ ornamentis animũ excoluerit, eò citiùs, adeóq; etiam feſtinantiùs, & mens ipſa terreſtris pertœſa domicilij ſublimiora cogitet, & corpus itidẽ, omnia iam ſpiritu in nobili illo, ſed tamẽ laborioſo ſtudiorũ opere, exhauſto planè & abſumpto, fatiſcat, ac deficiat. Quæ nimirùm res in cauſa fuit, vt tu, *Rainolde*, tot ſecundis prælíis literarum omnium victor & triumphator, acciſis tamen corporeis viribus, exhalares glorioſam animam, noſq; in luctu & orbitate mœrore cõfectos diſtitueres. Quid autem? Non te labentem tua plurima pietas, non virtus, non ſanctitas, & eruditio ad miraculum ingens ſervare potuit? Scilicet an quia nihil erat quod vltrà diſceres, ideò vlteriùs ne vivere voluiſti; An nõ dignus inter

ter ceteros *Ficinus*, quẽ aliquã-
do evolueres, qui de ſanitate tu-
enda, & vitâ in æternum proro-
gandâ diſſerit? Satis vixiſti tibi
ipſi; eſto: ſatis gloriæ tuæ, cui ta-
men ſupervivere non potuiſſes:
At nõ Reipub. ſatis, quæ probi-
tatis & virtutum omnium ex-
emplar in te poſitum deſiderat;
Non Academiæ, quæ eruditio-
nis iam extinctum requirit lu-
men; Non deniq; communi Re-
ligionis cauſæ, quę te orbata Du
ce, in medio procelloſi maris
non ſine naufragii periculo flu-
ctuat. Equidem quòd alter for-
tiórq; *Cocles* ingruentes hoſtiũ
infenſiſſimorum catervas prin-
ceps repuliſti; quòd exciſo, cui
inſtiteras, ponte ſublicio, tamẽ
ſaluo ſcuto deſiluiſti, rem abs te
præclariſſimè geſtam nemo
negaverit: reieciſti ſiquidẽ per-
duelles; at verò nondum ſoluta
eſt obſidio; eſto enim quod Ro-

manam *Idolomaniam* detractâ larvâ, Dei hominúmq; odio exposuisti, quòd jugulum *Antichristiani* monstri incepisti petere; quod per *Harti* latera ipsum *Cor* Papismi transfixisti. At *Sanderus* tamen adhuc intactus, nisi quòd Dei vindicem dextram, in montibus Hibernicis, erro profugus expertus est; *Bellarminus* non satis fractus; *Baronij* nec omnes detectæ fraudes; vt taceam nova, quæ huic Hydræ quotidie repullulant capita. His tãtis in negotiis quomodo vacabat tibi mori? Cum tam ingens messis & operarii sint tam pauci? Tui similes tam nulli? Cum vndiq; superstitio instar maris nostri *Virgivij* novis exundet fluctibus?

Est ista lamentantis *Ecclesiæ* lugubris vox, quam ex acerbissimi doloris sensu tam flebiliter sonat, ac si ipsa etiam cum *Rai-*

noldo

noldo animam egisse videretur. At matris *Academiæ* mœstiorẽ adhuc vultum, & tristiorem faciem (si tristior cogitari possit) quis demum *Timanthes* exprimendo erit?

Huc veniant lacrymæ, Niobe quibus obruta mater.

Nihil hæc nisi *Rainoldum* cogitat, *Rainoldum* videt, *Rainoldum* vanis imaginibus audit, alloquitur, tenet. Et certè (*Academici*) licet felicissimę huic nostræ parenti tanta sit præsenti hoc seculo, tamq; numerosa doctissimorum virorum soboles, vt suam sibi potiùs gratulari fæcunditatem, quàm præsentem debuerit orbitatem lugere, eãq; Matris *Brasidæ* vocem nunc certè, si vnquã, vsurpare, *vir bonꝰ est Brasidas et fortis, sed habet multos Sparta similes*: non possum tamen, quin eiusdem piis lacrymis, & iusto huic dolori veniam

facilem concedam, cum cogitem *Rainoldum* amisisse, qui (absit dicto invidia) reliquis suis filiis tantùm præluxit, linguarum diversissimarum excellenti peritiâ, & artium scientiarúmque omnium perfectâ panopliâ, vt supra humani ingenii fastigium positus videretur, natúsque in quo omnes Musæ suas omnes vires experirẽtur. Nemini (Auditores) detraho, dum debita *Rainoldo* persoluo: nec huius justis, scio, laudibus invidebũt vel patres reverendi, qui domi hãc nostram Oxoniam suâ exornãt gravitate, doctrinâ, pietate; vel Illustrissimi illi pietatis & literarum *Antistites*, qui ad clavum Ecclesiæ adsidentes, prudentię, sanctitatis, & eruditionis stupẽda specimina vniverso orbi exhibẽt Christiano. Quibus maximis *Academiæ* & *Ecclesiæ* luminibus, si quis *Rainoldum* hunc no-

noſtrum tantò meritis minorẽ judicet, quãtò publicâ dignitate, & forenſi minùs reſplenduit fulgore, recognoſcat is velim illud *Auguſtini*, Epiſcoporũ maximi, de *Divo Hieronymo* eulogium; *Quantùmvis Epiſcopus Presbytero ſuperior, at Hieronymus tamen Presbyter etiã Auguſtino Epiſcopo maior*: & vtvt alij in hoc noſtro mirentur ſcientiam, humilitatem, abſtinentiam incredibilem, quæ omnia in illo (fides numinũ!) plus quã mira fuerunt; ego tamen hoc vnũ ſtupeo, miraborq; ſemper, gloriam illum & honorem calcare potuiſſe. De quo tametſi illud non dixero, quod de *Luthero Illyricus* & *Wigandus*, quẽ *Germanicum Prophetam* appellârunt; tamen cum nihil ſit vel in *Lutheri*, vel *Calvini*, vel *Bezæ* aut *Whitakeri* laudib°, quod nó ſuo merito ſibi ipſi *Rainoldus* vẽ di-

dicet; gratulabor ego quidem huic noſtræ *Patriæ* quòd eduxerit, matri Academię quòd educaverit, & ſeraciſſimo illi bonorum ingeniorum *Collegio*, quòd lactaverit *Rainoldum*, quem (vt cum domeſticis ſuis illum comparem) virtutis, pietatis, & eruditionis commendatio ſupra ipſum *Iuellum*, *Wottonum*, *Vivem*, *Hookerum* elevavit, ſupràq; *Polum*.

Eat autem [a] *Weſtonus* impurus & impudicus rabula; eructet quæ volet convitia; dicat ingenij tarditatem; dicat ſimulatos *Rainoldi* morbos: plumbei ſcilicet fuimus, (*Academici*,) qui tam hebetis ingenium ſuſpeximus; deliri, qui ægrotâſſe credidimus, quem (proh dolor) mortuum videmus. Quanquam nec *Weſtonus* ipſe [b] *Patrui* ſui, quem ita jactat, & [c] morum, & fugæ turpitudine ſimilis, cum Prin-

[a] Weſton in ſcurrili *præfatione ad libros de Triplici hominis officio.*

[b] Doctoris *Weſtoni*, qui è Collegio hic noſtro Lincoln. propter infamem libidinem expulſus.

[c] Nam & ejuſdem nefandi flagitij, *Duacenſis* hic etiam *Profeſſor* reus, (ni fama ſæper mędax) deprehenditur.

Principes Academiæ noſtræ ita laceſſeret, vt etiã qui matrimonium contraxiſſent, quaſi ſceleratos homines nominatim perſtringeret, habuit vel vnum aliquod factum quod in omni vita ſanctiſſimi hujus viri reprehenderet.

At ille longiùs aberat: quid qui ſteterunt propiùs? Amârunt omnes hominem, amârunt mores & integritatem. Quòd ſi obſtinata ſeveritas, & invictus adverſus gratiam animus, ei vitio verti poterant; aut ſi quid aliud (quid autem potuit?) ſed ſi quid potuiſſet in eo improbari; næ crimen illud honeſtum citiùs, quàm *Rainoldus* turpis efficeretur. Sed ille nunc feliciter agit inter Angelos, nos verò qui magnos optimi ſapientiſſimiq; viri manes veneramur, beatam tum demùm *Oxoniam* pronuntiare non dubitabimus; quando

pa-

parem ſimilémq; in hujus locũ ſurrogaverit. Habeamus enim, quos ſumma eloquentia, infinita lectio, ſublimitas ingenij, judicij gravitas, virtus, humanitas candor, eaq; omnia ſcriptis egregiè monumentis, quã maximè cõmendent, *Rainoldum* certè non habebimus. At quid ipſum loquor? Cujus tanti viri, jam nunc Sepulchrum, heu tantillis inhiat reliquijs, quas hodiè poſtremùm cernimus, ſalutamus, valere jubemus,

Poſterrumum (inquam) *& poſteà non vnquam ampliùs.*

Mihi verò vt (quod vnicum reſtat) efferri jubeam,

--Non lingua valet, non corpore notæ
Sufficiũt vires, nec vox, nec verba ſequuntur.

Itaq; Sophoclea mutuabor,

--ageſis, quiſquis amicus
Ades hic præſens, propera, curre,

Im.

Impende viro ſummo officium.
Ac nemo quidem, queis loquor,
horum
Rainoldo fuit melior vir.

FINIS.

C 24940
23059
SL

PHOTOSTAT FACSIMILE

REPRODUCED FROM THE COPY IN THE

HENRY E. HUNTINGTON LIBRARY

FOR REFERENCE ONLY. NOT FOR REPRODUCTION